

flacăra

anul XXXIV
20 (1561)
VINERI
17 MAI
1985

săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste

Avem un tineret minunat!

În prezența tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU
ieri și-a început lucrările

FORUMUL TINERETULUI

La ora la care acest număr al revistei noastre intra în tipar, în Capitală și-a deschis lucrările, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, prieten statornic și călăuză înțeleaptă a tinerei generații, Forumul tineretului – moment de mare însemnătate în viața social-politică a țării, în mobilizarea tuturor resurselor națiunii noastre socialiste pentru îndeplinirea exemplară a istoricelor hotărâri ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Forumul tineretului, prilejuit de desfășurarea celui de-al XII-lea Congres al U.T.C., a celei de-a XIV-a Conferințe a U.A.S.C.R. și a celei de-a V-a Con-

ferințe Naționale a Organizației Pionierilor, oferă tinerei generații a patriei o vibrantă tribună de afirmare a adeziunii sale fierbinți la politica internă și externă a partidului, de angajare revoluționară în îndeplinirea marilor responsabilități ce-i revin, alături de întregul popor, în lupta pentru ridicarea necontenită a României pe noi culmi de progres și civilizație.
Acestui eveniment îi vom consacra un spațiu amplu în numărul viitor.

TINERETUL

Orice om este istoria la zi a poporului său. În biografia individuală se citește, în filigran, biografia colectivă, cu învățăturile sale, ale căror înțelesuri perene statornicec un adevăr esențial: sensul istoriei a fost adeseori limpezit și revigorat prin puterea de a iubi și prin curajul de a înfăptui ale tinereții. Sensul istoriei fiind, de bună seamă, într-o anumită ordine de idei și de sentimente, chiar puterea de a iubi omul și chiar neîncetata osteneală de a întrevădea și a alcătui, în numele lui și pentru el, un statut superior de viață. Ca mărturie a acestui adevăr fundamental stau cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin care secretarul general al partidului arăta că „tinerețel, prin dinamismul și receptivitatea sa la idealurile de libertate și dreptate socială, la schimbările innoitoare, a reprezentat întotdeauna de-a lungul istoriei un însemnat factor al progresului societății“. Tinerețea, vîrstă a speranțelor și a elanurilor, este sensibilă, entuziastă și apropiată de tot ceea ce marchează noul, pentru întocmirea unei lumi în care omul să se știe stăpîn pe el însuși și pe munca lui. „România de mîine va fi așa cum o veți crea cu brațul, cu sufletul și cu hotărîrea voastră“ — se spunea într-un editorial-manifest care exprima elanul revoluționar ce cuprinsese rîndurile tineretului muncitor după 23 August 1944 și, cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu adresa îndemnul: „Nimeni să nu uite că trebuie să fie prezent acolo unde istoria cere“. Un exemplu strălucit în această privință îl constituia chiar viața și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, intrat din primii ani ai tinereții în marea școală a mișcării comuniste, s-a găsit întotdeauna pe baricadele unor bătălii în cursul cărora jertfa supremă era adeseori prețul luptei, iar speranța nestînsă într-un viitor mai bun, însuși legămîntul de credință al tinereții comuniste.

Așadar: „Nimeni să nu uite că trebuie să fie prezent acolo unde istoria cere“. Și chiar astfel s-a întîmplat, chiar astfel se întîmplă, iar istoria nouă a țării consemnează această realitate ca pe un fapt de preț. Această realitate a participării tinerilor la opera de edificare a României socialiste, a unei țări puternice și înfloritoare în toate laturile vieții ei materiale și spirituale, ilustrează în mod semnificativ continuarea glorioaselor tradiții făurite de generațiile precedente și probează, totodată, în mod exemplar că le-a fost dat tinerilor de astăzi să se înscrie în cartea de istorie a țării ca făptuitori ai unor ctitorii, ai unor opere de civilizație fără egal în toată întinsa durată a istoriei noastre. Amploarea și însemnătatea acestei opere constructive hotărîtoare pentru progresul general al țării reprezintă argumentele pe care se întemeiază certitudinea noastră că, mai cu seamă în ultimii douăzeci de ani, în acest răstimp pe bună dreptate intrat în conștiința națională drept Epoca Ceaușescu, tinerii României au avut șansa de a simți, concret, cum sensul istoriei se desprinde, strălucitor, din fiecare faptă esențială și din fiecare zi de muncă a lor. Această șansă, ca să-i spunem astfel, fiind ea însăși o victorie îndelung trudită a acelorași ani ai Epocii Ceaușescu, pe parcursul cărora s-a produs, cum se știe, o restabilire a valorilor naționale. Pretutinde, în marile cetăți industriale și pe șantierele naționale ale muncii patriotice, în fabrici și pe ogoare, în școli și în amfiteatrele universitare, tineretel nostru revoluționar și-a făcut din muncă și învățatură o datorie de onoare.

În același timp, tineretel nostru propune lumii idealuri, fapte, soluții de muncă și de viață, de pace și cooperare prin care se aduce încă o dovadă despre ceea ce înseamnă România de azi, politica ei internă și externă, apelul ei la rațiune și echilibru, la salvagardarea valorilor pe care omenirea, moștenindu-le, e datorare să le transmită, îmbogățite, urmașilor. În Anul Internațional al Tineretului, proclamat astfel din inițiativă românească de către Organizația Națiunilor Unite și desfășurîndu-se sub devisa „Participare — Dezvoltare — Pace“, în concertul largii angajări a tinerilor lumii în soluționarea problemelor cruciale ce confruntă umanitatea, deci a propriului viitor, vocea tinerei generații a României socialiste se impune, astfel, cu un timbru distinct, inconfundabil. Pentru noi fiind un motiv în plus de mîndrie faptul că un compatriot al nostru, tovarășul Nicu Ceaușescu, prim-secretar al C. C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, a fost ales președinte al Comitetului consultativ al O.N.U. pentru A.I.T., ca o implicită recunoaștere a contribuției cu care tinerii români se înscriu în dialogul participării, al dezvoltării și al păcii.

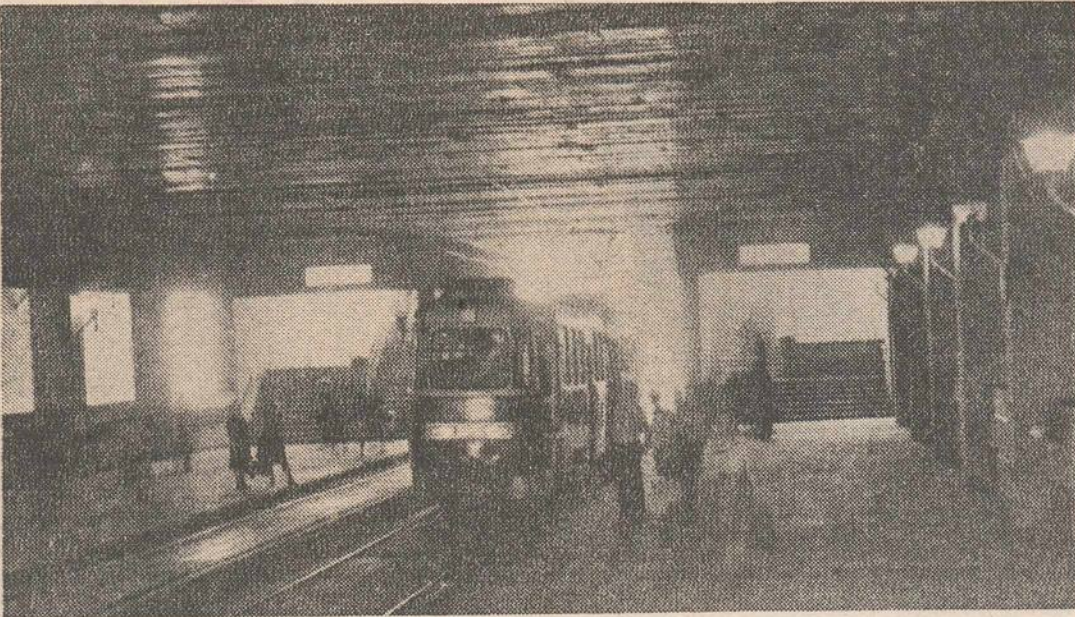
În această perspectivă, ca prilej de bilanț și decizie pentru înfăptuirea obiectivelor Congresului al XIII-lea al partidului, forumul tinerilor români, ale cărui lucrări au început ieri la București, reprezintă alianța noastră cu viitorul.

Cronica edilitară

Drum liber prin

PASAJUL PIAȚA MUNCII

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Printr-un demers lesne de identificat pe întreaga geografie, Bucureștiul se schimbă cu fiecare zi, văzînd cu ochii, devenind tot mai frumos. Ultima dovadă pe acest drum al revitalizării orașului-amiral al țării se numește Pasajul Piața Muncii, lucrare impunătoare, menită să dea un chip nou și o funcționalitate deosebită uneia din zonele mai vechi, încă în curs de sistematizare, a Capitalei.

Inaugurat zilele trecute, cu 6 luni înainte de termen, prin rivna Antreprizei de Construcții Edilitare și Drumuri București, Pasajul Piața Muncii e, de fapt, un „nod“ rutier modern, prevăzut cu două fire de circulație auto și unul de tramvai pe sens, permițînd trecerea, într-o direcție, a peste 12 500 de mașini pe oră. El numără 494 de metri liniari de parcurs și are, pe Șoseaua Mihai Bravu, o lățime maximă de 40 de metri. Porțiunea acoperită, „tunelul“, cum îl numea șeful de brigadă Sterie A. Dumitru Spiru, care a condus (începînd din octombrie 1983) întreaga operațiune, atinge 124 de metri, pe deasupra circulîndu-se pe axul Bulevardul Muncii — Calărăși — Theodor Speranția. Pe lângă cele două stații peron exterioare, Vatra Luminoasă și, respectiv, Sergent Ruică, pasajul mai cuprinde și alte două stații acoperite, către care conduc scări cochete, asemănătoare, după cum le prezenta șeful de brigadă amintit și după cum ne-am lămurit noi înșine, cu cele de la metrou.

În ziua dării în folosință, lucrătorii de la A.C.E.D.B., mai exact cei din brigada 8, păreau foarte mîndri de isprava lor și, ca să nu mai lungim vorba, aveau de ce. Treaba fuscă încheiată cu jumătate de an mai devreme, fiind îndeplinit astfel în avans și în cele mai bune condiții un obiectiv edilitar pretentios, la realizarea căruia și-au adus aportul, între alții, ochipele conduse de Ion Grigore (dulgher), Petre Lăciu (betoniști) sau Gheorghe Ion (zidari). Le-a fost greu?, le-a fost ușor?, n-am putut afla, constructorii fiind, se știe, darnici în fapte și zgirciți în vorbe. Doar atât a acceptat să ne spună șeful de brigadă: „Doar cu bazinul de retenție am avut necazuri, căci am acționat sub stratul freatic. Pînă la urmă însă ne-am descurcat și cu el, după cum, în general, ne-am descurcat bine, fiind în măsură să pornim spre alte șantiere cu fruntea sus“.

Laudă, asemenea tuturor constructorilor țării, și celor care au plămădit Pasajul Piața Muncii, îmbogățind harta edilitară a Capitalei cu o construcție durabilă, de anvergură. Laudă și, prin această fugară rela-tare, semn de mulțumire.

IOVIDIU IOANIȚOIA ■

Vocația politicii externe a României: PACE, PRIETENIE, COLABORARE

În toate acțiunile cu caracter internațional ale tovarășului Nicolae Ceaușescu se evidențiază cu pregnanță patriotismul înflăcărat al șefului statului român, lupta sa neabătută pentru o lume a păcii și colaborării, fără arme și fără războaie, statornică promovare pe arena internațională a ansamblului de principii noi de relații interstatale, concepția sa revoluționară despre noua ordine economică, despre necesitatea democratizării vieții mondiale, viziunea sa profund științifică asupra proceselor, fenomenelor și tendințelor din epoca contemporană. Toate acestea s-au vădit și cu prilejul primirii de săptămîna trecută la tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În cadrul primirii la președintele României, dr. Gerhard Weiss, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane, a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald mesaj de prietenie din partea tovarășului Erich Honecker, secretar general al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat a R.D. Germane. Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat tovarășului Erich Honecker salutul său călduros împreună cu cele mai bune urări. În cursul convorbirii au fost relevate cu satisfacție relațiile de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Unit din Germania, dintre România și R.D. Germană, care, în spiritul orientărilor stabilite la cel mai înalt nivel, cunosc o rodnică și continuă dezvoltare pe multiple planuri. A fost exprimată totodată dorința comună de a extinde și în viitor aceste bune raporturi pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte sfere de activitate, în interesul țărilor și popoarelor noastre, al edificării noii societăți în România și în R.D. Germană, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume. S-a apreciat că potențialul economic în continuă creștere al celor două țări oferă condiții pentru lărgirea și diversificarea cooperării în producție, pentru sporirea schimburilor comerciale în interesul reciproc. S-a menționat că actuala întințire de lucru a prilejuit identificarea de noi posibilități de cooperare bilaterală și pe terțe piețe, de diversificare a colaborării dintre țările noastre. În timpul întrevederii s-a exprimat convingerea că apropiata vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Democrată Germană va constitui un nou și important prilej pentru dezvoltarea și întărirea bunei conlucrări dintre România și R.D. Germană, pentru aprofundarea relațiilor statornicite între partidele, țările și popoarele noastre.

La președintele României a fost primită, de asemenea, de

legația parlamentară cipriotă condusă de Gheorghios Ladas, președintele Camerei Reprezentanților din Cipru. Conducătorul delegației a adresat vii mulțumiri pentru întrevederea acordată și a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald salut și cele mai bune urări din partea președintelui Ciprului, Spyros Kyprianou, sentimentele de prietenie, stimă și înaltă prețuire ale parlamentului, ale poporului cipriot. Șeful statului român a mulțumit și a rugat să se transmită președintelui Spyros Kyprianou un cordial salut, iar parlamentului și poporului cipriot prieten urări de pace și progres, de realizare a unui Cipru unit și independent. În cursul convorbirii au fost evidențiate bunele rapor-

președintelui Belisario Bentsancour Cuartas. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit și a rugat să se transmită președintelui Republicii Columbia un cald salut și cele mai bune urări. În timpul întrevederii a fost evidențiat cu satisfacție cursul ascendent al relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări, subliniindu-se că o mare însemnătate pentru extinderea conlucrării bilaterale pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii au avut-o înțelegerile convenite cu prilejul vizitei de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu în Columbia, precum și cu ocazia dialogului la nivel înalt româno-columbian de la București. În cadrul convorbirii s-a

un amestec din afară. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit pentru mesaj și pentru sentimentele exprimate și a rugat să se transmită președintelui Amin Gemayel un salut călduros și cele mai bune urări. În timpul întrevederii au fost evocate raporturile de prietenie și colaborare dintre România și Liban, perspectivele dezvoltării acestora. Din însărcinarea președintelui Amin Gemayel, oaspetele a informat despre evoluția evenimentelor din Liban și Orientul Mijlociu și a expus preocupările guvernului libanez pentru reglementarea justă și durabilă a situației din țara sa și din zonă. Președintele Nicolae Ceaușescu a prezentat poziția țării noastre privind soluționarea justă și durabilă, pe cale

a tuturor armelor nucleare. A fost reliefată însemnătatea tratatelor sovieto-americane de la Geneva în problemele dezarmării și a fost subliniată necesitatea de a se depune toate eforturile în vederea ajungerii la acorduri care să ducă la oprirea cursei înarmărilor, la crearea unui climat de încredere și colaborare între națiuni. În acest context, șeful statului român a relevat marea răspundere ce revine țărilor europene, și în primul rând țărilor din N.A.T.O. și din Tratatul de la Varșovia, care trebuie să fie mai active, să participe, în forme corespunzătoare, la desfășurarea cu succes a tratatelor și la realizarea de înțelegeri corespunzătoare.

Cu prilejul primirii la tovarășul Nicolae Ceaușescu, Manfred Gorywoda, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Comisiei de planificare a Republicii Populare Polone, a adresat un salut prietenesc și cele mai bune urări din partea tovarășului Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone, a conducerii P.M.U.P.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit și a rugat să se transmită tovarășului Wojciech Jaruzelski, conducerii P.M.U.P. un salut călduros și cele mai bune urări.

În cadrul întrevederii, desfășurată într-o atmosferă căldă, tovarășească, au fost evocate cu satisfacție bunele raporturi de prietenie și colaborare statornicite între partidele, țările și popoarele noastre, raporturi care se amplifică continuu în spiritul hotărîrilor convenite la nivel înalt. În acest context a fost apreciată evoluția colaborării economice româno-polone și a fost exprimată dorința reciprocă de a intensifica cooperarea economică și în producție pe termen lung, în interesul țărilor și popoarelor noastre, al construcției socialismului în România și Polonia, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Tot în intervalul la care ne referim, în cadrul preocupării permanente pentru dezvoltarea relațiilor economice, consemnăm primirea de către președintele Republicii noastre a lui Emil Sherer Finley, președintele firmei americane „International Commodities Export Company”.

În cadrul întrevederii au fost examinate probleme privind colaborarea economică româno-americană și, în acest cadru, posibilitățile de extindere și amplificare a schimburilor comerciale prin intermediul Societății mixte „Amorochem” din New York, precum și cu firma „International Commodities Export Company”.

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

turi statornicite între țările și popoarele noastre, raporturi a căror evoluție a fost influențată în mod hotărîtor de întințirile și convorbirile la nivel înalt. În același timp, s-a apreciat că există largi posibilități pentru dezvoltarea în continuare a colaborării româno-cipriote. S-a relevat rolul important ce revine parlamentelor și parlamentarelor în întărirea legăturilor de prietenie dintre România și Cipru, în intensificarea conlucrării lor. Referindu-se la situația din Cipru, președintele României a menționat că trebuie să se facă totul pentru soluționarea tuturor problemelor din insulă exclusiv pe cale politică, prin negocieri între cele două comunități, care să conducă la asigurarea unității, integrității și independenței Ciprului, la conviețuirea pașnică dintre ciprioții greci și ciprioții turci. În acest context, a fost evidențiată importanța propunerii secretarului general al O.N.U., care constituie o bază pentru a se ajunge la un acord privind reglementarea politică a problemei cipriote.

Fiind primit de președintele României, Augusto Ramirez Ocampo, ministrul relațiilor externe al Columbiei, președintele părții columbiene în Comisia mixtă româno-columbiană de cooperare economică și tehnico-științifică, a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald mesaj de prietenie din partea

exprimat dorința comună de a se extinde și dinamică colaborarea economică româno-columbiană pe baza interesului și avantajului reciproc și s-a relevat importanța pe care o are convenirea unor acorduri pe termen lung. În legătură cu situația din America Centrală, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că activitatea desfășurată de „Grupul de la Contadora”, din care face parte și Columbia, inițiativele și acțiunile țărilor membre pot contribui la reglementarea pe cale politică a situației din această regiune.

Samy Maroun, președintele Consiliului Național pentru relații economice externe al Libanului, trimis special al președintelui Libanului, Amin Gemayel, a exprimat vii mulțumiri pentru primirea acordată și a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj din partea președintelui Amin Gemayel, urări cordiale de sănătate și fericiere. Trimisul special al președintelui Libanului a menționat că-i revine deosebită onoare de a exprima profunde mulțumiri și deosebită apreciere ale guvernului libanez pentru sprijinul constant pe care România, președintele Nicolae Ceaușescu îl acordă eforturilor pentru soluționarea justă a situației din Liban, pentru crearea condițiilor ca poporul libanez să trăiască în pace și liniște, să-și hotărască singur destinele, fără nici

pașnică, a situației din Orientul Mijlociu. În legătură cu situația din Liban, șeful statului român a subliniat că în prezent se impun retragerea trupelor israeliene din întreg teritoriul libanez, realizarea unei largi reconcilierii și conlucrări a tuturor forțelor politice și sociale libaneze pentru a se asigura unitatea, independența și suveranitatea națională, integritatea teritorială, reconstrucția țării, pacea și liniștea în întregul Liban.

Printre cei primiți la tovarășul Nicolae Ceaușescu în ultima săptămîna s-a aflat și delegația Grupului parlamentar de prietenie Belgia-România, condusă de senatorul Hugo Adriaensens, președintele grupului. Parlamentarii belgieni au dat o înaltă apreciere activității desfășurate constant de România, de președintele Nicolae Ceaușescu pe plan internațional pentru asigurarea păcii, securității, colaborării și înțelegerii între toate statele. Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a manifestat satisfacția pentru vizita delegației parlamentare belgiene. Președintele României a subliniat că problema fundamentală a zilelor noastre, de care depind pacea și securitatea întregii omeniri, o constituie înfăptuirea dezarmării, în special a dezarmării nucleare, oprirea amplasării și eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune din Europa,

Ședința Comitetului Politic Executiv al C. C. al P. C. R.

În ședința de sîmbătă a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția secretarului general al partidului, a fost aprobată în unanimitate activitatea delegației române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la întințirea la nivel înalt a conducătorilor de partid și de stat al țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc în capitala R.P. Polone la 28 aprilie a.c. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere activității delegației, modulul în care secretarul general al partidului, președintele Republicii, a prezentat poziția României socialiste în problemele discutate, subliniind că aceasta corespunde pe deplin hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, intereselor poporului român, cauzei generale a socialismului, păcii, destinderii, securității și colaborării în Europa și în întreaga lume. În același cadru, Comitetul Politic Executiv a aprobat în unanimitate semnarea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a Protocolu-

lui cu privire la prelungirea duratei de valabilitate a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală încheiat la Varșovia la 14 mai 1955. Prelungirea valabilității Tratatului de la Varșovia — s-a apreciat în ședință — a constituit o necesitate dictată de evoluția nefavorabilă a situației internaționale. S-a arătat, de asemenea, că atîta timp cît se menține pericolul la adresa păcii în Europa și în lume, cît continuă să existe blocul militar N.A.T.O., statele socialiste vor menține și întări alianța lor defensivă, intensificînd, totodată, lupta pentru dezarmare și pace.

Comitetul Politic Executiv a evidențiat hotărîrea, reafirmată de statele participante la întințirea de la 26 aprilie, de a dezvolta în continuare o colaborare internațională multilaterală, bazată pe principiile egalității în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, de a acționa în modul cel mai consecvent pentru o politică de destindere, încredere și securitate internațională, pentru depă-

șirea divizării Europei și a lumii în blocuri militare opuse, pentru a se ajunge cît mai curînd la desființarea simultană a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia. În ședință s-a arătat că semnînd Protocolul privind prelungirea Tratatului, România a subliniat hotărîrea fermă de a milita, ca și pînă acum, împreună cu celelalte țări socialiste, pentru dezarmare, și în primul rînd pentru dezarmarea nucleară, pentru lichidarea pericolului unui nou război mondial, pentru coexistență pașnică între state cu sisteme sociale diferite, pentru lărgirea colaborării între ele, pentru reglementarea problemelor litigioase pe calea tratatelor, pentru menținerea și consolidarea procesului de destindere. În acest context, s-a evidențiat importanța pe care ar avea-o realizarea unui acord în cadrul negocierilor sovieto-americane de la Geneva, în problema armamentului nuclear și cosmic. S-a apreciat că statele europene, și în primul rînd statele membre ale celor două blocuri militare,

tratatul de la Varșovia și N.A.T.O., trebuie să ia noi inițiative, să aducă o contribuție activă, într-o formă corespunzătoare, la găsirea de soluții pentru desfășurarea cu succes a tratatelor și realizarea unor acorduri care să ducă la oprirea amplasării rachetelor, la înlăturarea tuturor armelor nucleare de pe continent, la prevenirea și evitarea militarizării spațiului cosmic, la îndepărtarea gravelor primejdii ce planează asupra omenirii.

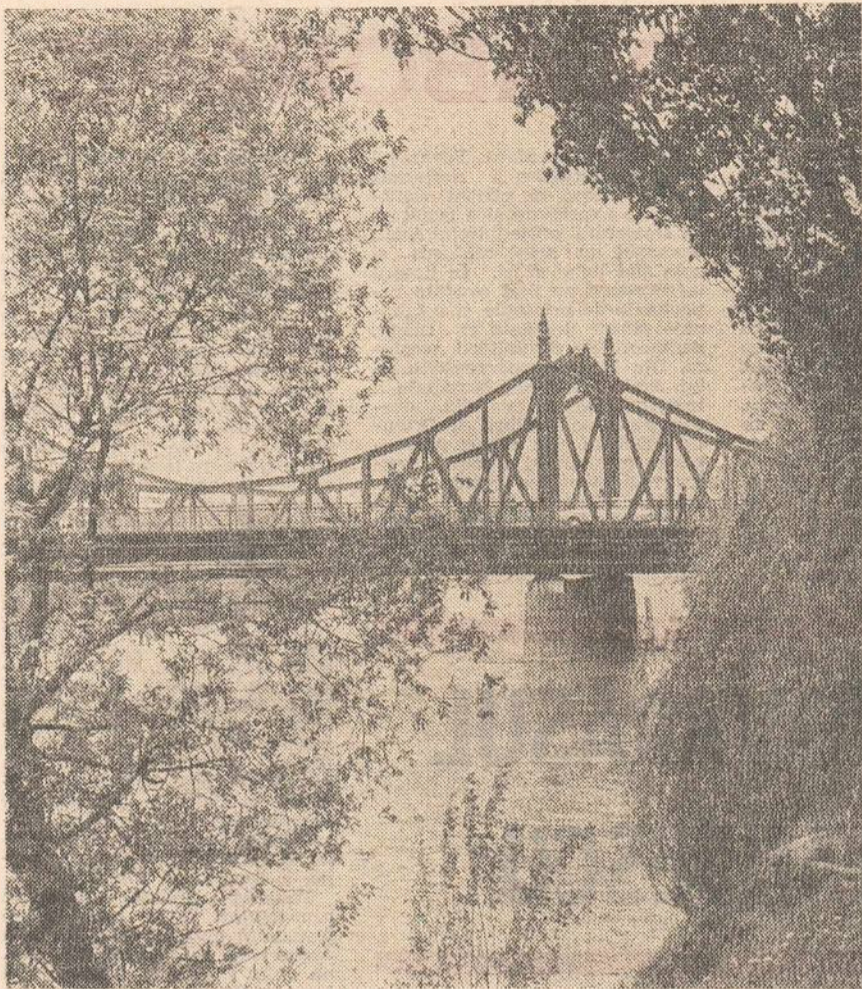
Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare asupra vizitei oficiale pe care a efectuat-o, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Canada, la invitația guvernatorului general al Canadei, Jeanne Sauvé, și a guvernului Canadei. Comitetul Politic Executiv a apreciat în mod deosebit rezultatele vizitei, care se înscrie ca un moment de seamă în evoluția bunelor relații dintre România și Canada, deschizînd perspectiva unei dezvoltări și mai puternice a conlucrării dintre cele două țări, atît pe tărîm bilateral, cît și în

sfera vieții internaționale. Aprobind în unanimitate rezultatele vizitei în Canada, Comitetul Politic Executiv a cerut forurilor și organelor competente să ia toate măsurile ce se impun pentru realizarea în bune condiții a înțelegerilor și obiectivelor de colaborare convenite.

Comitetul Politic Executiv a fost informat, de asemenea, despre convorbirile avute de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu președintele Republicii Nicaragua, Daniel Ortega Saavedra, care a efectuat, în fruntea unei delegații oficiale, o vizită de lucru în țara noastră. Comitetul Politic Executiv a aprobat rezultatele vizitei, ale dialogului româno-nicaraguan la nivel înalt și a stabilit măsuri pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor prietenești dintre cele două țări și popoare, în interesul lor, al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării pe planeta noastră.

ION D. GOIA ■

Argumente pentru tinerețea unui oraș

Continuăm în paginile de față amplul serial al revistei noastre dedicat împlinirii a 20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea, înalt forum ce marchează începutul unui timp pe care cu mândrie îl numim EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU, timp în care țara a trăit și trăiește o perpetuă primăvară, o tulburătoare și continuă devenire de sine. În acest număr, deci, două reportaje ce-și propun să vă ofere două imagini de

ansamblu și, totodată, definitorii ale unuia dintre cele mai frumoase orașe din România, Oradea, două argumente pentru tinerețea sa. Două reportaje despre două feluri de-a se oglindi ale Orădiei, în apele de primăvară ale Crisului Repede și-n inima mereu tânără a oamenilor ei, a acelora care, iubindu-și urbea natală, temeinicesc, aidoma eternului riu transilvan, chipul de azi și de mine al cetății.

Profesorul Titus Roșu mi s-a părut la început ca un adolescent, timid și continuu zîmbitor. L-am invitat să ia loc și, după ce s-a așezat pe un fotoliu, mi-a întins un tom voluminos, învelit într-o hirtie nefiresc de albă, de parcă n-ar mai fi fost atinsă vreodată de mina unui om. Deschizându-l, am aflat pe pagina sa de gardă una din acele rare dedicații care vădesc autentică noblete sufletească: „Închin această carte generațiilor de elevi cu care am străbătut coclaurile Orăzii în cercetarea istoriei orașului nostru, cu care am salvat și adunat atât de prețiosul material arheologic, material care constituie colecția arheologică a Liceului Emanoil Gojdu și care stă la baza acestei lucrări”. Două lucruri mi s-au părut minunate în aceste rânduri. Întîi, parfumul cronicăresc al rostirii, incunurat de genitivul „Orăzii”, apoi modestia (în care se întrevede, însă, grauntele strălucitor al unui orgoliu sincer și firesc) cu care un vîrstnic și erudit cercetător într-ale istoriei afirmă că și-ar fi întemeiat o lucrare de proporții, bine documentată, pe rezultatele cercetărilor de teren efectuate cu elevii. Mi-am dedicat o noaptea citirii pe nerăsuflăte a volumului „Oradea — Cetatea Bihor, străveche vatră vovodală. Din neolitic la finea secolului al XIV-lea.” Dacă regret ceva în urma acestui efort este doar faptul că nu știu cînd și dacă acest op va vedea lumina tiparului. Merită să o vadă, cu atât mai mult cu cît el însuși, dar mai ales autorul său au fost și încă mai pot și mai vor să fie niște luminători. Lumină pentru lumină. Lectura cărții m-a determinat să fac un drum pînă la Liceul „E. Gojdu” pentru a vedea muzeul creat acolo de profesorul Roșu și alții dintre elevii săi, probă elocventă de probitate științifică și de moralitate a actului de creație). Muzeul este, cu adevărat, exemplar alcătuit, chiar dacă acum îi lipsesc o serie de piese preluate de Muzeul Țării Crișurilor datorită excepționalei lor valori. Dar, așa cum se în-

timplă mai întotdeauna reportajului dornic să afle cit mai multe, curios din cale-afară și cu ochii ațintiți asupra fiecărei uși care se crapă, închizindu-se repede, ca pentru a tănuți ceva, centrul de interes a devenit repede altul decît cel inițial. Am citit o inscripție — „cartea de aur ilustrată” — am pătruns într-o încăpere și am înțeles totul: și dragostea și stima profesorului Roșu pentru elevii săi, și adevărul cuprins în sintagma „cartea de aur” și, mai ales, rolul acestei școli în neconținută întinerire a orașului de pe Crisul Repede. Se păstrează, în acea cameră, de dimensiunile unei obișnuite săli de clasă, mărturiile de-a dreptul impresionante — prin bogăția de informații și prin grija pioasă cu care sînt păstrate exponatele (fotografii, cărți, scrisori, diplome, tablouri de promoție) — despre truda și harul celor dedicați „artei de a-i învăța pe toți toată”, cum numea Comenius didactica, despre elevii devotați studiului și severei discipline școlare capabile să le orinduiască ideile și să-i apropie definitiv de un obiect de studiu sau altul. Directorul liceului, profesorul de matematică Ioan Suteu, îmi spune — conducîndu-mă către ieșire și aflînd, din cele citeva puține cuvinte pe care am reușit să le articulez, despre puternica impresie pe care mi-a lăsat-o „cartea de aur” — o școală adevărată este numai aceea care trăiește atît în cultul dascălilor, cît și în acela al elevilor săi. E, așadar, firesc, să ne mirăm cu savanții, academicienii, scriitorii sau artiștii de renume național și mondial care au învățat în această clădire, dar nu e mai puțin adevărat că ne facem un merit cel puțin la fel de mare din faptul că am dat orașului nostru și Bihorului oameni deosebiți, pe care-i puteți afla în toate întreprinderile, în toate instituțiile de cercetare sau cultură din Oradea, mîndri de a fi fost „gojdiști”, dovedind că o adolescență bine îndrumată devine temelie al unei personalități cu

adevărat marcantă. Căutați-i pe „gojdiști” în Oradea și veți înțelege și mai bine ce înseamnă o școală adevărată, cum poate menține ea echilibrul tinereții și valorii unei localități de dimensiunile și cu pretențiile celei a noastre. Am procedat întocmai și întocmai s-au confirmat spusele directorului. Dar, înainte de a mă apuca de scris, această lineartate, această evidentă lipsă de elemente spectaculoase și lipsa totală de neprevăzut a demersului reportericesc m-au speriat puțin, m-au făcut cam neîncrezător în ceea ce privește interesul pe care l-ar putea stîrni un asemenea reportaj în care totul prea se leagă prea bine, iar concluziile decurg prea lesne și prea firesc din premisă. Cu aceste temeri m-am apropiat de paginile la care scriu acum în liniștea răcoroasă a malului de Cris, pe terasa unei elegante cafenele orădene, dîndu-mi seama încetul cu încetul și din ce în ce mai plăcut surprins că nenumăratele drumuri făcute vreme de mai multe zile dintr-un colț în altul al orașului erau fost aproape cu totul invizibile în uitare și ceea ce mi-a rămas cu totul limpede în minte sînt oamenii, indiferent de locul unde i-am întîlnit, oameni pe care-i simt în jurul meu, stînd la aceeași masă cu mine și istorisindu-mi gândurile și ideile lor iscate dintr-o tinerețe de spirit și faptă ce nu poate fi pusă în vreun fel la îndoială. „Gojdiști” sînt nu, oamenii cu care am vorbit — mulți dintre ei avînd munci de mare răspundere, mulți dintre ei veritabile personalități (și nu doar ale urbei lor) — sînt cei care dau cu adevărat personalitate municipiului bihorean, cei care-i conferă aerul de mare oras, eleganța și atmosfera de muncă, de lucru bine și frumos făcut, durabil. Discut, iată, acum din nou cu ei, răsfoind fișele încărcate ale bloc-notes-ului, și-i revăd: harnici și sensibili, inteligenți și, mai ales, tineri. Tineri de tot.

De unde vine acest sentiment

Nesfîrșită împrăvărire

de tinerețe pe care ti-l transmite la orice pas Oradea, în pofida unor numeroase clădiri vechi și somptuoase, tovarășe primar Paraschiv Alecu? Iar primarul („gojdist”!) nu se grăbește cu răspunsul, privește lung pe fereastra care dă în piața centrală și abia apoi spune — din noi vine, tovarășe reporter, de unde să vină din altă parte? Haideti la fereastră să vă explic. Uitați-vă la oamenii care trec acum prin fața noastră. Se vede cu ușurință că sînt bine și cu gust îmbrăcați și asta îi face să se simtă bine. Îmbrăcămintea asta frumoasă și încălțămîntea noi le producem, aici. Priviți femeia aceea cu doi copii care se îndreaptă spre teatru. Vedeți ce palete elegante și frumos colorate au în mîna cei doi puștani. Aici le producem, la fabrica de jucării. Totul se explică prin oameni pentru că totul se face cu și pentru ei.

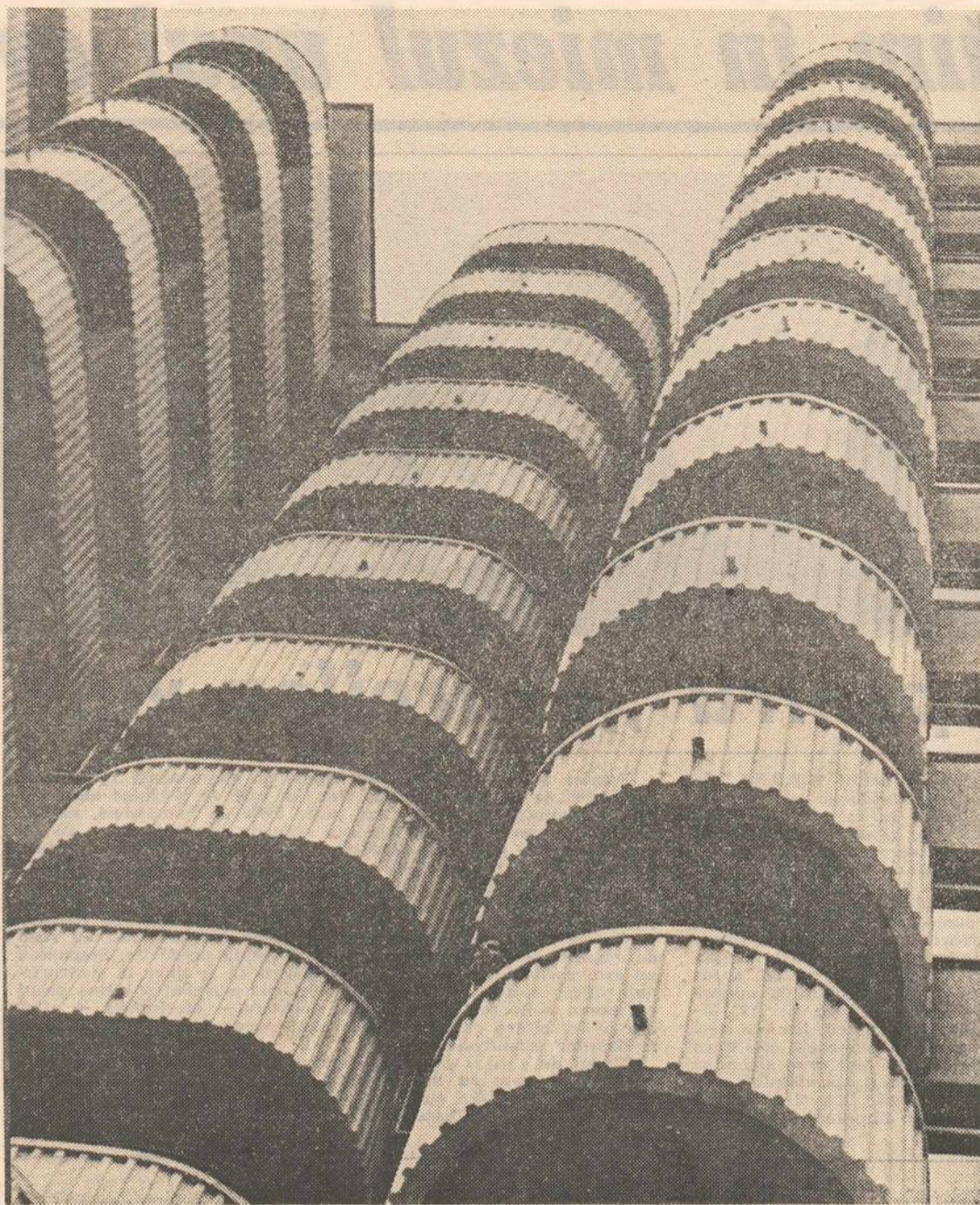
să se îndrăgostească de această profesie, de creator de jucării. Vorbește apoi despre cei doi copii ai săi, Ladislau și Ianoș, nici unul mai mare de cinci ani, pe care ea și soțul său — tot inginer și tot aici, la „Viitorul” — îi consideră niște foarte pricepuți controlori de calitate, verificînd, cu ajutorul lor, calitatea, rezistența și frumusețea jucăriilor pe care le realizează. Lucrînd aici o viață întreagă — mă gîndesc — tot ingenuu rămîi. Și tot tînăr, ca Veronica Heredea, Ana Chis, Maria Balcu, Ana Maghiar, Maria Sălăjan, Margareta Fazekas ori Ileana Zoica, muncitoare tinere, frumoase și harnice, trecîndu-și zilnic opt ore de lucru pentru a isca un zîmbet de fericire copiilor țării și chiar copiilor de pe alte meridiane.

Ce înseamnă ea, după douăzeci și ceva de ani de muncă de conducere să te simți încă un director tînăr, tovarășe Emil Mărginean? Înseamnă să muncеști și să gîndesti neîncetat, să cauți mereu soluții și, mai ales în acest timp, să nu uiți nici un moment că numai inteligența și buna organizare pot face dintr-o întreprindere de mărimea și complexitatea „Infrății” o unitate a cărei marcă să fie respectată și căutată. Prestigiul produselor noastre înseamnă și prestigiul oamenilor noștri. Așa am ajuns, într-un interval de numai cîteva ani, să trecem de la niște mici mașini de găurit la utilajele dintre cele mai complexe care se fabrică în lume — mașini radiale, de filetat automat, de frezat cu cititor optic, cu afișaj de cote, cu comandă numerică și program, centre de prelucrare, agregate, linii de transfer, mașini complexe la temă. Totul s-a realizat datorită creșterii continue a competenței celor ce le proiectează și realizează. Noi nu ne gîndim numai la ziua de azi și la cea de mine, ci în perspectivă, chiar dincolo de granițele anului 2000. Acum, de pildă, putem folosi drept controlori de calitate și absolvenții ai liceelor de specialitate. Dar acest lucru nu va mai putea fi admis peste zece ani. Așa încît noi milităm pentru creșterea pregătirii profesionale a oamenilor noștri, îi indemnăm să urmeze cursurile

serale ale învățământului superior pentru a putea face față exigențelor viitorului. Din punct de vedere al organizării, întreaga activitate productivă a întreprinderii se bazează pe ceea ce noi am numit „sistemul combinat” și care nu se regăsește, din câte știm, la nici o întreprindere din țară și chiar din lume. Această organizare s-a realizat în funcție de complexitatea, precizia și importanța pieselor, a proceselor de producție, având ca obiectiv maximă eficiență. Primul sistem care s-a introdus a fost acela al liniilor tehnologice cu circuit închis, având ca elemente de bază răspunderea totală a celui care coordonează linia respectivă, operativitate în trecerea de la un produs la altul, reducerea cu 60-70 la sută a drumului parcurs de o piesă, creșterea specializării lucrătorilor, asigurarea unei precizii mai mari în realizarea reperelor, încărcarea maximă a utilajelor, posibilitatea ca un om să deservească mai multe mașini, scăderea cheltuielilor pe unitatea de produs și, de aici, creșterea productivității muncii și, implicit, a venitului personalului muncitor. Acest sistem nu ne-a satisfăcut total și l-am combinat cu un altul — destinat în mod special pieselor de mare precizie și complexitate — acela al bateriilor de mașini. În fine, am introdus și sistemul bateriilor de mașini cu concentrare pe operații, un fel de centre de prelucrare care înlocuiesc mai multe mașini universale, asigurând o mare eficiență într-un spațiu mic, continuitatea lucrului și micșorarea timpului de execuție a operațiilor respective. Sigur, v-aș putea spune o sumedenie de alte lucruri fiind de tehnică sau de organizare. Dar, revenind la întrebarea pe care mi-ați pus-o, mă rezum la atât — sinceritatea omului înseamnă tinerețe, mobilitatea și îndrăzneala ideilor sale.

Sinteți unul dintre cei mai tineri ingineri-șefi din Oradea, tovarășe Francisc Lokodi. De la 33 de ani dețineți această funcție, iar acum abia aveți 35. Nu e prea puțin? Nu e prea greu? Într-o întreprindere cum este aceasta a noastră — întreprinderea de confecții —, unde media de vîrstă este de numai 24 de ani, nu înseamnă că ești din cale afară de tânăr la 35 de ani. Ceea ce este cu adevărat greu — dar și dător de satisfacții — este de a menține și a spori renumele unității noastre, cunoscută și apreciată exportatoare în țări precum Olanda, Franța, Belgia, Marea Britanie, R.F.G., Italia, S.U.A. Pe lângă faptul că se muncește bine și mult, ne ajută în mod deosebit sistemul nostru informațional bine pus la punct, care urmărește și ne dă posibilitatea unor intervenții prompte și eficiente în orice domeniu, de la urmărirea și pînă la lansarea produsului. Tinerețea înseamnă și inițiativă și curajul de a încerca. Aș putea zice, fără să exagerez prea mult, că eleganța și linia tinerească a confecțiilor pe care le producem sînt datorate minilor tinere în care intră materialul de croit.

În jurul mesei mele, al hîrtilor care au început să se adune s-a strîns, iată, multă lume. Sînt pregătiți să pledeze pentru nesfîrșita tinerețe a orașului lor și distincții scriitor și om de teatru Mircea Bradu (și el „gojdist” înflăcărat), și profesorul Sever Dumitrașcu, directorul Muzeului Țării Crișurilor, gata oricînd să-ți vorbească, betonat de argumente, despre vechimea și însemnătatea istorică uriașă a cetății Biharea, doplîngînd în același timp că în chiar interiorul ei s-a găsit locul pentru amplasarea unui teren de fotbal (!), și **Horia Cosma, director de întreprindere și, în același timp, președinte al clubului de fotbal F.C. Bihor, l-am străbătut, cînd pe-un mal al Crișului Repede, cînd pe celălalt, cu piciorul, cu ochii larg deschiși, cu sufletul chiar. M-am oprit de foarte multe ori în dreptul micului baraj de după podul de lângă hotelul Dacia. Un baraj, mai exact spus un prag de aproximativ un metru înălțime. Venind dinspre pod, pînă să se prăvălească peste prag, apa Crișului Repede, verde și-ntunecat, curge lină și netedă, ca o oglindă, implacabilă, aidoma destinului, pentru ca, ajunsă deasupra pragului, să cadă ca o înfloritor de puternică ghitolină. O uriașă sabie lichidă cade, cu o teribilă forță, continuu, iar dincolo de prag, pe-o lungime de aproximativ șapte-opt metri, apa pare că fierbe. Bulboane, vîrtejuri, apă-nspumată și-un fîșiit prelung necontenit, de parcă s-ar rupe, la nesfîrșit, un voal de mătase. După legi nescrise, dar**

Încet, de-a lungul Crișului Repede

Între marile orase ale țării, Oradea are o frumusețe aparte. S-ar putea asemui, într-un anume fel, Timișoarei, tăiată de-a dreptul prin mijloc de Canalul Bega, așa cum Oradea este împărțită în două de Crișul Repede. Firește, orașele de cîmpie, precum Timișoara, cu care-am comparat-o, au frumusețea lor. I se oferă ochiului și-apoi, mai departe, gîndului nostru, o vastă neliniște născută-n depărtarea orizonturilor abia bănuite. Oradea însă este străjuită, de pe malul drept al Crișului Repede, de-o seamă de dealuri ce te obligă, pentru a le privi, să fii mereu drept, înalt, demn. Din acest punct de vedere Oradea se-ascumăna cu Brașovul, dar acestuia îi lipsește un riu pe măsura Crișului Repede. Oras al unor domoale dealuri transilvane, dar mai ales al Crișului Repede (se vor fi mirînd orădenii că tot scriu Crișul Repede, cînd ei, de fapt, îi spun mult mai simplu, Crișul, dar eu n-am fost de prea multe ori în acest superb oras pe care, iată, încerc să-l definesc nu numai reportericește, ci și într-o oarecare poeticescă privire și voi păstra, deci, în continuare această simbolică și stenică denumire, Crișul Repede!), care-i conferă o personalitate inconfundabilă. Oradea este, deci, Oradea. Timp de trei zile ce s-au nimerit a fi primile zile ale unei mult așteptate primăveri, l-am străbătut, cînd pe-un mal al Crișului Repede, cînd pe celălalt, cu piciorul, cu ochii larg deschiși, cu sufletul chiar. M-am oprit de foarte multe ori în dreptul micului baraj de după podul de lângă hotelul Dacia. Un baraj, mai exact spus un prag de aproximativ un metru înălțime. Venind dinspre pod, pînă să se prăvălească peste prag, apa Crișului Repede, verde și-ntunecat, curge lină și netedă, ca o oglindă, implacabilă, aidoma destinului, pentru ca, ajunsă deasupra pragului, să cadă ca o înfloritor de puternică ghitolină. O uriașă sabie lichidă cade, cu o teribilă forță, continuu, iar dincolo de prag, pe-o lungime de aproximativ șapte-opt metri, apa pare că fierbe. Bulboane, vîrtejuri, apă-nspumată și-un fîșiit prelung necontenit, de parcă s-ar rupe, la nesfîrșit, un voal de mătase. După legi nescrise, dar

începînd de cunoscută, apa, căzută peste prag, atinge albia rîului, se napusteste-n aval, dar, aidoma unui uriaș tambur, se-ntoarce la baza de sus a pragului. Undeva, în amonte, copiii, jucîndu-se, au scăpat în apă cîteva mingi. Mingi roșii, albe cu buline albastre sau roșii, mingi albastre, verzi, mingi de toate culorile și dimensiunile. Alături de mingi, trunchiuri de sălcii sau răchite smulse de pe maluri. Mingile și trunchiurile fierb în apa care se-nvîrtește-n sensul invers al curgerii rîului și tot timpul se-ntorc spre prag, sînt apoi scufundate de căderea puternică a apei, pentru a țîșni, împinse de-o forță nevăzută, din nou spre prag. Este o imagine fascinantă, un nesfîrșit dans al apei și-al mingilor de toate mărimile și toate culorile. Îmi înșădui să cred că un pictor, Cătălin Moș, de exemplu, un copil minune al județului Bihor, ar putea picta acest continuu dans al mingilor cu aceeași curată emoție cu care-ar picta lumina și farmecul unei prime ninsoari. Dar, doocamdată, pentru Oradea cade o ninsoare de petale. E primăvară! Primăvară, în sfîrșit! Prin parcurile de de-a lungul Crișului Repede, pe sub ramurile castanilor încărcăți de floare, acele ciudate ciorchine cu virfurile-n sus, ca niște luminări, și pe sub necontenitele trîluri de mierle, tinerii Oradei trăiesc nu doar inefabilă taină a primelor zile de-adevărată primăvară, ci și, după cum am putut zări, zîmbind cu discreția cuvenită, o mult mai mare taină, cea a primelor silabe din nemuritorul cîntec al iubirii. Primăvară curată și luminoasă și iubire, iubire adevărată, ca o lumină înaltă și pură, de-a lungul Crișului Repede, la Oradea, prin parcuri! Să tot vezi și să tot scrii din adîncul cel mai adînc al inimii, uitînd, măcar pentru o clipă, că deasupra Pămîntului, deasupra Planetei Albastre, s-au adunat norii de cenușă ai unui război împotriva căruia se ridică, în acest An Internațional al Tineretului, cu o forță de nestăvilit, Viața însăși, Iubirea însăși, Primăvara însăși, însuși Dreptul la Fericire. Poate, luîndu-mă cu vorba, transcriind prea în amănunt dansul acelor mingi ieșite fără voia lor din jocul nevinovat al copilăriei,

sau insistînd asupra unei tandre imagini a parcerilor din Oradea în prag de primăvară, am abuzat de răbdarea cititorului. N-am vrut altceva decît să fiu cît mai limpede și mai clar înțeles: cele trei simboluri — mingile (copilăria), iubirea (primăvara) și nesfîrșit puternica, nestăvilită curgere a Crișului Repede sînt, toate la un loc, unul din argumentele veșnicei tinereți a acestui minunat oras, Oradea. Acestui argument i se adaugă, firește, munca. A visa, a iubi, a năzui, a împlini, a gîndi, a simți nu se poate — nu s-a putut niciodată și niciunde — fără a munci. Pentru foarte tînărul inginer Alexandru Scheiner, de la Uzina de apă numărul 2, una din cele patru uzine care, ca să zicem așa, ajustează Crișul Repede înainte de a intra în Oradea, a munci înseamnă a oferi tuturor locuitorilor marelui oras aproximativ 120 000 metri cubi de apă curată și limpede. E fericit că, pînă acum, dimpreună cu maestrul Gheorghe Țîț, un om cu doar patru-cinci ani mai în vîrstă, și-a făcut din plin datoria. „Știi cum e, îmi spune el, dacă s-ar întîmpla să lipsească apa din casele oamenilor, toți ar ști că existăm. Toți ne-ar ști după nume. Așa, cît timp totul e normal, nimeni nu ne cunoaște”. Mă aflu în dreptul pragului de lângă pod, în dreptul mingilor sărînd din apă. În parc, în frunzișul castanilor încărcăți de floare, cîntă mierlele. Le aud și-aproape că le și văd: negre, cu ciocuri și piciorușe roșii-galbene. Pe alei, pe bănci, tineri. Grupuri-grupuri, tineri în adidași și blugi și cu chitare. Cîntă. Unii vor să cînte chiar pe scena Cenușăcului Flacăra. Rețin un vers: De sub brazde ne veghează strămosii. Melodia nu mi se pare însă prea potrivită. Și gîndul îmi zboară spre cei doi oameni de la Uzina de apă nr. 2. Cum ar arăta mărurile Crișului Repede fără munca lor?! Nici nu vreau să mă gîndesc. Nici nu trebuie să-mi pun o astfel de întrebare. Gîndul îmi zboară, nu știu de ce, înspre profesorul și inginerul Teodor Maghiar, decanul Institutului de învățămînt superior din Oradea. L-am văzut intrucivă trist. După ani și ani de trudă încordată, în acest institut au fost puse la punct o sumedenie de tehnologii privind

folosirea apelor geotermale ca o nouă sursă de energie. Revista noastră a scris de cîteva ori despre excepționalele rezultate ale acestor cercetări. În curînd, peste numai două luni, va intra în funcțiune o centrală geotermală cu o putere instalată de un megawat. Este o instalație pilot. Transpusă în practică, această centrală va dispune de o putere instalată de 50 de MW. Aceste centrale, sînt sigur, vor cuceri cîmpia de nord-vest a țării, unde sînt dispuse cele mai importante zăcăminte de apă geotermală. Dar, pînă atunci, inginerul, profesorul, decanul, cercetătorul și inventatorul Teodor Maghiar este intrucivă trist. M-am gîndit la el pentru că tot ceea ce a făcut a făcut și cu ajutorul studenților săi, tineri gata oricînd să lucreze în acele viitoare centrale geotermale. A fi tînăr înseamnă a visa, a munci, dar și a lupta, a sprijini noul, acel nou care, știe toată lumea, nu este întîmpinat decît arareori cu brațele deschise. Această luptă pentru nou înseamnă adeseori și tristețe. Teodor Maghiar este, acum, intrucivă trist, dar nicidecum descurajat, nicidecum înfrînt. Așa cum, cu 23 de ani în urmă, inginerul Emil Mărginean, de felul său din preajma Sibiului, trimis la Oradea, la întreprinderea Înfrățirea, s-a văzut pus în situația să declanșeze, pînă-n cele mai mici amănunte, o uriașă bătălie la capătul căreia Înfrățirea să poată concura, prin producția ei, cu cele mai puternice firme ce construiesc mașini-unelte. Era, acum 23 de ani, tînăr. Tînăr-tînăr! Înfrățirea a devenit o firmă cu renume european și chiar mondial. A îmbătrînit inginerul Emil Mărgineanu între timp?! Da de unde! Împlinirea visurilor sale și munca de zi cu zi l-au ținut și-l țin încă tînăr. Dacă nu-i de-acord, îl rog să mă scuze. Eu l-am privit în ochi și așa l-am simțit. Pe celălalt mal iesînd pe usa masivă a liceului, îndreptîndu-se spre pasarela de peste Crișul Repede, pîlcuri și pîlcuri de liceeni. Li se spune „gojdiști” de la numele Liceului „Emanuil Gojdu”. Undeva, la etajul al doilea al imensei clădiri a liceului, mi-a fost dat să văd un splendid muzeu etnografic și arheologic, un muzeu certificînd prin exponatele sale continuitatea poporului nostru pe-aceste meleaguri aparate cu sine și cu suflet. Ultima însemnare din Cartea de aur a liceului: „Am văzut multe școli, dar nici una nu m-a impresionat atît de mult. Fiecare de elevii care învățat în acest liceu cu o atît de mare tradiție și care a dat României atît de mulți oameni de cultură și știință. Îi felicit pe profesorii de azi care se străduiesc să fie la înălțimea tradiției. Voi reveni cu drag și cu plăcere”. Autorul acestor gînduri — un ziarist sovietic, Profesorul Petru Oros, directorul adjunct al liceului, zîmbeste. Zîmbesc și eu, pe malul Crișului Repede, amintîndu-mi-i și zărîndu-i pe liceeni cum iau parcul cu asalt. Tinerețe! Și gîndul îmi zboară, ca să zic așa, spre Viitorul. Astfel se numește cea mai mare producătoare de jucării din mase plastice din țara noastră. Viitorul din Oradea. A fost înființată în 1912 și producea perii și piepteni de os. Din vechea clădire n-a mai rămas în picioare nici un zid. La ora actuală, dincolo de jucării, mai produce fermoare din plastic, letaseturii și, într-un foarte apropiat viitor, benzi de magnetofon. Am cutreierat toate secțiile și m-am oprit în atelierul de asamblare a jucăriilor. „Sîntem, îmi spunea Florica Dehelan, secretara comitetului de partid, întreprinderea cea mai vizitată de copiii din Oradea. Uneori mă și gîndesc că farmecul jucăriilor, văzîndu-le așa cum sînt ele înainte de-asamblare, ar putea să dispară. Dar, vedeți, așa judec eu, care am un băiat de 10 ani, rapidist înfocat, ca și taică-său, care e împiețat de mișcare în gara Oradei. Copiii nu gîndesc așa. Vin, se uită, scoot țipete de incitare, noi, că sîntem în atelier numai și numai femei, ne bucurăm de uimirea lor, și le dăruim, la plecare, tot felul de mici nimicuri. Cu-adevărat și-adevărat însă ne tremura inima cînd ne vizitează cei de la Casa copilului. Multe dintre noi aproape că plîngem și nu știm de ce. Pe-acești copii îi iubim cel mai mult și le dăruim, din dragă inimă, tot ce vor ei. Nu cred că vreo altă casă a copilului să aibă pomii de iarnă așa de încălțate de jucării cum au cei din Oradea”.

M-am întors, deci, la copilărie, la mingile care saltă intruna în apa aproape în fierbere a Crișului Repede. Încet, încet gîndurile cad în apa Crișului Repede și curg la vale, dincolo de orice praguri.

VICTOR NIȚĂ

Trăim în miezul unui ev aprins

O uzină pentru „al treilea val”

Întreprinderea de piese radio și semiconductori (I.P.R.S.) Băneasa nu păstrează nimic din imaginea tradițională pe care o avem despre o uzină. Începând de la amplasarea sa în acel loc (după criterii climatice, de absență a poluării s.a.) și pînă la locurile de muncă propriu-zise, în care se intră și se lucrează costumat în alb din cap pînă-n picioare sau în care puritatea aerului este de pînă la 100 de particule de praf pe metrul cub de aer (față de 500 000 cite sînt în mediul obișnuit, de afară) — totul a fost conceput și realizat pe coordonatele a ceea ce cunoaștem a fi mai degrabă un laborator; I.P.R.S. Băneasa este foarte puțin „uzină” și foarte mult un urias laborator sau, dacă limbajul și obișnuința noastră vor accepta, este o uzină a celui de-„al treilea val”. Aici, a lucra cu a miliardă parte dintr-o secundă, cu măsurători la miliard de hertzi, cu temperaturi de 1200°C (o abatere de ±1° însemnând compromiterea unei serii tehnologice), cu fire de zece de ori mai subțiri decît firul de păr și altele asemenea, este ceva curent. Posibilitățile naturale ale ființei umane sînt duse aici pînă la limita lor și prelungite, dincolo de domeniul „posibilului”, de utilaje și instalații menite să amplifice de sute, mii și chiar milioane de ori capacitatea de percepție și de intervenție directă a omului.

Fabrica produce anual 12 000 tipuri de componente electronice prin 1200 de tehnologii foarte fine (în care se regăsesc elemente ca cele amintite mai sus). Are peste 9 000 de beneficiari, practic neexistînd ramură industrială sau obiectiv economic care să nu aibă nevoie de produsele fabricate aici — de la centralele atomoelectrice la telefonie, de la aviație la metrou, de la metalurgie la industria calculatoarelor. Este fabrica ce condiționează electronica din România și de care depind mersul înainte, progresul științific și tehnologic ale tuturor ramurilor în care se folosesc produsele obținute aici — și care trebuie obținute într-un ritm de înnoire neatinș încă de vreun alt domeniu productiv. Stagnarea nu este posibilă, este exclusă aici pentru că ar duce la stagnarea unui întreg eșafodaj economico-industrial ce trebuie să țină pasul cu mereu noile realități ale unui domeniu — electronica — aflat într-o dezvoltare explozivă în planul cunoașterii teoretice și al realizărilor tehnologice.

Modul de a fi al acestei întreprinderi este creația, șansa menținerii ei în pas cu domeniul pe care-l reprezintă nefiind alta decît disponibilitatea spre creație a celor care lucrează aici. Iar că această disponibilitate este proprie virstei tinere este de la un truism.

Dar în secție există și idoi și inteligență. Inginerul Sorin Negru a proiectat și reproiectat de trei ori într-o lună un circuit de putere care era intens solicitat la export și care, în mod normal, ar fi putut fi proiectat în minimum șase luni; o idee nouă a adus însă economie de timp și de milioane. Tot în această secție lucrează un alt inginer — Simion Filimon — care se află printre cele câteva sute de proiectanți din lume capabili să facă de unul singur, dacă i s-ar pune la dispoziție investiția, o linie de fabricație completă — de la proiectarea produsului finit, Silviu Pucăeanu, absolvent de Electronică — promoția 1980, este un pasionat proiectant de circuite, al acelor secții de cite șapte scheme complexe ce sîrșesc, prin micșorări de cite cinci sute de ori, să ajungă la dimensiunile micrometrice amintite; dar Silviu este și un excelent depanator („are mină bună și o răbdare diabolică”) al sofisticatelor utilaje ce fac posibile și perceptibile asemenea performanțe tehnologice.

Deși sînt în joc sume și valori mari (anual sînt prelucrate aici cantități importante de aur de puritate 99,999 la sută, în fire mai subțiri decît firul de păr), deși în acest perimetru se află un real avansat al celui „val” științifico-tehnologic pe care microelectronica îl va aduce peste cunoscutele și predecesorele născute, peste viața și modul nostru de a gândi, nimic nu trădează importanța locului, a oamenilor de aici și a ceea ce ei fac. Totul respiră liniste, calm, siguranța unui algoritm de comportament uman care domină un univers la care omul nu (mai) are, totuși, acces direct, nemediat de complicatele unelte care-l prelungește simțurile sau îi continuă raționamentele.

Îl întreb pe Sorin Negru om care, la vîrsta lui Bălcescu — 33 de ani — are părul deja complet alb, ce trăsături umane cere fabricarea circuitelor integrate. „În primul rînd nu trebuie să ai prejudecăți, de genul că n-o să fii în stare, că n-o să fii sprijinit sau că utilajele sînt insuficiente. Apoi, trebuie să ai multă luciditate, să poți corela existența unui defect la nivel de microni de una sau alta din condițiile în care s-a desfășurat procesul tehnologic. În secția noastră, materia primă fundamentală este inteligența; folosind-o, am putut ajunge la 60 de tipuri de circuite integrate concepute și realizate prin forțe proprii, și la desfășurarea unor procese tehnologice cu peste 80 de operații într-o lună — realizări care spun foarte mult pentru oricine poate înțelege ce ascunde acea pastilă de siliciu”.

Condusă cu tact și pricepere, secția de circuite integrate — de fapt și de drept o fabrică în fabrica mare a I.P.R.S. — reprezintă, cum spunea unul dintre interlocutorii, o „bibliotecă vie” a acestui oraș cu cea mai mare inteligență pe cap de locuitor care este platforma de electronică din nord-estul Capitalei. Un oraș a cărui condiție vitală există și o reprezintă tinerețea, înțelegă aici în resorturile sale fundamentale — de disponibilitate creatoare, de competență necenzurată de prejudecăți, de stare de spirit fertilă afirmării noului, de potențial profesional socialmente necesar unei țări ce-și cadentează tot mai bine pașii la ritmurile impresionante ale științei și tehnicii mondiale.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Producția înseamnă chiar cercetare — și reciproc

„Factorul uman este esențial pentru activitatea fabricii noastre, afirmă dintru început directorul Anton Vătășescu. Producția are caracter statistic, toate datele sînt interpretabile științific și tehnologic. Reprezentăm un domeniu industrial cu dezvoltare explozivă, pe care nu-l putem evita și care ne va schimba, vrînd-nevrînd, în mod fundamental viața. În electronică și microelectronică ritmul schimbărilor este foarte mare și el nu poate fi menținut și accelerat fără aportul tinerilor, față de care noul este mult mai accesibil. Cei tineri constituie principalul motor de perfecționare a ceea ce avem, de împingere înainte a activității științifice și tehnologice. Aș îndrăzni comparația cu un pluton de alergători a cărui trenă trebuie dusă, din ce în ce mai rapid, de cineva — de cineva mereu odihnit. Numai includerea tinerilor în acest pluton, permanența infuzie de tinerețe pot accelera mișcarea, mersul înainte al întregului angrenaj. Este unul din aporturile esențiale pe care le solicităm de la tinerii specialiști, de la stagiarii fabricii, într-o problemă cu implicații fundamentale și pe termen lung”.

Această orientare spre tineri a conducerii fabricii n-a rămas la stadiul de principiu din moment ce a fost și este înțeleasă ca o condiție esențială a existenței viabile a unui întreg domeniu. Încă din 1975, pe cînd era director tehnic, și apoi din 1979, de cînd este director, inginerul Anton Vătășescu a dat acestei orientări un conținut concret. Structura pe secții a fabricii a fost astfel croită încît să descentralizeze și să valorifice la maximum personalitatea, potențialul de autoorganizare și responsabilitatea fiecărui colectiv. În întreaga fabrică s-a creat un climat de încredere, absolut necesar în condițiile unor tehnologii în care controlul este imposibil de efectuat pe parcursul desfășurării lor ci numai în stadiul de produs final. S-a instaurat un mod superior de înțelegere a atitudinii în procesul de producție, atitudine care nu mai are nimic comun cu „heirup”-ul tradițional, cu „operațiile” în care problemele se pa-

sează dar nu se și rezolvă: a fost discreditată sistematic mîmarea muncii („spray-ul de transpirație”), a fost reactivată și stimulată pasiunea pentru studiu, pentru invenție și inovație (de pildă, în secția de tranzistoare, din 30 de cadre tehnice cîinci sînt doctoranzi, iar în ultimii ani s-au înregistrat 7 invenții, altele 6 fiind în curs de brevetare), exigența unui nivel ridicat de cultură generală s-a impus de la sine, după cum reabilitată a fost și ideea de premiere a „ideilor ce se dovedesc eficiente economic; pe scurt, s-a creat la proporții industriale climatul de lucru, de liniște a muncii și creației, propriu unui laborator. Fabrica este, de altfel, complet integrată — în sensul desființării granițelor între cercetare, proiectare, tehnologie și producție: totul este un proces unitar în care tot „producție” poate fi considerată și consultarea unor studii de specialitate, iar „proiectare” — lucrul efectiv în linia tehnologică, să zicem.

Am insistat asupra prezentării acestui „tablou general” al fabricii intrucît el reprezintă un fundal cu adevărat propice afirmării spiritului creator, disponibilităților specifice unui colectiv angajat în zona performanțelor de vîrf ale unui domeniu de vîrf.

O datorie patriotică: folosirea eficientă a pregătirii specialiștilor

Pe acest fundal general și generos, problema folosirii tinerilor este, totuși, una dintre cele mai concrete. De pildă, în 1981 au venit în fabrică un număr de 60 ingineri stagiaari, dintre cei mai buni absolvenți ai promoției aceluiași an. „Prima noastră problemă era unde-i repartizăm, și pe ce criterii? Randalamentul acestor specialiști, continuu tovarășul director Vătășescu, este o chestiune de larg interes social, patriotică, dacă vreți. Inteligența este o resursă prea importantă — și prea mari sînt celelalte dificultăți obiective — ca să n-o folosim adec-

vat, cu maximum de eficiență. Totul este ca acești oameni foarte dotați, tineri în pregătirea cărora s-a investit mult, să ajungă acolo unde trebuie, acolo unde valoarea și pregătirea lor pot fi afirmate în totalitate, în folosul general. E un lux prea mare, pe care ni-l mai permitem, din păcate, acela de a pune oameni foarte buni să facă treburi nesemnificative. Trecînd peste faptul că, pe plan mondial, structura personalului în industriile de vîrf este net în favoarea specialiștilor cu înaltă calificare, cu atît mai mult în condițiile noastre problema folosirii eficiente a specialiștilor de care dispunem este de maximă importanță și soluționarea ei nu se poate face la intimplare”. Drept pentru care conducerea fabricii a solicitat intervenția Laboratorului de psihologie existent în întreprindere, ale cărui investigații de specialitate pentru identificarea măsurii în care omul potrivit este folosit la locul potrivit au fost validate administrativ, astfel încît, pînă la urmă, fiecare nou venit a putut fi repartizat acolo unde randamentul lui avea să fie maxim. Revenirea după trei ani, cu o nouă investigație asupra rezultatelor acțiunii de atunci, a confirmat justetea opțiunilor făcute, prin rezultatele constatate atît în plan personal (al satisfacțiilor profesionale dobîndite în timp de cei implicați), cit și în cel social, al eficienței generale obținute de fabrică (productivitatea muncii a crescut în 1984 cu 22 la sută față de 1983 — ceea ce „este imens” cum apreciază tovarășul director).

Între timp, însă, lucrurile s-au mai schimbat: nemaiputînd primi tineri stagiaari pe „ușa din față” a repartiției guvernamentale, fabrica a înregistrat o slăbire a tensiunii pe circuitele sale creative: „Am constatat că nu mai avem «stele» noi, stagiaari străluciți, oameni tineri de mare calibrul profesional. A trebuit să ne întrebăm care sînt cauzele și nu a fost prea greu să le aflăm, vîzînd că media de vîrstă a crescut în rată de 1/1: acum este de 33 de ani, față de 25 de ani cit era în 1978. Improprietatea generațiilor în cercetare, proiectare este o problemă mai generală, cu care ne confruntăm și noi tot mai mult și a cărei soluționare nu mai poate fi aminată, cum rezultă, cred, și din cele spuse mai înainte, fără riscul unor discontinuități, al baterii pasului pe loc în domeniul în care noulătea se imoune ca trăsătură generală și esențială a întregii muncii”.

Teritoriul cu cea mai multă inteligență pe cap de locuitor

Dintre secțiile I.P.R.S., cea codificată „2400” — secția de circuite integrate — a început să producă în 1971. Din 1981 este condusă de ing. Dan Mazilu, care venise aici cu trei ani mai înainte, după o activitate de șapte ani în sfera neproductivă a domeniului (la întreprinderea „Electronum”). „Impactul cu producția a fost foarte dur; a trebuit să pun mina pe carte și să-mi petrec mult timp după program pentru a pătrunde și stăpîni detaliile activității din această secție”. Lucrează aici aproape 500 de oameni, din care 45 sînt cu studii superioare, media de vîrstă fiind în jur de 25 de ani.

„Pe mina” tinerilor de aici este dată o gestiune de utilaje în valoare de milioane de lei, tot lor revenindu-le și cam o treime din planul de export al întregii fabrici (anul trecut calculaseră că o durată de un minut din procesul de fabricație din secție are un echivalent de 4 dolari din planul pentru export).

Fluxul tehnologic la capătul căruia se obține circuitul integrat, acea minusculă pastilă de siliciu în care, pe o suprafață de 1 mm² cu o grosime de 0,380 mm, „se află” zece de tranzistoare, diode, rezistențe și alte asemenea componente, — deci acest flux tehnologic depășește domeniul describilului; un asemenea proces de producție se poate mai degrabă realiza în practică decît descrie; el solicită cunoștințe de fizică, chimie, optică, mecanică — toate „amalgamate” în liantul secret al pasiunii, inteligenței și devoțiunii față de această disciplină interdisciplinară care este construcția de circuite integrate. „Un circuit integrat, spunea tovarășul director Vătășescu presupune munca a doi ingineri, timp de doi ani și costă 1 milion. Imaginați-vă că avem solicitări de 10 bucăți dintr-un anumit tip de circuit integrat (în valoare de 1 000 lei) pe care mai trebuie să-l realizăm și foarte urgent!... Fără idei, fără inteligență n-am putea face nimic”.

Și-i dăm a-nsflețirii noastre vamă

Puterea cea nouă a pământului

Costești n-a avut nici norocul și nici nenorocul satelor aflate pe o șosea principală. La Costești se ajunge pe drumul care se desprinde din șoseaua națională ce leagă Birladul de Vaslui. La capătul drumului acestuia umbrit de două șiruri de plopi și arătos ca o alce bine întreținută a unui parc, satul își respiră casele printre dealuri îmbrăcate în iarbă, doar ici-colo pașiștile de un verde greu și catifelat arătându-se rupte, sfișiate, și dezvelind stratul de argilă gălbuie.

Un om cu dragoste pentru viața dintotdeauna a satului, Valentin Balica, secretarul primăriei din Costești, zice că locul acestei vechi așezări de țărani moldoveni harnici, curaji și cinștiți, ar fi pomenit într-un hrisov de pe vremea lui Ștefan vodă, în care stă scris: „pe valea Tutovei, băut-am vin de Ticiăuanii”. Cum s-a ajuns ca din vîile înfloritoare ce vor fi existat pe acest deal din marginea Costeștilor să nu mai rămînă nici urmă, desigur că nu se mai știe astăzi, sigur fiind de la o vreme că și pe dealul acesta, ca și pe toate celelalte din satele aparținătoare comunei, din Puntîșeni, Rădești, Dinga, Chițcani sau Pirvești, pământul a început să curgă la vale și înfățișarea locului să se schimbe și să fie mai puțin prielnică vieții. Și fără îndoială că a fost și aceasta o cauză pentru care tinerii nu prea s-au mai îndemnat să rămînă la Costești. Pînă la șoseaua națională nu sînt decît 5 kilometri, pe asfalt, și de-acolo Birladul se află la alți 30 de kilometri iar Vasluiul la vreo 25. De la o vreme, tinerii au început să-și caute un rost prin fabricile, destul de numeroase și mari, ridicate prin aceste două orașe. Alții se hotărâu să plece chiar și la drumuri ceva mai lungi. Cu nu chiar mulți ani în urmă, unii tineri din Costești păreau de-a dreptul fascinați de perspectiva de a se stabili în București, zice Silvia Rontea, secretara Comitetului comunal U.T.C. Și cu toate acestea, adaugă ea, din Costești n-au plecat niciodată atîți tineri cîți ar fi plecat, poate, dacă satul s-ar fi aflat pe o șosea principală și în vecinătatea unui mare oraș. Comuna n-a avut acest nenoroc, de a-și vedea pământul muncit numai de oameni în vîrstă. Cît privește norocul, e limpede că a fost nevoie ca oamenii de pe-aici să se hotărască să și-l facă singuri.

În urmă cu vreo cîțiva ani, cu ajutorul specialiștilor de la Stațiunea de cercetări pentru com-

baterea eroziunii solurilor de la Perieni, s-a trecut la amenajarea dealurilor din jurul Costeștilor. Lucrarea se va întinde pe încă vreo cîțiva ani și cînd se va încheia și această muncă grea înfățișarea locului va fi, cu siguranță, îndeajuns de promițătoare pentru împlinirea nădejdilor oricărui tînar din Costești. Încă de pe-acum, acolo unde rînilor pământului au fost închise, munca omului pare să aibă alt preț și răsplata ei este, desigur, mai mare. Dacă la C.A.P. Costești valoarea unei norme a ajuns la 55 de lei, fiind mult mai spornică decît prin alte părți, faptul acesta se datorește, fără îndoială, și strădaniei oamenilor de a face ca viața să-și întindă rădăcini viguroase și pline de sevă pe dealul Ticiăuanilor și prin preajma lui.

Astfel, refăcută, puterea nouă a pământului a luminat, într-adevăr, nădejdi noi și nu avem de ce să ne mirăm că în ultima vreme mulți dintre tinerii din Costești nu prea se mai îndeamnă să bată drumurile spre oraș. Se poate trăi și aici foarte bine, zice Silvia Rontea. Și de aceeași părere au început să fie, la o adică, și unii dintre cei care au plecat mai demult din sat. Chiar dacă au meserii și case pe la oraș, parcă nu s-ar da în lături să vină să trăiască tot în satul lor. Cîțiva chiar s-au hotărît să facă pasul acesta, după ce mai întîi s-au interesat ce posibilități ar fi în Costești ca ei să lucreze în meseriile pe care le știu. De curînd, spune Valentin Balica, vreo cîțiva dintre aceștia, Nicolae Blănaru, Grigore Guzgan sau Aurel Tăpoi au venit la primărie și au fost de-a dreptul încințați de hotărîrea luată pe loc de conducerea comunei, de a înființa tot felul de secții de prestări de servicii pentru ca ei să aibă unde munci. Se înțelege că ei nu se vor da în lături de a munci și pământul, alături de foștii lor prieteni din copilărie și colegi de școală care au rămas de la început în Costești, însă întoarcerea acestor tineri, zice secretarul primăriei, e foarte avantajoasă pentru comună, întrucît ei cunosc tot felul de meserii pe care nu le-ar fi putut învăța aici, în sat, și de care satul are nevoie pentru a mai face un pas înainte.

Astfel, comuna se află pe un drum bun și viața merge aici înainte, iar în măsura în care-și dă mina cu înțelepciunea și cumînțenia, tinerețea, iată, pînă la urmă învinge la Costești.

DUMITRU ELIADE ■

Renăscuți sub „zodia” cuprului

Încă se mai pot vedea și azi urmele rudimentarelor puturi de exploatare a cuprului de pe vremea romanilor. În acele timpuri, înscrise în istorie, minereul se scotea selectiv, prin topire, zgura rămasă fiind depozitată la tot pasul, regăsită și azi pe vatra orașului, pe lângă piriul Brebina, pe dealul ocnelor... De cite ori nu și-a zdrelit genunchii pe această zgură el, Octavian Păunescu, șeful sectorului mină de azi, pe vremea cînd era elev la liceul din Baia de Aramă și juca fotbal! „De pe vremea copilăriei, zice, mi-a pătruns străvechea istorie a cuprului în sine!” Nu știa, pe atunci, că nu peste mulți ani își va pecetlui definitiv viața sub zodia cuprului, că aici, la Baia de Aramă va lua ființă o exploatare minieră modernă — sublim magnet pentru cei plecați de ani și ani prin țară, precum și pentru mai tinerii, crescuți ca el în iubirea acestor pămînturi natale. De acum a auzit că se face cercetare în zonă în vederea acestui eveniment, n-a mai stat pe gînduri: s-a angajat, ca topograf, pătrunzînd, cu încetul, tainică alcătuire a pămîntului locului, întărîndu-și convingerea, cu fiecare zi ce trecea, că peste puțin timp cuprul va fi scos din nou la lumină, într-o variantă modernă, a cărei temelie va fi automatizarea. Odată cu darea în folosință a noii Exploatare miniere — 1 iulie 1984 — „s-a înrădă-

cinat definitiv în cupru” — devenind unul dintre cei mai tineri șefi de sector de mine care știe la această oră cam tot ce se poate ști în materie de cupru. Din '81 încoace, de cînd a început investiția, a urmărit cu nesat nașterea celor două orizonturi suprapuse la 35 m adîncime unul față de celălalt: pregătirea și deschiderea lentilei care face obiectul exploatareii; nașterea flotației, a tunelului de legătură dintre mină și flotație, lung de 3 km, prin care este transportat minereul...

Baia de Aramă se află la granița a două județe — Gorj și Mehedinți. A fost suficient un semnal pentru ca glasul pămîntului să se facă auzit. Minerii gorjeni și mehedinteni, împrăștiți prin minele din țară, s-au retras spre casă; tinerii locului s-au stabilizat tot aci, învățînd, specializîndu-se în mineritul cuprului. Directorul exploatareii, Victor Toropu, și el destul de tînar ca vîrstă dar cu experiență în minerit, de fel din Bălănești de Gorj, a venit de la mina Boita Hațegului; maestrul preparator Georgică Ciuncan — care i-a învățat ABC-ul pe tinerii preparatori, de loc din Tismana Gorjului, tot de la Boita Hațegului a venit; Sabin Răuț, deschizătorul de pirtie în ale cercetării la Paia de Aramă, localnic, a venit din Maramureș; cei șase minieri, șefi de brigadă, toți din Baia de Aramă sau împrejurimi, au venit de la Moldova Nouă...

Tinerii, proaspăt intrați în viața nașterii cuprului, au încăput deci, de la bun început, pe mine bune. Mai bine din jumătatea din forța de muncă a noii exploatare miniere o constituie tinerii. Să ne oprim un moment la flotație. Cei mai mulți dintre ei nu văzuseră niciodată așa ceva desi cunoștințe teoretice aveau privitoare la unde și cum vor lucra. Aici steagul îl țin fetele — automatizarea, cum spuneam, fiind temelie acestei noi exploatare. Trebuiau însă să învețe pe viu întregul complex de operații: măcinarea, la moara autogenă, în limitele prescise pentru obținerea concentratului; urmărirea, sub legea acelorasi prescripții peste care nu se putea sub nici o formă sări, a fluxului în moara cu bile, în celele de flotare, în filtrare s.a. Și morarii, și celularii s-au pregătit din mers. În ce-l privește pe maestrul preparator Ciuncan Georgică stătea zi și noapte printre tinerii învățăcele pe care le îndruma, învățîndu-le fiecare pas ce aveau să-l facă folosindu-se de unul și același îndemn: hai băieți!

Pînă la nașterea exploatareii, tînarul Firan Nebunu Ion — azi șef de echipă la flotație — fusese constructor de cuptoare, de-al locului fiind, retrăgîndu-se spre casă, de la Trustul de construcții montaj minier. E unul dintre cei mai buni — și cînd se face sublinierea înțelegem că totul se referă la in-

treaga echipă. Uneori chiar el lansează întrecerea între tineri și mai vîrstnici, chiar dacă știe că va avea tare mult de tras pentru a ține pasul sau a-i depăși pe aceștia care aveau în spate experiența (cum a fost cazul cu Bunceanu Ilie, șef de echipă în jurul a 50 de ani, om ce stă peste drum de uzină, venit acasă după ce o viață lucrase ca sondor la I.P.E.G.) N-a fost ușor începutul. Aveau staționări la fiecare pas din cauza lipsei de experiență. N-a fost ușoară nici iarna, dimpêtrivă, abia au putut să-i facă față. Și totuși, în timp ce alte flotații din țară au înghețat, a lor a mers continuu, cu toate că uzina era ca o peșteră, gheața cit palma, apărînd pînă și stalactitele. Și-au confecționat niste sobe metalice din tuburi pe care le-au plantat în jurul utilajelor, răzbind astfel imposibilul ger. În mină a fost și mai greu. Acolo nu se putea face focul. Și totuși, minerii, încotoșmănați în cojoacele de subterană, au răzbit, la rîndu-le. Sînt siguri, de acum, că la sfîrșitul anului vor reuși să raporteze că au scos pe lume mîile de tone minereu de cupru care reprezintă capacitatea anuală a noii exploatare miniere!

În vreme ce în Ponoarele — zonă apropiată Băii de Aramă — pădurea de liliac zburcnește în aceste zile în floare, acolo, între cele două orizonturi subpămîntene, minerii se iau la întrecere, precum niste aviatori pentru un zbor de performanță. Locul I între cele 6 brigăzi este viu disputat, cel mai constant pe acest loc fiind, pînă în prezent, Gh. Morjan și brigada lui, urmat în această dispută, din care deocamdată nu se știe cine va ieși cîștigător, de tînarul Vasile Murdeală și brigada lui. E drept că au scăpat de un concurent periculos — Gheorghe Ciubotea fiind considerat cel mai bun șef de brigadă — pînă la promovarea lui ca maestrul minier la o vîrstă care ar putea stîrni și invidii!

Am fost rugați să nu-i uităm pe tinerii ingineri stagiați care s-au implicat total în viața Exploatareii miniere Baia de Aramă. Tineri care și-au cîștigat un binemeritat respect, nu pe vorbe, ci prin fapte — mai ales cînd au trebuit să învingă greul iernii. Ioan Danciu și-a terminat de curînd stagiatura — dar ne-a fost dat primul pe listă; Alexandru Somicu și Liviu Micsoniu sînt încă stagiați, toți 3 de loc de prin împrejurimi. „Cu asemenea oameni, mulți dintre ei tineri și foarte tineri, dar așezați pe treabă, conștienți de rolul lor, știu că vom pași, mai departe, în munca noastră, cu fruntea sus” — sublinia Victor Toropu, directorul exploatareii. Se pregăteau, la acel ceas, să meargă la serbarea liliacului. Oare cei din adîncuri, rămasii pe baricada schimbului, vor fi simțind mireasma pădurii de liliac? — I-am întrebant. „Cu siguranță — ne-a răspuns — pădurea noastră de liliac din Ponoarele o purtăm în suflet! După cum purtăm permanent în noi dragostea de țară, de locurile natale; munca noastră nu face altceva decît să susțină această stare de suflet!”

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

A fi tânăr miner, la Motru

Între șantierele naționale ale generației **Epoicii Ceaușescu**, cel de la Motru e printre cele mai tinere, dacă nu cel mai tânăr. A fost inaugurat acum trei ani. În celălalt mare bazin carbonifer al Gorjului, la Rovinari, șantierul încredințat celor de aceeași vîrstă cu tineretea țării de acum „bătrîn”, are șapte ani. Șapte ani, într-o asemenea incintă de muncă și de viață, înseamnă enorm. Înseamnă nu o simplă adăugare de zile și luni, ci o patetică bătaie cu lunile, cu zilele, cu ceasul, uneori cu secunda, care-i asază pe cei implicați în ea într-o altfel de perspectivă asupra timpului măsurat nu în lungime, ci în intensitate. Maturizarea, într-un astfel de uriaș și incandescent angrenaj al muncii, aprig consumator, dar și producător de forțe, descoperind și punind la lucru nebănuite — nici de purtătorii lor — energii și vocații, se săvîrșeste de timpuriu și robust. Din aceleași motive, și cei trei ani ai Șantierului național al tineretului de la Motru înseamnă mult.

Înseamnă mult, fiindcă și-aici, la Motru, ca pretutindeni pe marile fronturi ale înaintării noastre, acești tineri dau totul, într-o inversunată cursă contracronometru cu timpul. Dau totul, fiindcă își dau munca (și ce muncă, numai cine n-a văzut un abataj nu știe ce înseamnă ea!), dau totul, fiindcă își dau existența (ce se petrece în același fierbinte spațiu al muncii, marcată de el, absorbită de el!), dau totul, fiindcă anul pentru ei are 365 de zile lucrătoare (minus vacanțele, nu și sărbătorile, uneori nici nopțile), pentru că fiecare din cele 365 e o înfruntare cu ceasornicul în mină. Participarea lor la bătaia națională a cărbunelui, decisivă pentru independența și forța țării, este, ne spune ing. Nicolae Alecu, directorul general al Combinatului minier al Motrului, de o dăruire totală. În mîile de tone de lignit energice expediate zilnic din Motru țării se înscrie și zecimale strălucită a efortului eroic, adesea anonim, al tinerilor. Bilantul șantierului lor în aprilie: 4.000 tone peste plan la cărbune, 90.000 mc peste plan la steril.

Participarea tinerilor, ne mai spune directorul general, are, aici și acum, un accent aparte, ca una care se desfășoară în condiții aparte, ținînd de rigorile unui an de excepție. O iarnă care a înghețat mercurul în termometre și a îngropat cartierele sub munți de zăpadă, năvălind chiar și în subteran, adeseori chiar năprasnic, încă își face simțite urmările, suprapunîndu-le peste truda oamenilor. Dar prin truda aceasta, la care tinerii au cotizat eroic, abatajele au reintrat în normal, și-au recuperat restanțele față de plan; centrul de greutate al bătaiei rămîn acum „minele la zi”, carierele, cu liniile lor tehnologice nu demult rătăcite de anotimp, pretinzînd sfîrșiri de excepție în destule locuri.

Cit, cum, la ce temperatură a muncii se înscriu tinerii în aceste sfîrșiri, sau — cum zice Ion Otinjac, brigadier la mina Motru-vest — în acest febril, deși încă apăsător de „probleme”, dezgheț al marii bătaii a cărbunelui? Brigadierul îmi în-

toarce, parcă mirîndu-se, întrebarea: „Păi nu i-ați văzut?”

I-am văzut. Am fost martor, într-o dimineață de sfîrșit de ianuarie, a acestui an, la sosirea în tabăra Jilț de pe șantierul Motrului a unui numeros esalon de tineri bucureșteni, muncitori din mari întreprinderi (Întreprinderea de utilaj și transporturi, „Mecanică fină”, „Acumulatorul”, Întreprinderea de calculatoare etc.), unii din ei așa ai întrecerii, înși „cu nume” în locurile din care plecaseră, veniți să-și piardă (de fapt să-și împlinească la o altă scară, crede Ion Otinjac) destinul lor în destinul și reușita celor de-aici. Motrul i-a primit cu zăpezi cit casa, cu un frig de minus 28 de grade, cu o mie și una de sarcini, comenzi și solicitări, cu eroismul asprelor lui eforturi, pe care noii veniți trebuiau să le întetească. Pe străzile pustii de viscol ale orașului minieresc, oraș cu 15.000 de locuitori, cu clădiri și cu piețe moderne, respirînd ordine, echilibru, așezare în rosturi, s-au ivit oameni în vîrstă, incotormănați în cojoace și sube grele, care i-au tras pe tinerii musafiri, unii din ei îmbrăcați în cochetăria „bucureștenă” a sweaterului dublat doar de vintiac, în casele lor, la un pahar de ceai bine aseasonat cu rom. Tinerii s-au trezit într-o lume nouă, abataji nu nouă, ci degajînd aceeași căldură, chiar dacă nu afirmată prin vorbe mari, umanitate muncitorească din care veniseră. Veniseră decisi să muncească și să-și înscrie aportul lor la sporirea acestei umanității a muncii aflate în prima linie a demersului creator național. Veniseră decisi nu să plece, ci să rămînă, să rămînă aici cit timp va fi nevoie de ei. Electricianul Sandu Constantin, de la Întreprinderea de calculatoare, își adusese, lingă sacul de dormit, și rucsacul pentru excursii, cu care să se urce pe Paring la primul week-end. (Încă n-a ajuns, pînă azi, s-o facă, „week-end”-urile le-a petrecut nu petrecînd, ci muncînd). Marin Marian de la „Acumulatorul” își adusese și o valiză cu cărți (pe care încă n-a ajuns, cel puțin pînă azi, decît să le răsfoiască, obosala trudei zilnice închizîndu-i, serile, ochii mai înainte de a sfîrși de citit o pagină). Pavel Marin de la „Mecanică fină” uitase, în graba plecării, să-și pupă în portvizit fotografiile nevastăii și ale copilului, dar se consolase, în tren, cu gîndul că o să mai dea cite-o fugă în București ca să-i vadă. (Din ianuarie și pînă azi n-a fost în București decît o zi, „în delegație”, ca să rezolve niște treburi privind aprovizionarea cu materiale a șantierului; a dormit doar o noapte acasă, a doua zi era la Motru.)

Nu vom merge pînă acolo încît să spunem că, în rîstimp de citeva luni, acești tineri s-ar fi schimbat, că, în vreun fel, sînt alții acum, dacă nu prin vîrstă cel puțin prin calitate. Nu, sînt aceiași, legînd în aceeași ființă imaginea lor din ianuarie cu cea din mai și totuși, chiar dacă nu izbitor, niște schimbări s-au produs în ei, ducînd la o anume dăltuire, uneori chiar la o recristalizare a personalității. Premisă de înedită sinteză umană, sub semnul și sub lucrarea noilor lor marilor lor răspunderi. Această recristalizare, ne spune Eugen Spasiu, comandantul

Șantierului național, s-a produs și se produce cu nu putine degajări de energie și permutări de valențe, ca în orice sinteză. Mulți au trebuit să-și reprime niște obișnuințe ținînd de altfel de pretenții ale muncii, mulți au trebuit (și s-au conformat acestui necesar și eroic „trebuie!”) să treacă dincolo de somatija normei sau planului, să-și facă, altfel spus, nu doar datoria, ci mai mult decît datoria. A face dintr-o calitate subînțeleasă a muncii, adică din stricta îndeplinire a datoriei înscrisă în graficele producției, o calitate suficientă, nu este nici în obiceiul locului și nici în spiritul muncii pe un șantier național al tineretului. Aici se muncește fără răgaz, aici auto-camioanele fug pînă și pierd roțile (bazinul Motrului se întinde pe nu mai puțin de 300 km pătrați!), aici cînd „cade” o bandă care transportă cărbunele spre termocentralele din Isalnița sau Turceni nu se mai ține seama dacă e ceas de odihnă, de masă, de sărbătoare sau de noapte, tot omul în stare s-ajute la redresarea drumului energiei dă fuga la locul cu pricina. Prezența vie la locurile cele mai grele, efortul de excepție (singurul care poate grăbi normalizarea!), camaraderia, solidaritatea fierbinte, răspunderea fiecăruia pentru reușita tuturor aproprie și suprapun șantierul cu un cîmp de bătaie sau, ca să folosim o comparație mai adecvată locului, obsesiilor cruntei ierni ce încă mai trăiesc pe aici, cu o expediție polară, în care defecțiunea unuia ar antrenă un șir torrențial de căderi.

Am trăit, vinîndu-i ca reporter, pentru un supliment de date, alarma că nu-i vom mai găsi pe acești tineri după legițele ore de lucru, vrînd cu orice chip să le respect, odihna prea necesară. „Unde vă găse-

după lucru?” I-am întrebat pe Mircov Cuzman, sofer-mecanic sosit aici (încă de-acum trei ani!) din județul Timiș. „La lucru!” a venit grăbit, din cabina mașinii sale, răspunsul. Nimic de mirare, lucrul acestor tineri e participarea lor la o operă vitală pentru țară, iar o astfel de operă nu cunoste rigorile orarului curent.

Cei mai mulți dintre miile de tineri de pe Șantierul național al Motrului, ne spune comandantul Spasiu, sînt citabili pe ordine de zi ale eroismului. Și excavatiștii Constantin Sulițan, venit din Suceava, sau Constantin Dinu, flăcău din Gorj, și lăcătușul tulcean Ștefan Moloșog, și alții alții. Din păcate, adaugă interlocutorul, n-a fost timp să-i cităm pe toți, fiindcă sînt prea mulți și fiindcă într-o asemenea bătaie națională cum e cea a cărbunelui nu prea e timp de ordine de zi, nu e timp de numit eroismul, cînd totul se sprijină pe eroism. Și șantierul tineretului — șantierul fapte eroice pentru țară — crește mereu în cuprinderea și în calitatea acestei fapte, amplu deschisă spre viitor. Recent, peste 370 de tineri din toată țara, la care se vor adăuga în curînd altele și altele, au primit, pe marea șantier, botezul focului, urmînd să se califice sau să se recalifice în profesii cu specific minier.

Bazinul minier al Gorjului este tînăr, cărbunele locului e la fel, nu numai ca descoperire ci și ca vîrstă geologică, și, între cei ce-l scot din adîncuri, tinerii sînt, firesc, la locul lor. Adică acolo unde fierbinte îi cheamă țara. Și propria lor conștiință, care se împlineste prin fapte ce scinteiază distinct pe chipul țării.

ILIE PURCARU ■

Viața unui șef de promoție

E cunoscut în toată facultatea, chiar și de oameni neimplicați direct în procesul didactic — de la secretara șefă a decanatului la persoana de la ghișeu unde-și face proiectul de diplomă. Este un student strălucit și are toate datele pentru a fi considerat o tînără și mare speranță a unui domeniu din cel de-al „treilea val” — microelectronica — ale cărui unde încep să se resimță și în țara noastră. A absolvit Liceul „N. Bălcescu” din București în poziția de șef de promoție, a obținut premiul trei la Olimpiada internațională de fizică de la Moscova (în ultimul an de liceu), s-a clasat între primii zece la admiterea în Facultatea de electronică și telecomunicații pe care o absolvă în acest an, în urma a peste 60 de examene și colocvii susținute în cei cinci ani de studii și la care a obținut numai note de 10, cu excepția unui singur 9, la un colocviu (de „Calculatoare”) dat în vara anului IV („A fost o sesiune infernală; în anul IV n-am avut nici un seminar, ci numai 7 cursuri și 7 laboratoare — deci 14 examene cu 14 profesori!”) Este de departe șeful actualei promoții de absolvenți ai Electronicii și unul dintre cele mai bune „produse” din ultimii ani ale acestei facultăți.

Poate singurul lucru care contrastează cu, un asemenea strălucitor bilanț, cu imaginea spirituală ce țî-o poți face despre un asemenea om este...

numele de familie, ce n-ar prea sugera a fi al unui savant în devenire: îl cheamă Lambache, Emil Lambache. De familia care i-a dat acest nume, Emil n-a avut însă parte — tatăl său despărțindu-se și plecînd din casă, cu mai bine de zece ani în urmă, iar mama sa murînd, în urma unei boli necruțătoare și suferințe de nedescris, în chiar anul cînd el se pregătea pentru bacalaureat și admitere. („Nu vă puteți imagina prin ce am trecut; în ultimul an de liceu am fost practic infirmier în casă!”)

Rămas singur în sensul cel mai propriu și înfrîstător al cuvîntului, Emil găsește refugiul ultim, merit să-i salveze adolescența contorsionată și viitorul amenințat, în carte — în studiu și învățătură. Reușește la Electronică fără ca pînă atunci să alba vreun fel de preocupare pentru ceea ce la nivelul superior al profesiei se cheamă electronică aplicată, iar la vîrsta școlară s-ar fi tradus, de pildă, prin meșteșugirea a fel de fel de piese sau instalații de tipul celor descrise în revistele de popularizare sau, cum se mai întîmplă, prin demontarea, din acel adulat soi de „curiozitate precoce”, a aparatelor de prin casă.

Universul științific a ceea ce el înțelegea prin electronică avea să-i releve treptat facultatea, pînă la punctul în care, în sfîrșit, pasiunea sa pentru fizică a întîlnit domeniul în care și-o putea materializa —

domeniul componentelor electronice. Diferența dintre acest domeniu și ceea ce noi înțelegem de obicei prin electronică este, forînd puțin termenii, ca aceea dintre domeniul fabricării cărămizilor și înfinita varietate de construcții și arhitecturi în care respectivele cărămizi pot fi folosite. „Pasiunea pentru fizică m-a determinat să rămîn la baza electronicii, la domeniul componentelor, de care depind toate celelalte ramuri ale electronicii. Întreaga fizică a semiconductorilor, de pildă, e cuprinsă într-o pastilă de siliciu de 1 mm². E fascinant să poți cunoaște și stăpîni imensitatea proceselor fizico-chimice ce se pot desfășura pe spațiul citorva zeci de microni”.

Urmînd, în ultimii doi ani de facultate, specializarea în componente electronice, Emil și-a ales un proiect de diplomă în același domeniu la care lucrează împreună cu un alt student foarte bun, George Cantaragiu, coleg de grupă, de fel din Călărași, dar absolvent al liceului de informatică din Brașov, un băiat de treabă cu care Emil împarte de peste un an de zile nu numai frămîntările diplomei de licență ci și propria-i locuință. „Proiectul lor, precizează cel care-i îndrumă din partea facultății, șef de lucrări dr. ing. Mirecea C. Bodea, se înscrie în specificul facultății noastre, unde s-a realizat o efectivă integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția; e un proiect abordat la solicitarea fabricii I.P.R.S. Băneasa, interesant și dificil, din speța acelor care au un început cert și un sfîrșit mai greu de anticipat”.

„Așteptăm de la proiectul lor, detaliază ing. Sorin Negru, managerul din partea fabricii al proiectului celor doi absolvenți, informații legate de performanțele electrice maxime ale dispozitivelor proiectate în secția noastră de circuite integrate. De exemplu: într-un amplificator audio de putere se folosesc circuite integrate cu tranzistori de putere care presupun performanțe maxime pe o arie minimă; cum trebuie să arate geometria unui astfel de circuit? Este întrebarea la care, între alte sarcini și alături de alte întrebări similare, trebuie să răspundă proiectul la care lucrează George și Emil. Ei caută, de fapt, convergența unui algoritm, matematic, dar în spatele gradientilor și laplace-ienilor, al ecuațiilor complicate și al programului pentru calculator cu care și la care ei lucrează, se ascunde o problemă esențială pentru noi, dar nu știu cit de atrăgătoare, la prima vedere, pentru un student: problema randamentului.

Despre virtuțile unei asemenea colaborări (de fapt, integrări) între învățămîntul superior și producție vom mai avea, poate, prilejul să discutăm. Îl întreb pe profesorul Bodea ce înseamnă să poată îndruma munca unui șef de promoție, a unui student eminent. „E foarte interesant să lucrezi cu studenții foarte buni, dar și grijile cresc pentru că acestora — sau mai ales acestora — trebuie să le oferi condițiile optime pentru a se putea dezvolta. Studenții foarte buni, cum mulți sînt în facultatea noastră, au și talent dar mai au și ceea ce se cheamă pasiunea pentru meserie, devotîunea față de ea. Sînt calitățile prin care se disting un Emil Lambache, un George Cantaragiu și mulți alții”.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

— Haideti s-o lăsați pe altă dată! Sau măcar dați-mi voie să-mi trag sufletul câteva clipe!

— Nu. Chiar dacă sînteți după un spectacol care durează patru ore și în care stați aproape tot timpul pe scenă, am impresia că suferința provocată de interpretarea unui rol în CUM VĂ PLACE poate fi de bun augur pentru discuția noastră. Deci, cum vă simțiți, Rozalind?

— Nu sînt Rozalind. Sînt Dana Dogaru, actriță la Teatrul Nottara din București. Pe Rozalind o puteați întîlni dacă vă nașteati mai demult.

— Trebuie să înțeleg că personajul dumneavoastră nu are nimic să ne spună nouă, celor de azi?

— Ba da.
— Ce anume?
— Cum să vă spun...
— Cum vă place.

— E bine că încercați să mă faceți să rid. Asta mă mai scoate din „priza” în care m-a conectat spectacolul. Deci, revenind, ce-ar trebui să spună Rozalind celor de azi? Despre puritate și gingășie, despre tenacitatea cu care cineva urmărește să triumfe dreptatea și, evident, despre puterea miraculoasă a iubirii de a transforma lumea.

— Lucruri grave și importante.

— Da. Dar nu înfățișate în chip didactic. Noi nu-i invităm pe spectatori să asiste la disertații uscate, reci, ci dimpotrivă, ne străduim ca ei să ia contact cu freacă autentică al existenței. Dar ce părere aveți despre spectacol?

— Cred că e unul dintre cele mai bune roluri pe care le-ați creat.

— Nu mă interesează în primul rînd cum sînt eu, ci cum sîntem noi?

— Toți sînteți bine în roluri.
— Dar spectacolul?
— Despre el, poate cu altă ocazie, Silvia.

— Nu mă prindeți. Chiar dacă tîm foarte mult la acest personaj din piesa lui D.R. Popescu, Acești ingeri triști. Vă repet, au trecut deja câteva minute de la terminarea spectacolului așa că sînt tot mai mult Dana Dogaru, cu problemele ei și numai ale ei.

— Dacă tîneți atât de mult la Dana Dogaru, de ce ați simțit nevoia să probați și alte destine?

— Așa a fost să fie. De cînd am devenit conștientă de mine însămi n-am dorit să fac decît teatru. Eu n-am avut și nici n-o să am vreodată nostalgia că aș fi putut îmbrățișa o altă profesie. În clipele în care sînt singură, și mă scruțez, ca orice om, pentru a mă înțelege mai bine, îmi dau seama cu spaimă cît de limitată sînt, cît de puțină înzestrare am pentru

orice altceva din afara scenei. Poate că din această spaimă se naște dorința pe care o simt cînd urc pe scindura ei să mă confund pină la uitare cu eroinele pe care le interpretez.

— Dar ele au profesiile cele mai diferite! Cum de reușiți să le dați viață?

— Nici măcar nu bănuiesc cum se întîmplă. Să nu credeți totuși că nu-mi pregătesc cu minuție, cu pedanterie chiar, orice rol. Dar din clipa în care intru în pielea unui personaj

lor. S-ar putea deci pune bazele unei terapii prin intrarea în lumea artei.

— Dar arta prin excelență are puterea de a alina, chiar de a vindeca. O știți foarte bine și dumneavoastră, doar n-ați spus-o eu prima. Să vă deconspir un secret: am observat că în zilele de sărbătoare, în sala de spectacole sînt foarte mulți oameni singuri, care n-au pe nimeni, nu sînt invitați nicăieri, nu au unde să se ducă în altă parte fără ca să se simtă

unor mari colectivități. Indiferent în ce epocă ar fi situată acțiunea unei piese, ea nu trebuie să facă abstracție de actualitate, iar cei care o interpretează nu trebuie să uite nici un moment că se adresează unor contemporani de-ai lor. Dar am impresia că m-am căfărat la o catedră de unde dau rețete și asta nu-mi place deloc. Mai ales că ne aflăm într-o cabină unde pe pereți se află fotografiile citorva dintre bunii mei colegi. Ce-or să zică ei

seste tot el, pur și plin de încredere în întreaga lume.

— Sînteți, în general, foarte ocupată? Cam care e ziua dumneavoastră de lucru?

— Nu-i întotdeauna la fel, dar eu oarecare aproximație pot să o descriu: la ora opt dimineața — imprimare la radio. La ora zece — repetiție sau înregistrare la televiziune. Seara — spectacol. Cînd sîntem în turneu — de obicei două spectacole.

— Înțeleg că n-aveți prea mult timp liber.

— Numai cineva care nu ne cunoaște sau nu ne iubeste ar putea susține contrariul.

— Dar cum de rezistați să apăreți într-un rol și de sute de ori dacă piesa are succes? Nu vă plictisiți să rostiiți aceleași vorbe, să faceți aceleași gesturi?

— Nicidecum. De fiecare dată e altfel. Și depindem foarte mult de participarea spectatoriilor. Imediat îi simți pe cei care s-au prins „în vraja” celor petrecute pe scenă și în consecință te incalzești și tu, dai din tine tot ce ai mai bun. Un spectacol fără măcar un singur spectator e aberant. Pentru că noi nu jucăm pentru plăcerea noastră, pentru a fi duci, sau prințese, sau bufoni, sau cavaleri îndrăgostiți ci pentru a-i edifica pe semenii noștri în legătură cu ființa lor. Oricum am fi îmbrăcați, indiferent în ce epocă ne-am găsi, tot despre cei din sală dorim să vorbim.

— Interpretînd diverse roluri, reușiți să vă cunoașteți în același timp și pe dumneavoastră!

— În cazul meu e singurul fel în care izbutesc să aflu cîte ceva despre mine.

— Sînteți un om tînar. Pe scenă însă aveți o maturitate care impresionează pe oricine, Ana.

— Nu sînt Ana, deși tîm mult și la acest rol din Jocul dragostei și-al morții în desertul de cenușă de Horia Lovinescu. Iar maturitatea mea provine din faptul că, așa cum știți, viața n-a fost întotdeauna blîndă cu mine. Nu vreau să-mi frîng mîinile în public, așa că mai bine trecem la altceva. Dar trebuie să mărturisesc că dacă n-am ieșit înfrîntă pînă acum, asta o datorez cel mai mult teatrului.

— Avem, după opinia multora, un teatru bun. Prin ce credeți că se caracterizează el?

— Prin lărga lui deschidere spre problemele fundamentale ale omului de la noi și de pretutîndeni, de azi și dintotdeauna. Prin refuzul experiențelor de dragul inovațiilor cu orice preț. Și prin marea lui dragoste față de oameni cu care doare sincer să stabilească un dialog. Nu știu dacă am răspuns

(Continuare în pagina 15)

GEORGE ARION ■

Dana Dogaru:

„Cînd joc, nu mă cruț”

O tînară actriță despre profesia ei

se petrece ca o minune. Acesta n-are deloc știri despre Dana Dogaru, deși își datorează viața ei. La fel, Dana Dogaru ar putea să explice prea puține în legătură cu eroina respectivă. Se multumește să-și joace rolul. Cînd am încercat să mă detașez și să observ ce fac totuși atunci cînd sînt altcineva, a fost un eșec. Astăzi am deja destulă experiență, încît astfel de tentative nu mă mai interesează.

— Sînt totuși destui actori a căror reușită se bizuie tocmai pe distanțarea față de personaj.

— Sigur că da! Însă ce pot face dacă eu nu sînt un artist cerebral? Dacă totul trece în mîine mai întîi prin inimă? Dacă cu mă consum enorm la fiecare spectacol astfel încît nu reușesc să adorm decît la cîteva ore după terminarea lui? Să vă mai spun ceva: în seara asta, de pildă, am jucat avînd entofosă la o gleznă. Ei bine, în timpul spectacolului n-am simțit nimic. De-abia acum a început să mă doară din nou glezna.

— Ceea ce înseamnă că ați început să vă îndepărtați de întîmplările din pădurea Ardeni-

stingheri. Pentru ei, arta devine o consolare, un reazem. Ea le alungă o vreme neliniștile și îi ajută să nu se simtă de prisos. În general, cînd joc, nu mă cruț, cu atît mai mult nu o fac, atunci cînd mă aflu în fața unor astfel de spectatori.

— Dar îi mintiți! îi invitați pe tîrîmuri imaginare, le creați iluzia că sînt observatorii altor lumi, cu întîmplări pline de haz sau cu evenimente dureroase, și astfel îi determinați să nu mai știe de ei, să uite de propriile lor frîmîntări. Cum de vă place să vă amăgiți semenii?

— Nu-i mint. Ceea ce facem noi pe scenă nu e o minciună. Nici măcar nu e o minciună frumoasă. Teatrul e o formă de cunoaștere prin care omul poate să se priceapă mai bine pe sine însuși. O reprezentație care jînduiește doar să te facă să uii două ceasuri necazurile de-acasă, o certă de la serviciu mi se pare falsă, lipsită de orizont spiritual, menită să dăinuie doar atîta timp cît ea se desfășoară. Eu sînt pentru teatrul care nu se prefacă că nu mai există pe lume probleme, de la cele ale unui individ oricît de obscur, pînă la cele ale

dacă mă dau atît de atoateștiutoare?

— Ești smerită, Grușenka!

— Nu sînt Grușenka. V-am mai spus: sînt chiar Dana Dogaru. Mi-e foarte dragă eroina pe care o interpretez în piesa Karamazovii după romanul lui Dostoevski. Însă acum sînt eu însămi. Unui actor îi rămîne mai puțin timp decît altora să fie el însuși. Așa că vă rog să mă lăsați să profit din plin de identitatea mea reală.

— Nu jucați deloc teatru în viață? Nu v-ați surprins niciodată în relațiile cu oamenii trîsînd, folosind un anumit ton într-o discuție, făcînd un gest ca și cum ați fi pe o scenă, astfel încît să obțineți de la cei din jurul dumneavoastră avantaje?

— Să știți că mai curînd joacă teatru în viață cei care nu sînt actori. Pe noi meseria ne obligă să ne dăm destul „în spectacol” pentru a nu încerca din răsupteri să fim cît mai noi înșine în restul timpului, fără să ne falsificăm. Un actor, cînd e un om de calitate, de caracter, e foarte curat sufletește. E ca un copil care-și făurește imaginar tot felul de întîmplări dar la sfîrșitul jocului se regă-

La Ateneu

Am ascultat zilele acestea la Ateneu corul și soliștii vocali ai Liceului de muzică George Enescu, clasele superioare, dirijat de un mare suflet de pedagog, profesorul Nicolae Niculescu. Este munca de doi ani a acestei școli de artă muzicală de tinută europeană asupra partiturilor clasice de la Bach, Haendel și Mozart, la Enescu și Paul Constantinescu.

Spectacolul de la Ateneu din repertoriul universal și românesc început cu un Imn închinat păcii interioare cum o știa celebra aceasta Bach. *Dona nobis pacem* se va încheia cu vestita dar din păcate nu indeajuns cîntată *Miorița* a lui Paul Constantinescu.

Corul în întregimea lui cîntînd a atîns în momente fericite acea unitate a sufletelor atît de specifică Madrigalului nostru ce s-a impus în lume cum îl știm. Dintre acești tineri studioși mulți vor fi vocile de miine ale scenelor noastre.

Întreaga scenă a Ateneului înflorită de fețele senine și frumoase ale unei generații de tineri în jurul celor optsprezece ani, ce au străbătut

ani și ani de studiu pe partitura în amănunt struniți zi cu zi, toți instrumentiști cu vocație supuși aceluși travaliu sfînt și perseverent din anii copilăriei pentru a stăpîni ceva din taina cîntecului al cărui inefabil trebuie să răscolească sufletul

ascultătorului ce nu se lasă cuprins decît cu mare greutate în urma științei îndelungi și deplinătății sufletestei în spiritul Logosului intrupat și în cantatele lui Bach sau oratoriile lui Paul Constantinescu.

Efortului de zi cu zi al profesorilor acestei adevărate școli de artă din Capitală ce a adus și aduce permanent în țară prin elevii ei nenumărate premii internaționale pedagogi minunați ce duc greul școlii se vrea acest cuvînt un gînd cinstitor înainte de toate, iar vocilor de aur ale acestor tineri, un îndemn de a ști că orice dar este o datorie iar talentul trebuie înmulțit prin lucrare și priveghere, prin jertfă în spiritul Logosului intrupat și în cîntecele cele mai frumoase ale umanității și ale sufletului românesc.

IOAN ALEXANDRU ■

Tînar în continuare

trăim așadar în continuare o epocă în care toată lumea e stupefiant de tînară

iluminează tu patrie pură destinul incert al acestui sfîrșit de mileniu

cred că nu vom muri niciodată pentru că nimeni ca noi n-ar putea povesti mai exact propria noastră moarte

asa cine nu e tînar în continuare n-are nici o șansă

iluminează tu patrie sfîntă destinul incert al acestui sfîrșit de mileniu

ION ZUBASCU ■

Valoarea nu așteaptă

În contextul social-politic și cultural al României de astăzi, caracterizat printr-o afirmare pleneră a valorilor, este firesc și legitim ca și tinăra generație să se bucure de toate condițiile pentru manifestarea ei complexă în toate domeniile de activitate. În aceste pagini vă propunem să faceți

cunoștință cu cițiva din reprezentanții ei care au devenit deja niște certitudini în viața culturală a țării, avind însă convingerea că aceștia sînt doar o mică parte din potențialul nostru spiritual, unii dintre ei avind deja o prestigioasă recunoaștere internațională.

Drumul ca stare

„Disperare metafizică“ a fost numită, la a doua carte a lui Nichita Danilov, specia lirismului său. Formula, exactă, propunea un model excentric generației din care, de drept (prin debutul în 1980, cu **Fintinile carteziene**) poetul face parte. Cel care, cu ani în urmă, se recomanda, teribilist, prin cartreul „Cu capul tuns / și chei ca un ou / trece prin Copou / Nichita Danilov“, nu are de fapt mai nimic în comun cu atmosfera pocziei „de luni“. Mai mult grav decit ironic, mai degrabă contemplativ decit incisiv, demonic în spirit baudelairean și nu dylanthomas-ian, alchimist de retortă și nu dezabuzat combinador de decocturi produse la scară industrială, Nichita Danilov vădește alte racorduri: înspre metafizica eterică a lui Daniel Turcea, ermetismul serin al lui Ion Mircea sau cel calcinat de presițiuni agonice din ultimul volum al lui Cezar Baltag, către jocul rafinat-eteric al poemelor lui Sorin Mărculescu sau către glacialele spiritalitate a lui Ștefan Aug. Doinas.

Afin acestei zone lirice stăpinite de frigid auster al cunoașterii, totuși poezia lui N. Danilov nu vibrează încă deplin armonic. Mai puțin unitar decit **Cîmp negru**, de pildă, **Arlechini la marginea cîmpului** (Editura Cartea Românească, 1985) cîștigă însă în direcția purității viziunii. Simbolistica e aici mult stilizată. Aventura spirituală coboară la incandescența evenimentului individual. Disperarea se viscerează, ca să zicem așa, (roșul este aici culoarea-fundal), actul poetic echivalind adesea cu o vivisecție: „Sîngele fierbe pe plită / și dă-n foc dar nu din pricina mea! // Roșu fierbe sîngele / și se varsă / Pe plită / Dar nu din pricina mea // Maria! Maria!“ (**Scene de război în expoziția Goya**); „Cineva bate cuie în apă ca în propriile sale tălpi“ (**Apele sufletului**).

Revelația fundamentală pare să fie cea heraclitică. O minus-revelație, ca figură predilectă a pierderii. De altfel, apa ocupă la Nichita Danilov întîiul loc în

ierarhia elementelor („Scufundă-te și tu în adîncul lor / în adîncul netulburatelor ape / și îți vei găsi / marea ta liniște / liniște liniște“ (**Poema liniștii**). Apa, unică certitudine — a relativității — are ca pereche motivul drumului, al mersului, a cărui noimă este neliniștea. Rea-lul însuși are numai forma mersului: „Miercuri tristă zi cenușie / zi în care mă plimb singur prin cameră / ... / și ia-te și pe tine / coborînd din tramvai / într-o superbă rochie verde / și traversînd încet strada / și urcînd și mai încet scările / ... / în timp ce-mi continui plimbarea...“ / (s.n.) (**Miercuri tristă, zi cenușie**). Cunoașterea de sine e, la rîndul ei, o hartă cu contururile desenate de pași (**Peisaj cu ziduri și usi**). Mersul este menire, dar și blestem („Veniră și-i făcură / cruce de nisip pe tălpi. / Li ziseră apoi: / Acum du-te-n deșert / și umbli pe apă“ (**În deșert și pe ape**)).

Dacă în planul experienței spirituale categoria dominantă pare să fie tragicul, reflexul ei stilistic e **straniul**. Decoruri bizare, compuse nu prin mijlocirea facultății imaginative, ci mai degrabă ca rezultat al viziunii (**Utrene, Peisaj cu un zid complet alb, Poemul lunii**). Atmosferă sumbră, beckett-iană. Astrul zilei, ca și absent. Cel al nopții, multiplicat oniric (**Poemul lunii**). Inadecvarea la real („În prezenta mea lucrurile / din jur intră-n alertă / și le simt stinghereala / ca și cum prezenta mea / brusc le-ar schimba locul“ — **Absență**) devine o formă de acces în plan metafizic.

Minus citeva texte — friabile, construite trudnic, mimînd fără succes vibrația reală din altele — cum sînt **Secolul XX, Aurul lumii, Deasupra lucrurilor, Jertfa 1941**, sau numai unele versuri scăpate de sub controlul simțului autocritic („Ca o leucemie neagră a stelelor / sufletul meu se întoarce la sine...“). **Arlechini la marginea cîmpului** este o mărturie poetică autentică, densă, în care subzistă o direcție reprezentativă, chiar dacă puțin reprezentată, a poeziei noastre.

TANIA RADU ■

Unitatea monolitică

Prin 1973, patru tineri instrumentiști ai Filarmonicii „Moldova“ din Iași, pe numele lor **Bujor Prelipcean, Anton Diaconu, Constantin Stanciu și Dan Prelipcean**, au format un cvartet de coarde, botezîndu-l, la început, „Voces Contemporane“, iar mai apoi, mai simplu: „Voces“! De atunci, grupul celor patru a devenit foarte cunoscut în întreaga Europă, iar arta lor a dus pînă hăt, departe, faima interpretativă a tinerilor români, dar și cunoașterea solidei noastre școli naționale componistice, căci „Voces“-ul

și-a înscris ca punct de onoare în activitatea sa neobosită, abordarea și propagarea unui număr cit mai mare din creațiile autohtone ale genului, așezate splendid lingă marile lucrări ale literaturii universale, de ieri și de azi.

Să amintim aici, că din 1974 și pînă azi, strădaniile lor au fost răsplătite cu numeroase premii naționale și internaționale, dar — mai presus de acestea — cu stima și profunda dragoste a iubitorilor de frumos și a specialiștilor de pretutindeni, adică acolo unde cele patru arcușe fermecate ieșene s-au unit, parcă, într-un monolit al spiritului Eutherpei!

● O „întreprindere“ cinematografică dintre cele mai izbutite: **Anca Nicola**, tinăra interpretă a rolului Madeleine din filmul lui Sergiu Nicolaescu, **Ciuleandra**.

● Claudiu Bleonț, un băiat firav, cu atitudini de o ambițioasă timiditate — un actor de rară forță expresivă.

Organistul

Felician Roșca, profesor de muzică și dirijor de cor din Alba Iulia, la cei 32 de ani ai săi este un exemplu a ceea ce se numește „un împătimit“ al artei sunetelor. El a absolvit clasa de orgă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu“ din București, a continuat să se specializeze în acest difcil, dar complex, instrument, s-a stabilit în orașul de voche așezare, de pe malurile Mureșului, a început să concerteze cu filarmonicile din țară, iar din economiile sale a cumpărat... o orgă barocă, pe care a instalat-o la Casa de cultură din Alba Iulia, animînd dintr-o dată viața muzicală, în acest sens, a munici-

piului! Amintind și activitatea sa dirijorală dusă cu corul de cameră din localitate, adăugînd și faptul, că muzica populară românească nu îi este străină, ba dimpotrivă, o iubește și o cîntă cu instrumente de suflat asociate orgii, notînd și premiile naționale obținute în concursurile de interpretare, îl vom cunoaște mai bine pe acest tinăr sufletist, care nu precupește nimic pentru ca frumosul artistic să răzbată și să cucerască inimile concetățenilor săi!

CLAUDIU NEGULESCU ■

O figură aparte face în literatura mai nouă proza Adinei Keneres, amestec subtil de inteligență și facondă, de lirism și introspecție. După excelentul debut cu **Îngereasa cu părle verde**, un spumos roman despre efluviile tinereții, autoarea a trecut la noulă (ori povestire, căci e greu de precizat formula epică), abandonînd mult din umorul și truculenta limbajului care făceau farmecul cărții dinainte și împingînd narațiunea înspre observația fragmentaristă, poantilistă. Cele trei proze din **Rochia de erin** (Albatros, 1985) sînt scrise totuși cu aceeași vervă și savoare ca povestirile, cu aceeași frenetrie a relatării, deși o oarecare obstinație în a descifra freamătul lăuntric al personajelor e aici mai evidentă. Proza autoarea privește realitatea la microscop, pulverizînd-o într-o avalanșă de imagini și diluîndu-i concretetea în nuanțe diafane. Fragmentarismul e, deopotrivă, o metodă și o viziune, căci fizionomia exterioară se încheagă prin acumulări lente de senzații și detalii. Fraza Adinei Keneres e mătăsoasă, luxuriantă, pletorică, aidoma unei vegetații incilcite dar fastuoase. Aparenta dezordine și continua foggăală sînt străbătute de un freamăt imperceptibil, care e o formă de senzorialitate. Sub torrentul verbal, realitatea explodează ca o grenadă: „Un întuneric dezvelit grațios de lampa albă de pe noptieră, ce se mai întîmpla aici în casa goală?, fadoarea acelorași zgomete, biziituri, sisiieli, picături, pocnete, pași, hirjet, claxon, apa iar mieunată, torsul frigiderului, precar ca în cort, timp amorțit de veghe peste pielea uscată, peste altă veghe

incordată“. Viața e simțită, deci, ca o permanentă foșnire, ca o furtună de senzații.

Nici intrigă propriu-zisă nu mai au aceste proze, preocupate mai degrabă de spulberarea povestirii, decit de închegarea ei într-o structură epică. Dizidenta retorică aparține întii de toate naratorului care pătrunde, printr-un fel de imersie, în conștiința protagoniștilor, pentru a le da pe față stările și sentimentele difuze, accl flux al conștiinței greu transcriptibil prin mijloace tradiționale. De fapt, din toate cele trei proze lipsește epicul, importantă fiind emisia lexicală care proliferază în marginea cite unui pretext: un sfîrșit de vacanță în deltă, forfota psihologică a unei femei, existența anonodină a unui tinăr. Nu e greu de observat că ceea ce face aici (și, desigur, în romanul de debut) Adina Keneres se numește proză impresionistă, în varianta consacrată de Katherine Mansfield și Virginia Woolf, modelele de netăgăduit ale autoarei. Cea dintii povestire (noulă), intitulată **Terminus**, aminteste de altfel de **Pe plaja golfului** a Katherinei Mansfield, după cum în **Micuța** pot fi deslusele vagi ecouri din **Doamna Dalway** de Virginia Woolf.

Cea mai consistentă, prin a-dîncimea observației și ritmul relatării, este neîndoielnic, proza **Micuța**. Autoarea schimbă brusc perspectivele povestirii, amestecă vocile personajelor, le persiflează prin intervenții omnisciente, dînd o imagine deosepe adîncimile psihologice ale protagoniștilor. Stilul este strălucitor, superb, ca o jerbă de lumini.

În ciuda impresiei de monotonie pe care o creează o

asemenea proză, aproape singulară în literatura noastră, **Rochia de erin** reprezintă o probă indiscutabilă a talentului manifestat în toată spontaneitatea și exuberanța lui.

★ Ioan Groșan este printre puținii prozatori de școală nouă care n-au căzut prizonieri unei singure modalități epice, asimilînd atit experiența intertext-

Discurs asupra realului

tualității, cit și stilul periferic faulkerian ori minuția cehoviană în descrierea plătitudinii existențiale. Convergența aceasta nu e cituși de puțin stridentă, fiindcă una din predispozițiile acestui autor e de a amesteca în pasta perfidă a parodiei și ironiei cele mai diverse maniere. Produsul nu este totuși pastişă pură, Ioan Groșan fiind preocupat cu precădere de latura parabolică a prozei, de felul în care sensurile mărunte se coagulează treptat într-o idee profundă și emblematică pentru condiția umană. Cele patru nuvele care alcătuiesc volumul de debut, **Caravana cinematografică** (Editura „Cartea Românească“,

1985) ilustrează trei tipuri de parabolă: una estetică (prescrierea realității prin ficțiune), în **Insula**, una socială (imaginea revoluției socialiste), în **Caravana cinematografică**, și una existențială (fatalitatea mediocrității, nostalgia ontologică a trecerii de la persoană la ființă), în **Marea amărăciune**. În fine, în **O dimineață minunată pentru proză scurtă** autorul ironizează genurile prozastice, și canindu-le prin subtile artificii retorice, ideea subterană fiind tot aceea a prescrierii realității, într-un registru parodie mai apăsător însă.

E greu de spus unde excelează Ioan Groșan, fiindcă rezultatele sînt admirabile și cînd parodiază banalitatea cotidiană prin inserții livești, dar și cînd descrie minuțios viața la țară. Totuși, pentru savoearea inimitabilă și pentru profunzimea în formă jovială pe care o degajă fuziunea stilurilor, îl prefer pe prozator atunci cînd își dinamitează scepticismul prin aluzii culturale, desigur cu substrat parodic. Iată interferența dintre rememorarea abulică și automatismele vorbirii, prin care prozatorul înfățișează dezechilibrul afectiv al lui Sebastian Pop, personajul macerat de crize și îndoielei din **Marea amărăciune**. Profesor fiind, protagonistul amestecă într-un flux halucinant clișeele lectiei cu amintirea unei recente povești de dragoste. Rezultatul e o tristețe incurabilă de obîrșie existențială: „Calm, deci. O iubire simplă, dacă se poate, o iubire la gura sobei. Fără complicații, fără hiperbole. Hiperbolele aici, în text, <în grîu spicul cit cocoșu>, nu în viață. Toti tubesc în asalt, dezlanțuit, furtunos, ca niște Hogași,

RADU G. TEPOSU ■

numărul anilor

Pe aripile sunetelor

Cind asculți harpa fermecată a lui **Ion Ivan Roncea**, imaginația își ia zborul către lumea fermecată a mitologiei, ori spre mare pictură a Renașterii, sunetele diafane, suplețea ritmică și nuanțele sale fiind cu totul ieșite din comun, prestația acestui artist aliniindu-se la cota celor mai ridicate valori interpretative. De la debutul său, din 1971, Ion Ivan Roncea a obținut numeroase distincții naționale și internaționale, culminând cu marele premiu al dificilului concurs de la Ierusalim, fermecind — ani la rând — auditorii englezi, germani, americani, austrieci, olandezi, chinezi etc.; iar mulțumirea noastră, a compatrioților săi, constă în faptul că-l putem vedea și asculta stagiune de stagiune; și cind plecăm din sala de concert care l-a găzduit pe Roncea și harpa sa, sufletele ne sînt mai ușoare și privirea mai înseninată...

CLAUDIU NEGULESCU

Cronica literară

Critica tînără

Alături de o poezie, o dramaturgie și o muzică tînără, există desigur și o critică tînără, critica oamenilor sub treizeci și cinci de ani, cit s-a convenit că se poate acorda splendorii vîrste de început în literatură și în artă în genere. Afișată de unii ostentativ, această vîrstă irtă pe cei care au depășit-o și stîrnește nostalgii seniorilor senini, tinerilor de ieri, precum tinerii de azi sînt seniorii de mine, fiindcă, se știe, marea, adevărata literatură n-are vîrstă.

Dar să nu exagerăm. Există o literatură a tinerilor, o gândire specifică, o anume sensibilitate, o viziune particulară, un fel propriu de a privi lucrurile la vîrsta de 20—30 de ani, cind, după încheierea studiilor, tînărul își construiește, dacă nu o filosofie, un punct de vedere personal, original măcar prin opoziția față de ideile primite de-a gata, în faza cind aportul său se reducea la învățare.

Vorbim de tinerii critici născuți din 1950 încoace, după știința mea, puțini cu volum (Radu G. Teposu, Mircea Scarlat, Mihai Coman, Dan C. Mihăilescu, Radu Călin Cristea, Vasile Popovici, Mihai Dinu Gheorghiu, Ion Simuț, Marian Odangiu, Ioan Holban, Val Condurache, Paul Dugneanu, Costin Tuchiță, Victor Atanasiu, Valentin F. Mihăescu), foarte activi însă prin reviste în măsura în care acestea le stau la dispoziție, din păcate nicodată în chip generos (Ion Bogdan Lefter, Liviu Papadima, Cristian Moraru, Ioan Buduca, Tania Radu, Al. Cistelean, Mircea Mihăileș, Virgil Podoabă, Gheorghe Perian, Ștefan Borbely, Radu Săplăcan, Ion Pecie s.a.). Față de generația anterioară, născută după 1930, reprezentată de Eugen Simion și Nicolae Manolescu, cu debut în jurul vîrstei de 30 de ani și care era încă sub prestigiul criticii anterioare, îndeosebi a lui G. Călinescu, generația nouă are modele mai apropiate, beneficiind și de achizițiile structuralismului și ale noii critici, a celor mai noi forme de înțelegere a literaturii, de la Bachelard și Jung pînă la Jean Pierre Richard și Gérard Genette. Nu vreau să spun cu asta că Eugen Simion sau Nicolae Manolescu n-au frecventat aceste surse, că nu sînt la curent cu Roland Barthes, dar în faza debutului lor nu exista încă un terorism al metodelor ca de vreo zece ani încoace pînă în prezent, cind revenim pare-se la normal. Nu vreau să spun de asemenea că practica metodelor în critică a dat rezultate senzationale dar că o mutație a intervenit măcar sub raportul modalităților de abordare a literaturii cit și sub aspectul limbajului critic nu e nici o îndoială. Ar fi greu de susținut că a progresat intuiția, putința recunoașterii și stabilirii valorilor, au crescut în schimb căile de acces în universul literaturii și conștiința delimitării textului. Afară de cazurile cind critica n-a putut survola interpretarea pur lingvistică a fenomenului literar, parazitînd ca și impresionismul, dar în forme prea puțin atrăgătoare, brute, literatura, metodele au sugerat unghiul de vedere care scapau înainte alte moduri de sondare a profunzimilor. Bineînțeles, în critică, la fel ca în poezie sau în proză, mai mult decît previziunile contează rezultatele, să obținem cit mai curînd ceea ce toți asteptăm. Deocamdată orizontul e senin, nu avem motive de scepticism.

AL PIRU

Cîntecul bucovinean pur

— Tovarășe Vasile Panțiru, sinteti directorul Casei de cultură din Vatra Dornei. Ce mai face ansamblul folcloric „Dorna Dorului“?

— A împlinit, nu de mult, doisprezece ani de activitate. În toți acești ani a cîștigat mai multe trofee, la edițiile Festivalului național „Cîntarea României“ cit și la alte manifestări folclorice din țară. După cum se știe, Vatra Dornei se află într-o zonă de interferență în ceea ce privește creațiile populare: Maramureș, Ardeal și Moldova. De aceea, una din sarcinile noastre este de a păstra nealterat cîntecul bucovinean. Bazinul Dornelor este, la rîndul lui, împărțit — să spun așa — în trei microzone folclorice: Dorna Candreni — Poiana Stampei, Panaci — Șarul Dornei — Dorna Arini și ultima Iacobeni — Ciocănești — Cîrlibaba. Ansamblul nostru are peste treizeci de membri, toți fiind tineri crescători de animale. Anul trecut am fost invitați și am reprezentat țara la un festival folcloric din Oradea, La Markelo. Am prezentat jocuri populare, muzică instrumentală și un grupaj tradițional de iarnă cu jocul măștilor, al caprei și al căiuților. Pe lângă virtuozitatea interpretelor a fost apreciată mult frumusețea și autenticitatea portului nostru popular. (P. SORIN)

Debut matur

Expoziția de debut de la „Orizont“ a sculptorului **Ion Măndrescu** a avut toate datele unei manifestări mature, cu un frapant plus de orgoliu în direcția ideii de împlinire complexă, bine fundamentată estetic. O operă care crește firesc din sine și pentru care orice tentativă de aliniere stilistică pare inadecvată. Puține lucrări în piatră și bronz, în lemn și marmură reclama, mai sigur ca acestea ale lui Ion Măndrescu, o cercetare înfiorată de emoție. Ion Măndrescu iubește materialele și ele răspund interesant viguroasei tandrețea artistului. Sculptorul Ion Măndrescu îndrăznește pe fondul plin de fructuoase îndrăznești al lucrului mai multor promovii de artiști, sculptori excepțional dotați și care au asigurat schimbarea năzuințelor și, implicit, a formei.

Temele

unei generații

Pictura lui **Petru Lucaci**, structurată în jurul citorva teme caracteristice, se inscrie în direcția preocupărilor arhaizante și arhetipale ale unei întregi generații (Constantin Pacea, Gruia Floruț, Cristian Paraschiv, Dorin Crețu, Mihail Luțanșchi). Ce-l particularizează este chipul nou, fastuos și vital, în care consideră simbolul. Imaginile semnate de Petru Lucaci sînt „realiste“ în măsura în care sînt și „conceptuale“. Sinteza pe care o practică este convingătoare, „Vetrele“ întărite în tablourile sale au solia umanului; ofrande ale unei spiritualități autohtone. Încărcate de sugestii, pline de chemări tactile, pinzele lui Petru Lucaci se țîn minte — fapt important într-un timp cind se produc atîtea imagini ce șocăază, dar nu se rețin.

TUDOR OCTAVIAN

O tradiție superbă

În urmă cu nu mult timp, o trupă de tineri actori, de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași, din dorința de a satisface setea de frumos a succesorilor, care nu au încă un teatru al lor, a început să dea spectacole în fosta cetate de scaun a lui Ștefan cel Mare. Nu este pentru prima dată la noi cind colective artistice încă în formare iau hotărîrea de a se afirma și a se împlini profesional împreună, luînd totul de la început. Ne mai amintim și azi cu emoție cum Gheorghe Cozoric, Silvia Popovici, regretații Amza Pellea și Constantin Rauți, împreună cu alți colegi de-ai lor, care formează „generația de aur“ acti-

ală a teatrului românesc s-au decis să plece după absolvirea institutului cu toții la Craiova pentru a da prospețime și vigoare artei teatrale din acea localitate. Nu putem să nu pomenim, de asemenea, de frumoasa experiență a Teatrului Tineretului din Piatra Neamț. Tot astfel, ca o confirmare a unei superbe tradiții instaurate în viața noastră culturală, Sebastian Comănici, Liviu Manoliu, Carmen Tănase, Cristina Ioviță, Mioara Irim, Bogdan Gheorghiu, Cristian Rotaru și alți colegi de-ai lor oferă publicului din Suceava reprezentanții de o înaltă tinută artistică. Pe citiva dintre ei, spectatorii bucareșteni i-au putut aplauda evoluînd în spectacolul cu piesa lui F. Wedekind, **Deșteptarea primăverii**.

FESTIVAL FOLKLORIQUE

Une première réussie

— Vă numiți, deci, **Dan Zahan**, ați terminat facultatea de fizică în urmă de șapte ani și sinteti dirijorul ansamblului folcloric „Mugurelu“ al Universității din Cluj-Napoca...

— În mod oficial de doi ani.

— De ce spuneți așa?

— Fiindcă de aproape zece ani activez în acest ansamblu. De pe vremea studenției. Aici am învățat și m-am format. În ultimii ani mi s-a incredintat conducerea ansamblului, unde frecventează cam 50 de tineri din diferite facultăți cu profile diferite.

— Și „Mărțișorul“ este tot o formație studentească...

— Desigur. Ea este a Casei de cultură a studenților din Cluj-Napoca, avîndu-l ca mentor pe cunoscutul interpret al cîntecului popular Dumitru Fărcașu. Cel care a făcut ani de zile, să spun așa, legătura dintre aceste două formații studentesti a fost Ghiță Mureșan. Nu odată cei doi mari interpreți ai celor două formații au fost mesagerii cin-

tecului nostru popular pe mai toate meridianele planetei. Dar, să revin la formația noastră. Festivalul Național „Cîntarea României“ ne-a creat un statut cu o personalitate bine distinctă. După ce am fost cunoscuți și apreciați în țară, ansamblul nostru a făcut turnee în Franța, Italia, Spania. În anul care a trecut ne-am aflat o lună de zile pe Coasta de Azur unde aprecierile în presă au fost elogioase. Pînă în prezent, în portofoliul nostru s-au strîns multe noi invitații. Acum rămîne să vedem ceea ce o să alegem. Una din cheile succesului, fără să ne lăudăm, constă în grija noastră de a păstra autenticitatea cîntecului transilvănean. Aici, în inima Transilvaniei, într-o zonă de puternică rezonanță a spiritualității românești, s-a simțit nevoia de a se conserva și de a se păstra bijuteria de cel mai mare preț pe care o reprezintă cîntecul nostru popular.

SORIN POSTOLACHE

● **Magdalena Rovinescu** și **Mihai Babușca** sînt de mai multă vreme primisolisti ai Operei Române, recunoscuți de acum pentru talentul lor incontestabil, probat seară de seară în fața altor spectatori. După ce au absolvit Liceul de coregrafie din București, amîndoi au urmat studiul de specialitate la Leningrad și, respectiv, Moscova, ca un prim semn de recunoaștere pentru calitățile dovedite chiar la început de drum. De cinci ani, Magdalena Rovinescu și Mihai Babușca dansează împreună, făcînd dovada unei delicate armonizări pe care baletul o necesită de fiecare dată. **Spărgătorul de nuci**, **Seară vieneză** și **Coppelia** sînt numai cîteva din spectacolele în care cei doi balerini au incîntat publicul cu mișcărilor lor desăvîșite și aproape neverosimile. Pregătesc, tot împreună, spectacolul **Don Quijote**, în care promit să dovedească același talent, într-o glorie acestei arte grațioase și delicate.

1985 • A. I. T. • PARTICIPARE • DEZVOLTARE

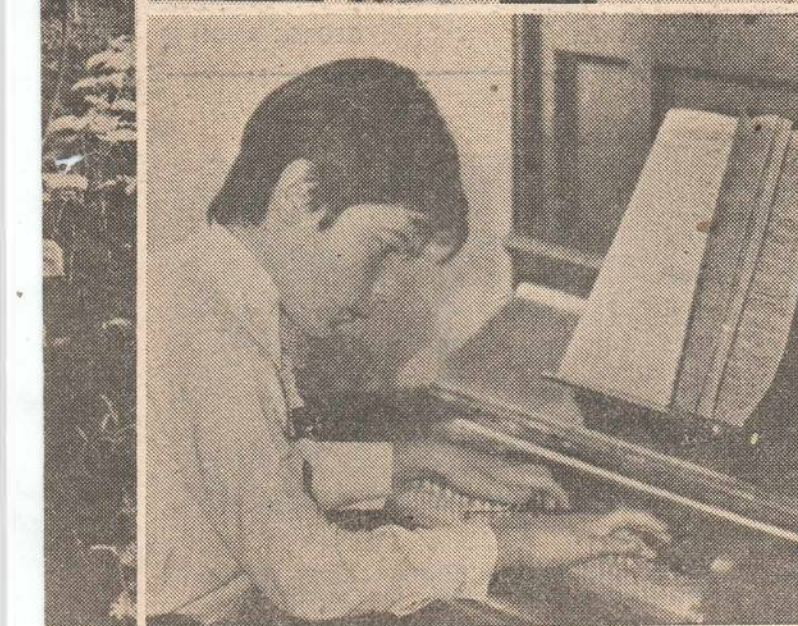

*În iunie
e entuziasmul
lucrurilor mari
și devotamentul
pentru adevăr*

Nicolae Bălcescu

E • PACE

Casă ori fluier, punte sau moară, pe toate vrinceanul și le făcea din lemn, fiindcă de cum se năștea el intra în pădure ca rățușca în baltă, s-a zis, având voie acolo, în virtutea drepturilor lui devălmașe și după parerile juridice ale obiceiului muntelui, să taie „după putere și nevoi, cum bătrînul cum copilul, cum bogatul cum săracul”. O străveche civilizație a lemnului îi transmisese știința de-a-și înălța casa ori de a întinde un pod peste un riu fără să fie nevoie să bată un cui de fier. Altfel, oricît de „arhaică” ar fi rămas Vrancea pînă nu chiar cu mult timp în urmă, metalul i-a atînat calea vrinceanului și l-a făcut să-l minuiască odată cu secură cu care intra în pădure, cu sabia cu care-și apăra libertatea, ori să-l audă scribind în osiile căruței cu care-și strîngea avuțul, ori să-l vadă strălucind în inelul de pe deget, dacă-l avea, sau în cerceii nevestei, dacă se nimerea ca ea să vrea să-i aibă. Dar asta tot nu însemna că fiecare pui de vrincean ajuns muncitor la I.S.E.H., în Focșani, nu vede într-o zi, poate, mai mult metal decît i-a fost dat să vadă, de cînd s-a știut ea, lumea veche a Țării Vrancei.

Inițiată în urmă cu 14 ani, întreprinderea de dispozitive, stanțe, matrițe și scule așchietoare, cum s-a numit la început, producea de bună seamă chiar dispozitive, stanțe, matrițe și scule așchietoare. Cuțite de strung brazate, de exemplu, spune inginerul-șef Andrei Bordeanu. Astfel de cuțite de strung mai produce și azi întreprinderea, vreo cinci milioane de bucăți pe an, dar între timp ea a trecut la fabricarea unor produse mai complexe cum ar fi capetele de frezat tip Romascon sau tip Walter, diferite accesorii pentru mașinile de prelucrat în coordonate sau cu comandă numerică, mandrine de precizie, mai multe feluri de menghine. Apoi, prin '78, o fabrică nouă a început să producă elemente hidraulice pentru mașini agricole și terasiere iar pe linia inițialele întreprinderii, șase la număr, era

cît pe-acî să se mai adauge încă două. S-au păstrat însă doar patru, pentru că numele întreprinderii să fie mai vii și fiindcă, în orice caz, numele acesta n-ar fi putut să cuprindă chiar tot ce fabrică întreprinderea, în peste 10.000 de tipodimensiuni. Vrinceanii îi spun, dealtfel, „La Matrițe”.

Întreprinderea este cea mai mare din Focșani, în cîțiva ani va ajunge la o producție marfă de 1 miliard și mai trebuie spus că în anii trecuți ea s-a situat

Povestea matriței de Vrancea

pe locul I în cadrul centralei de care aparține, depășind planul, constant, la toți indicatorii. Ca absolvent al Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini și ca vrincean din Bordești, Andrei Bordeanu nu-și ascunde mulțumirea că poate face astfel de precizări. În '70 cînd urma să fie repartizat, întreprinderea aceasta încă nu exista și el putea să aleagă un loc în industria locală din Rîmnicu Sărat, mai aproape de casa părinților săi, dar acolo ar fi făcut ligheane ori ar fi tot îndoit fier-beton pentru garduri, așa încît a ales, zice, un loc unde chiar să-și poată face meseria și-a ajuns în județul Dimbovița, la I.M. Mija. Acolo a avut, nu-i vorba, ce să învețe și de la cine, arătîndu-se el însuși destul de priceput și destoinic încît dimbovițenii să nu vrea să-l lase să plece, prin transfer, „la Matrițe”, la Focșani.

Drumul înapoi către casă, în Vrancea, și l-a deschis prin demisie, ceea ce însemna că renunța de bunăvoie la unele drepturi cîștigate pînă atunci, în patru ani de muncă. Dar nu i-a părut rău nici o clipă. Și la făurirea tradiției noi, industriale și muncitorești, a Focșanilor, a pus și el umărul, cît l-au lăsat puterile, împreună cu cei ce s-au dovedit a fi muncitori de nădejde la I.S.E.H. Bunăoară frezorii Ștefan și Ion Nistoroiu ori strungarul Dragomir Vatră din Nistorești, strungarul Ion Liutcan din Vidra sau frezorul Stancu Tătaru din Vrîncoia. Aceștia fiind numai cîțiva dintre tinerii ce-au coborît de prin satele aflate pe văile Putnei și Zăbalei pentru a munci în industria nouă a Focșanilor.

Din cei vreo 4.000 de muncitori ai întreprinderii cam 80 la sută sînt de fel din județul Vrancea iar dintre aceștia cam la 1.000 se ridică numărul celor veniți chiar din vechea Țară a Vrancei. Vreo 200 dintre ei au venit cu meserii învățate, mai ales la Brașov și București, ceilalți le-au învățat la grupul școlar al întreprinderii și le place munca asta „în fier”, cum spune Andrei Bordeanu, pentru că lor le place acolo unde se cîștigă bine. Pentru asta nu se dau în lături să dovedească deprinderea lor cu muncile grele, atunci cînd e cazul, și de felul lor, mai adaugă inginerul-șef, sînt „ascuțitori și foarte isteți”. De aceste calități fiind neapărat nevoie, la I.S.E.H., unde de la categoria a 3-a în sus promovarea în alte categorii și gradatii se face numai în urma unor lucrări deosebite. Or, în această bună știință a meseriilor stau, fără îndoială, o seamă de virtuți și ale oamenilor și ale acestui nou și puternic oraș muncitoresc. Acesta e orașul lor și ei se poartă în el nu ca într-o casă străină ci ca într-o casă pe care au luat-o în stăpînire și, cum ne încredințează primarul Grigore Dima, tîn să o gospodărească și să arate cît mai frumos.

DUMITRU ELIADE ■

Într-o anume „normă convențională” stabilită de O.N.U. pentru vîrsta tînă (12-24 de ani), Constantin Bruj nu se mai înscrie. De vreo 24 de ani și mai bine (de cînd se integrează, chiar dacă la limita acestei norme) muncește în Grădina Botanică din București. Mult mai aproape de normă este șefa lui, inginerița Marielena Dan, eminentă specialistă a ceea ce iese din rădăcină și ajunge la floare sau fruct, responsabilă sectorului de producție și a „Grădinii italiene”, nuclee vitale ale celor vreo 17 hectare (împodobite cu 14.000 de specii floricole, arbustice și arboricole) ale propunerii de rai vegetal din Cotroceni. Și mai aproape de normă, sau asimilînd-o perfect, sînt cei cu care-și împarte truda tehnicianul horticol Constantin Bruj. Unul din ei este inginerul Gheorghe Mohanu, „biolog la origine”, cum se recomandă domnia-sa, ajuns printr-o întîmplare aici, dar rămas aici, între arborii-monumente și florile-monumente ale unei naturi care-și revelează pe un spațiu infim cel puțin cîteva din marile sale atuuri de rafinament și noblețe. Tineri sînt și Petre Băjenaru, și Florentina Iliescu, și mulți alții cu care lucrează Bruj. În mai, cînd rozele-nfloresc, cînd serbăm ziua tinerilor și tinerețea patriei împimăvărate, ei, acești băieți și aceste fete, ni se înfățișează cu brațele pline de flori, incîntători mesageri ai unui perpetuu Florar al țării.

Aceasta, ne spune Constantin Bruj, este fața medaliei. Reversul e o mare trudă, o mare migală, o permanentă stare de veghe și de alarmă, de scormonire cu mîinile în pămînt și cu ochii în cer (vine ploaia cînd trebuie, nu vine? ...), de suferință lingă fiecare suferință sau doar amenințare cu suferința a ofrandelor vegetale ale pămîntului. Se suferă de insolăție odată cu razele arse de secetă, se rabdă reumatisme odată cu crîngile înghețate. Somptuoșii copaci și liliacele flori ies, s-ar zice, mai mult din trudă umană decît din pămînt. Nu numai Petre Băjenaru sau Florentina Iliescu, dar și Gh. Mohanu, cît este el de inginer și de autor de cărți,

ca să nu mai vorbim de Bruj, șeful și tartorul a tot ce mișcă în sectorul lui de activitate, sînt veșnic cu mîna pe sapă, pe dirlogii lui Mișu (bătrînul și ostentivul căluc cu care se cară tot ce-i de trebuință sectorului) și, firește, pe plante, pe arbori și pe pămînt. Pînă la cer n-ajung cu mîinile, de-ar ajunge ar ști ei cum să-l rostuiască. Acum sînt în plină epocă a „semănatului și a butășirilor. „Acum e ușor”, zice Bruj (pe care-l găsim plin tot de țărînă, numai albul ochilor ce i se mai vede pe

doă, în ce se mîncîcă și ce ce nu, ci sînt capabili de o rară disponibilitate față de farmec în sine, capabili de o mare dragoste pentru floare și pentru copac, iubite numai fiindcă sînt frumoase. Frumoase, dar nu gratuite, ci vitale pentru planeta Pămînt. Dintr-o astfel de dragoste a izvodit tînărul muncitor Petre Băjenaru, specialist în altoiuri și răspunzător peste plantele mediteraneene ale Grădinii, un exemplar de citric cu patru varietăți de fructe (lămii, portocale, mandarine, grape-fruituri), așa cum tînăra Florentina Iliescu, stăpînă peste suava floră acvatică, i-a dat acesteia, prin tratamente horticole speciale profuziune în peisaj și aripi culorilor. Șeful și tartorul, cum spuneam, e Bruj, în al cărui palmares intră plante ce „se pierduseră” din Grădina, precum eterica „Santolină” sau nobila „Begonia Semper Florens”, mistuite de boli ori de secrete melancoliei. Bruj a dibuit aceste suferințe și le-a vindecat. Tot lui i se datorează vreo nouă varietăți de cerceuși, tot sub mîinile și sub sufletul lui se răsfață, de cîțiva ani, somptuoase covoare ori mozaicuri florale, tesind pe fiecare metru pătrat cîte 150-200 de plante de diferite specii. E un vrăjitor acest Bruj! E un artist, un căutător al frumosului oriunde se poate găsi (sau se poate ascunde) acesta. E și un prețuit cîntăreț de romane, cu lauri la „Cîntarea României”. E, peste toate, purtătorul unei experiențe, și al unui mesaj dedus din ea, pe care tinerii săi emuli îl sporesc.

Cineva spunea, referindu-se la arta lui Luchian, că e dificil să faci revoluție spirituată pictînd niște flori, deși, revoluția, ca limbaj, înseamnă în artă aflarea unui cod de relații și de echivalențe absolut inedit față de glosarele tradiționale, indiferent de obiectul substanțial al reflecției. Cuprinși în milenara dragoste a românului față de floare și de copac, niște tineri ai țării de azi „fac revoluție”, „fac nou” pictînd pămîntul nostru cu culoare vie, transformîndu-l într-o superbă structură a primăverii și vieții.

ILIE PURCARU ■

În Florar, cu brațele pline de flori

chipul subțiratic, cu trăsăturile fine, dar pămîntii, pămîntoase, acoperite de pămînt. Acum e ușor, cel puțin față de anotimpul lăsat în urmă, cînd nămeții au strivit Grădina, gata-gata s-o înăbușe, cînd vînturile au făcut zăndări geamurile serelor, cînd gerul a spart țevile sistemului de încălzire; cînd Bruj și tinerii lui au fost siliți să tot mute, cu brațele, toate florile serelor de colo-colo și să tot acopere în cîmp, cu frunziș și cu păpuriș, cu paie, cu foi de plastic și cu ziare, pegnoliile, buscusul și alte plante gingașe aduse pe Dimbovița de sub ceruri mai blinde.

Constantin Bruj lucrează cu tinerii și tinerii, zice el, îi dau satisfacții. În acest ev al supertehnicii, uneori și al unui prea vădit pragmatism, nu totdeauna cu consecințe benefice, încă se mai găsesc, și e bine că se găsesc, zice Bruj, băieți și fete care iubesc natura, pînă la aparentul ei gratuit, care nu împart botanica în

Răbdarea timpului

In memoria lui Marin Preda

(5 august 1922-16 mai 1980)

Piesa cunoscutului dramaturg sovietic Alexandr Ghelman, **Intr-un parc... pe o bancă** infățișează tentativa esuată de încheiere a unui cuplu. Un bărbat și o femeie se întinsec datorită hazardului după ce amândoi au traversat pe cont propriu numeroase experiențe care i-au marcat profund, le-au răvășit existențele și i-au adus în pragul unei derute totale. El a devenit fricos, neîncrezător și din această pricină își inventează la nesfârșit biografii, neconvenindu-i de fapt nici una, sperând totuși să imblinzescă realul, să și-l aservească prin minciună. Imaginatia sa e bogată însă funcționează în gol din moment ce recurge la trucuri ieftine, capabile să impresioneze asistența, chiar să o și uluiască, doar numai pentru o clipă. Eroui e aidoma lui „Billy minciinosul”, dar n-are nimic din măreția și candoarea acestuia, nu aspiră să se smulgă din mediocritatea în care se refugiază ca într-un culcuș confortabil. Lipsit de eroism, de curajul de a se confrunța cu viața, personajul lui Alexandr Ghelman devine un prototip al lasității și al egoismului, al neputinței de a se fixa cu adevărat lângă cineva.

Dar să nu ne inchipuim că dramaturgul a dorit să ne prezinte un rechizitoriu care să ne infioare prin virulență. Regia înțeleaptă a lui Mircea Cornișteanu și interpretarea excepțională a lui Victor Rebengiuc ne dezvăluie cu subtilitate adevăratele intenții ale textului și ne propun să contemplăm cu un amuzament bine temperat de duioșie tribulațiile ridicolului personaj. În spectacolul de la „Bulandra” acesta își schimbă cu o ușurință remarcabilă măștile, păcălindu-ne de fiecare dată, făcându-ne să credem în franchețea sa, revelându-se fără nici o urmă de pudoare pentru a fi căinat, ca peste câteva clipe să înțelegem cu stupefacție că iarăși s-a disimulat, din teama de existență, din frica de a nu atrage asupra identității sale reale vreo nenorocire.

Interpretând-o pe femeia care are pacienta să scormonească în sufletul fostului său iubit de o noapte, Luminița Gheorghiu este cînd, incredibil de fru-

moasă, cînd lipsită de orice putere de seducție, cînd tandră și bună, dornică să ocrotească, să mîngie, cînd veninoasă și plină de ură. E ca un material pe care un sculptor îl modelează inspirat, pentru ca apoi să-și distrugă nemulțumit opera și să recompună o alta, în speranța, iluzorie, că respectiva

partituri dificile prin sensibilitatea sa deosebită, prin umorul său tandru (versiunea românească a piesei îi aparține lui Tudor Steriade, atent ca de obicei la cele mai fine nuanțe ale textului) imprimă spectacolului vervă, tensiune, alcătuiind pe scenă un cuplu de actori de neuitat, care etalează fără pic

Teatrul frenetic

Piese cu două personaje

va fi în sfîrșit perfectă. Pînă la urmă ea este aceea care, după ce a petrecut o vreme în parc, pe o bancă (decorul Ștefaniei Cenean sugerează în permanentă o atmosferă plină de o poezie indiferentă la angosesele eroilor) încearcă să-l convingă pe bărbatul care i-a rămas în fond la fel de străin ca la început că trebuie să-și păstreze încrederea în semenii săi și că nu se poate să nu se ivească undeva o cale de salvare.

Victor Rebengiuc și Luminița Gheorghiu, admirabil alesi pentru a da, viață unei

de parcimonie o mare diversitate de mijloace artistice, aflate numai în panoplia celor mai inzestrați actori.

După ce a cunoscut și la noi succesul cu piesa **Lecția de engleză**, scriitoarea cehoslovacă Natasa Tanska este din nou prezentă pe scena unui teatru românesc cu o altă lucrare dramatică, **Intre cinci și șapte**, o sondare plină de neprevăzut în universul a două femei cu temperamente și cu filozofii de viață opuse.

În urmă cu ani, Dagmar și

Blanka și-au pierdut soții într-o aceeași întimplare tragică. Dar dacă prima, femeie matură, sigură pe ea însăși, cu o concepție asupra existenței perfect echilibrată, are înțelegerea de a accepta soarta și de a-și construi un rost lângă altcineva, cea de a doua, mai tinără, intră în degingoladă

La sala Atelier a Teatrului Național, din București, într-un decor în mod voit sufocat de obiecte care ne creează cînd impresia unei opulențe, cînd pe cea a sordidului (scenografia Constantin Russu) și printre care Dagmar (Marcela Rusu) se mișcă fără nici o reticență, ca o suverană prietenoasă a lor, în schimb Blanka (Aimée Iacobescu) pare terorizată de fragilitatea lucrurilor, bănuindu-le parcă de un complot îndreptat împotriva ei, se consumă o dispută ce poate în orice clipă să devină catastrofică pentru una dintre eroine. Fără îndoielă, revelația spectacolului o constituie Aimée Iacobescu care nu ne mai este prezentată, așa cum ne-am obișnuit în altelea rînduri, ca o păpușă grațioasă, purtată de colo, colo pentru decorativismul ei. Bine condusă de regizorul Mihai Berechet — marele lui merit constă în special în imprimarea unui ritm drăcesc reprezentăției, astfel încît acesta nu devine nici o clipă fastidios — acrită dezvăluie unele din resursele sale artistice mai puțin cunoscute pînă acum: capacitatea de a trece cu dezinvolbură de la o stare la alta, puterea de a sugera trăirea la paroxism a unei dureri, știința de a fi credibilă susținînd un rol deosebit de greu, cerînd reacții de cele mai multe ori imprevizibile. E ca o vietuitoare hăituită care caută un adăpost, o ocrotire iar cînd le găsește le refuză cu obstinație. Eroina își inchipuie trufașă că o suferință atroce e un semn de distincție.

În schimb, Marcela Rusu e ca o emblemă a seninătății imperurbabile. Gesturile sale au moliciune, vorbele sale sînt spuse cu o voce caldă, învăluitoare, dornică să potolească orice zbucium. Acrită a intuit profund faptul că tot calmul eroinei pe care o interpretează este doar o aparență menită s-o ascundă de ochii celorlalți, care nu trebuie neliniștiți din pricina ce nu-i privesc. Răscolitoarea piesă a Natasei Tanska este o pledoarie tocmai pentru păstrarea demnității indiferent ce împrejurări vitrege ar traversa omul.

GEORGE ARION ■

Mai 1985

Mirosul acesta de fragi și o femeie care plînge atît de încet, împăcată de parcă ar sta la izvoarele muzicii și s-ar privi în ele.

Mirosul acesta de fragi alunecînd peste ierburile negale vine dinspre viitorul tău care doarme și te visează.

Ilie Moromete

N-ai decît să-mi aprinzi o luminare pe gura închisă, ar fi spus poate bătrînul țăran

uite, închid ochii și poți să-mi pui cîte o luminare aprinsă pe pleoape și n-ai decît să mă încarei într-o roabă și să mă duci noaptea pe ulițele satului.

Ninge pe mine, femeie, de-mi sfîrșite toate luminările !

Invocație

„Lumină nu e decît pe pămînt, universal e de catran.“
Lumină nu e decît aici, decît aici !
Iar dacă vrei să serii cu gîndul în altă parte

n-ai decît dar acolo, în altă parte, gîndul tău să se comporte ca un rege. Pentru că lumină e doar pe pămînt, pe pămînt !

Impresie

Să spunem că ții o fringhie și înaintezi pe sub pămînt și sus la capătul fringhiei sînt eu care merg unde sînt purtat și nimeni nu pricepe de ce sînt fericit și de ce rid uneori singur făcînd să tremure fringhia invizibilă.

Despre tine, la persoana a treia

Cică era într-un hotel — voia să-și coasă stînger un nasture la pardesiu și ingerașul nasturelui, cică

se întinea cu ingerașul pardesului își surideau, făceau schimb de mesaje în timp ce el tot încerca să vire ața în ac și nu mai izbutea.

Scăpîndu-i, ața rătăcea prin aer.

Dar cei doi ingeri-ingerăși stăteau de vorbă nepăsători, în camera prea strîmță.

Atenție, șoptea cu spaimă geniul, atenție la ața cum plutește, să nu vă taie capetele slabe, nesăbuiților !

Decembrie

Și ce să pun pe mormîntul tău în zăpadă ?

Da, lumea s-a micșorat, flori nu mai sînt.

mi-au înghețat și miinile.

Imi las aici ochelarii, e bine ?
O, cele patru dioptrii sărace pe care ninge.

Mă-ndepărtez — la ficcare pas sub tălpi serișnește o pereche de-ochelari scurt sfărîmîndu-se.

FLORIN MUGUR ■

Spectacolele Operei Române

● Luni 20 mai, la ora 18, elevii de la coregrafia ai Liceului de artă „George Enescu” vor desfășura pe scena Operei bucureștene un **Recital de balet** în care au prilejul să-și arate nu numai tehnica însușită în orele de școală, ci și talentul, măiestria lor la început de drum.

● **Carmen**, merou tinăra operă a lui Bizet, este programată marți 21 mai (ora 18). În conducerea muzicală a lui Carol Litvin, vor apărea în rolurile principale Mihaela Agachi (Carmen), Victoria Bezetti (Michaela), Florin Farcas (Don José), Nicolae Urziceanu (Escamillo).

● Două balet românești: **Rapsodia I** de George Enescu.

în apreciată coregrafia a lui Oleg Danovschi și **Demoazela Măriuța** de Mihail Jora, în care Roxana Bodnariuc, Mihai Babușca și Ștefan Bănică dețin rolurile de primă mărime, — miercuri 22 mai, la ora 18.

● Publicul meloman pasionat de Wagner va putea urmări, joi 23 mai (ora 18), **Walkiria**. Cîntă Corneliu Fănăteanu, Adrian Ștefănescu, Pompei Hărășteanu, Cornelia Pop, Mariana Stoica, Adina Iurașcu, Sanda Șandru (debut în Gerhilde), Cornelia Angelescu, Monica Teodorescu, Corina Circa, Marina Mîrea, Mihaela Agachi ș.a. La pupitru Cornel Trăilescu.

● Baletul romantic al lui Adolphe Adam, **Giselle** — vi-

neri 24 mai, la ora 18. Conducerea muzicală Carol Litvin. Principalii interpreți: Alexa Mezincescu, Ștefan Bănică, Mihai Spiridonescu.

● Victoria Bezetti va cînta în **Traviata** (sîmbătă 25 mai, ora 18) alături de Ionel Voineag și Nicolae Urziceanu. Dirijor Cornel Trăilescu.

● Duminică 27 mai, la ora 18, o nouă premieră la Operă: **Seară românească de balet**. Spectacolul este alcătuit din două părți; din prima, în regia și coregrafia Alexei Mezincescu, fac parte piese pe muzică de Tiberiu Olah, Doru Popovici și Anatol Vieru; partea a doua, în regia și coregrafia Adinei Cezar, este compusă din două piese aparținînd compozitorului Corneliu Cezar. Scenografia spectacolului o semnează Roland Laub.

Incepînd de astăzi, pictorul TEODOR BOGOI vă invită la expoziția sa deschisă la galeriile „Simeza” din Capitală.

atelier literar

G. Dumitrescu

N. Petricsek: Un început de poezie ar putea fi în „Punga cu libelule” (chiar dacă a mai fost și o „valiză cu fluturi”...) și în „Prognoză”. În celelalte, versificări fără sens, în doi peri, din care, la lectură, nu te alegi cu nimic.

V. Mihalea: Ceva mai bine, în „Solitudine”, „Imi spui”. Dar trebuie să le dactilografiezi.

Iuliana Grigorescu: Uncle semne, încă incerte, oscilante. Prea mult vag, ambiguu, confuz. Ceva mai aproape de definire, în „Pentru liniștirea sufletului”. „Pentru mai tîrziu”. Să vedem ce mai urmează.

W. Kramps: Nu e, se pare, genul dv. Ceva, în 16, 2, 3, 7 (mai veche).

Ain Ozana: Nu e rău de loc, pentru „început, mai ales în cele două „Vise”. „E seară”, „Ai fi preferat”. Nu prea vă reușesc, în schimb, inovațiile în materie de nume proprii (al dv. și al personajului feminin) teribil de artificiale. Poate găsiți ceva mai firesc și mai convingător.

I. Bija: O creștere în densitate, în economia și siguranța expresiei, în cele mai multe pagini (și mai cu seamă în „Un fel de Elsinor”, „Poem desuet”, „Imagine în credere”, „Caligrafie”, „Precuție”). Foarte judicioase, gândurile și proiectele din scrisoare. Toate urările de bine pentru „hopul” care vă așteaptă.

Succes!

Ilinca Ștef: Este o aplecare vizibilă spre poezie, deocamdată lipsită de suportul unei experiențe, al unor cunoștințe mai consistente în ce privește meșteșugul, „meseria” poetică, al unor lecturi, la urma urmelor, care să remedieze și să înlăture, finalmente, aceste neajunsuri. Reveniti.

A. Roneanu: E adevărat, în asemenea condiții, „jocul” devine greoi, obositor, fără perspective. Ideea de a-l întrerupe nu e decât o concluzie firească. Dacă vă veți abate prin București, dati-ne un semn, pentru o eventuală discuție mai la obiect. Vă mulțumim pentru toate „diagnosticele” și aproape exact dar, nu din vina dv., foarte parțial (din păcate) și vă dorim inspirații mai rodnice!

Oreste: Am primit textele dactilografiate. Mulțumiri.

M. Dumitrescu: Semne de grabă și de supraproducție. O serie de lucrări insuficient „purtate în gînd”, prea repede turnate pe hîrtie, fără tensiunea și scrupulozitatea necesară („Tirziu de toamnă”, „Docarul cu fluturi”, etc.). Mai bine, în „Univers interior”, „Ne-am văzut întimplător” — cu strofa finală cam chinută și stinghace, nepusă la punct).

V. Știrbu: Poate că rezultatele ar fi mai bune

dacă însirarea de rime (la voia întimplării) ar căpăta o coerență și o semnificație. (Vi s-a mai răspuns și în nr. 11/15 martie, ceea ce înseamnă că nu poșta e de vină, ci dv. însăși, care nu urmăriți cu atenție revista...)

Fl. Suditu, Șerban Gheorghiu (mulțumiri!), **Mona Zamfirescu, Ștef Dorin, Smărăndita Creangă, Ștefan Dumitru, Petru Grigore, Yorică Dimiu, Liviu Socaciu, Dana Băcanu, S. Ghițeanu, Constantin Oprea, Szilvester Andrei, Ion Ciulin, Gheorghe Maria, Oana Gereș, Felicia Bila, Alex. Gabi Achiorței, Dumitru Ion, G. C. Jariștea, Laura C., Vera, Mihai Costescu, Marius Boros, T. Stetco, Gheorghe Iordache, Marian Tutungiu, Filofteia Gavrilăscu, Barbu Z. Dima, Miguel Popa, Aristide Doncea, Sandu Trandafirescu, Amedeu Pirtz, Lola Dogaru, Lambru Panătescu, Alexandru Orțoman, Victor Dimcea, Mugur Dumitrescu, Mihai Dulgheru, Eftimie Romcea, Tudor Zamfirescu, Ulise Ionescu, Ortansa Procopiu, Alina Stavarache, Dumitru Ferneș, Gavril Hodobete, Jean Kreisler, Lina Corcescu, Vasile Brabete, Nicu Manta, Lucretia Dianu:** Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N. R. Manuscrisele nu se înapoiază.

TEST

Hai spuneți-mi iute :
ce rost are cerul
fără păsări
ce rost are norul
fără ploii
și mai iute
chiar pe negindite
ce rost ați avea voi
fără noi ?

EMIL ACHELĂRIȚEI

PEISAJ CU ÎNGINDURARE

În seara asta
inima mea e tristă ca un blues
și luna, fruct însingurat,
mi-alunecă în palmă.
Amintirea-și învață puii să zboare
din cuibul prea strîmt
al unei vîrste.
În seara asta
toate oracolele tac,
șopîrta neliniștii și-a refăcut coada.
Ochi înapămintăți, stelele
fixează
prăvălirea mea într-o primăvară
imaginară.

DIANA BARBU

DRUM ÎN GRECIA ANTICĂ

Veți trece riul,
un bătrîn își va arăta sabia :
„este ceea ce este” ;
te vei îndrepta îngindurat spre Polis,
dar te va atrage spre ea
o voce-nghețată și stînsă :
„nu este ceea ce este” ;
vei vrea să fugi,
să-ți iei lumea-n cap,
însă voci șoptite vor repeta în cor :
„este ceea ce nu este” ;
gata, s-a terminat, zici,
nu mai au ce inventa.
Și numai după doi pași
vei începe să-ți otați cereșeri :
„nu vei ști niciodată dacă este ceea ce
este”,
„nu poți despărți niciodată ce este de ce
nu este”,
„nu există decât ceea ce vrei”,
dar te vei trezi
tocmai cînd cineva te arată de pe soclu :
„este pentru a nu fi”.

LAURA BLACK

DIALOG

Nu vrei să te-acopăr
m-a întrebat iarba spre seară
nici nu-mi trece prin gînd
i-am răspuns
mai vreau să te calc în picioare
să te văd înverzind ca de-o spaimă
ce străbate universul cel mic
și cel mare
mai vreau o cît îmi place
să te calc în picioare
bine bine atunci hai
să te-acopăr.

NICU SILADE

AUZ

Sînt condamnat să aud.
Ochii pot să-i închid,
dar urechile,
branhii ancestrale,
rămîn meru deschise
să filtreze apele sonore
prin care înot,
să nu-mi rănească sufletul.
Chiar dacă dorm,
ele rămîn să vadă și să audă,
prin întuneric,
ca un iepure sălbatec de pădure.

NICOLAE SACALIS

S-au întors exact acum o săptămînă — vineri, 10 mai 1985 — de la Sofia elevii români care au participat la Olimpiada Balcanică de Matematică din acest an. Echipa a ocupat locul întâi, ca și anul trecut la Atena, Conducătorul participanților noștri — și atunci și acum —, lectorul univ. dr. Toma Albu de la Universitatea București — ne spune : „Concurenții cei mai serioși, pentru noi, au fost bulgarii. Pe echipe i-am depășit anul acesta cu 10 puncte, dar anul trecut îi depășisem doar cu un punct, iar la Olimpiada Internațională de Matematică din 1984 au ocupat locul al doilea pe națiuni, după sovietici și înaintea noastră : noi am avut locul III”. La Sofia, totți cei șase concurenți români au luat premiul întâi. Ei sînt : **Mihai Ciucu** (clasa a XI-a, Liceul de matematică „Gheorghe Șincai” din Baia Mare), **Radu Negulescu** (clasa a XII-a, Liceul de matematică-fizică „Vasile Alecsandri” din Galați), **Daniel Tătaru** (clasa a XII-a, Liceul de matematică fizică „Petru Rareș” din Piatra Neamț), **Nicolae Beli** (clasa a X-a, Liceul de matematică-fizică nr. 1 din București), **Răzvan Gelca** (clasa a XII-a, Liceul de matematică-fizică „C.D. Loga” din Timisoara) și **Mugurel Alexandru Barcău** (clasa a X-a, Liceul de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu” din Craiova).

Anul acesta, prin decizia unanimă a juriului — alcătuit din conducătorii delegațiilor și avîndu-l ca președinte pe Petăr Kenderov, membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Populare Bulgară — au fost date probleme mai dificile decît la prima ediție de anul trecut și s-a hotărît ca, în anii viitori, să crească în continuare dificultatea problemelor de concurs, astfel încît acesta să se apropie tot mai mult de exigențele Olimpiadei Internaționale de Matematică.

„Succesul recent de la Sofia ne obligă la mai mult pentru Olimpiada Internațională de Matematică, ne spune profesorul Toma Albu. La Sofia, oricum, și-au spus cuvîntul atît talentul deosebit al elevilor noștri cît și munca de ani de zile a lor și a profesorilor pe care i-au avut”. Trei din concurenții români (**Mihai Ciucu, Radu Negulescu și Daniel Tătaru**) au obținut punctajul maxim de 40 de puncte. Apoi, în afară de premiile concursului, Societatea de Științe Matematice din Bulgaria a oferit patru premii speciale : cite unul pentru cea mai interesantă rezolvare a fiecăreia din cele patru probleme date în concurs. Două din aceste

premiile le-au luat **Mihai Ciucu și Daniel Tătaru** ; grecii și bulgarii le-au împărțit pe celelalte două. Interlocutorul ne mai spune că o excursie de o zi la Plevna și alta pe muntele Vitosha de lângă Sofia au fost pentru copii adevărate delectări. Mai ales pentru români, căror Plevna le reamintește oricînd momente de glorie strămoșască, logindu-se simbolic de ideea independenței și suveranității noastre sărbătorite în fiecare an la 9 Mai. Concurenții au redevinut copii, niște elevi obișnuți care învață și alte materii.

Dar să ne reamintim că, acum, în pragul milenului trei, acești matematicieni aflați încă în bănci reprezintă o componentă de esență a șansei țării noastre în marea competiție ce se va desfășura la scară mondială între valori la vremea maturității lor. Așa încît, în

matematică în gimnaziu — **Mihaela Banya** — la Școala generală nr. 15, care i-a creat o bază trainică. De altfel, în clasa a VIII-a el a luat premiul II la finala Olimpiadei naționale de matematică. Nicușor căuta, să știți, alte soluții decît cele de la tablă, încă din clasa I. Cu temelia de pregătire pe care i-au format-o învățătorul și prima lui profesoare de matematică eu cred că ar fi obținut același rezultat, acum, indiferent pe care dintre colegii mei de matematică din acest liceu l-ar fi avut profesor.” Mai află însă de la profesorul Armand Martinov că, sub îndrumarea sa, Nicușor Beli, încă din clasa a IX-a, terminase de parcurs și asimilase deja analiza matematică de clasa a XI-a și a XII-a. În prezent, din toată materia celor douăsprezece clase i-a mai rămas de parcurs doar geo-

Intregime este foarte bun, sub acest raport. Contează, evident, și atmosfera, societatea acestor copii, pentru un talent deosebit. La această școală în lecții de practică pedagogică și studenți ai Facultății de matematică. Intre ei : Victor Nistor, fostul faimos olimpic de acum 5-6 ani. **Victor Nistor** a terminat acest liceu. Apoi mai este poate în joc și plăcerea rară a profesorului Armand Martinov de a sfîșii locul, cum zice, scurt, proverbul cu omul. „La clasele a X-a la care predau, am început să experimentez un nou gen de verificare a comportamentului și a puterii de sinteză și redare ale elevilor foarte buni, astfel : unii au predat lecții de matematică la clasele paralele cu a lor. Experiența este fermecătoare și pentru neobișnuit de tînărul „profesor”, dar și pentru colegii lui din bancă. La verificarea din ora următoare, în toate cazurile, clasa asimilase complet materia predată. Desfășurarea acestor lecții seamănă evident cu a lecțiilor mele, pînă la modul de a chestiona și la întrebările frecvente care — au observat copiii — mă caracterizează. Unii elevi mi-au propus deja să predea lecții pe care și le-au ales cu câteva săptămîni înainte de a ajunge la ele. Cei ce fac asta se pregătesc în amănunțime, așa cum se pregătesc studenții, așa cum am învățat și eu că trebuie pregătită predarea unei lecții. Prima dată am experimentat acest lucru în cel dintîi an al meu de învățămînt. Știu, de atunci, că merită osteneala. Eram profesor la Roșiori de Vede. Au trecut 22 de ani.” Lui Nicușor Beli, profesorul și dirigintele său îi împrumută și cărți, pentru pregătirea care depășește programa școlară. Dar asemenea cărți îi mai împrumută și alți colegi de clasă care se pregătesc după ele. El, Nicușor Beli, are media zece și la chimie, iar la fizică a participat chiar la faza pe sector a concursului — a fost premiat —, însă pasionat rămîne de matematică. „Este un copil bine educat”, încheie dirigintele lui.

În prezent, cei șase învingători de la Balcaniada se pregătesc în lotul olimpic lărgit, la Liceul de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu” din București, în vederea Olimpiadei Internaționale de Matematică, ediția 1985, de la Helsinki, unde vor merge primii șase din clasamentul final, în urma unui șir de baraje ce vor fi date de-a lungul acestei pregătiri intense. Să le urăm, de pe acum, mult succes !

DORIN GHERGHINESCU

Laureați și antrenori în matematică

afară de acești performeri de la olimpiadele creierelor este drept să-i omagiem, totodată, și pe „antrenorii” cîștigătorilor. Avem, din fericire, asemenea străluciți slujitori ai catedrei și ai viitorului românesc în foarte multe din școlile noastre. Lor, antrenorilor din umbra acestor succese, nu le vom mulțumi niciodată destul. Cu acest gînd l-am căutat zilele trecute pe profesorul de matematică al unuia din cei mai tineri laureați români la Balcaniada de matematică din acest an — **Nicolae Beli**, elev în clasa a X-a E la Liceul de matematică-fizică nr. 1 din București, școală cunoscută, îndeobște, ca **Liceul de informatică**. Profesorul se numește Armand Martinov și este și dirigintele amintitei clase. „Nicușor, cum îi spunem noi, este un copil obișnuit : îi place să joace fotbal, îi plac excursiile și colecțivitatea. Din primele ore, m-a surprins modul cum gîndește problemele și mai ales, dorința lui de a da soluții deosebite. Este un talent matematic. Cert, A fost hotărîtor pentru șansa de dezvoltare a acestui talent, însă, faptul că a avut o foarte bună profesoară de

metria analitică (se predă în clasa a XI-a). La începutul lui septembrie 1984, a rezolvat în două zile de lucru intens toate problemele din algebra de clasa a X-a. Reamintim că la 15 septembrie 1984 el începea clasa a X-a. „M-a uimit — zice dirigintele și profesorul său de matematică, Armand Martinov — nu numai puterea lui de asimilare, ci și aceea de redare și generalizare. Asta era evident, deja, la verificarea pe care am făcut-o cu el la primele ore din toamnă. Mai are colegi foarte buni la geometrie ; el excelează la algebră și aritmetică. La cercurile de matematică, probleme pe care alții le rezolvau bine prin calcule laborioase, scriind table întregi, el le rezolva în citeva rînduri, prin soluții ingenioase, la care, uneori, nici nu mă gîndeam. În primăvara aceasta, la finala Olimpiadei naționale de matematică de la Drobeta-Turnu Severin, la care a luat premiul I, la una din probleme soluția lui a surprins tocmai prin această caracteristică : **dată**, cum mi-a spus el, în **trei rînduri**.” Toată clasa lui Nicușor este o clasă de elevi foarte buni, de altfel. Liceul acesta în

„Cînd joc, nu mă cruț”

(Urmare din pagina 9)

exact, însă astea mi se par mie caracteristicile lui esențiale. Un cronicar dramatic ar fi răspuns poate mai bine.

— **Chiar vă place atît de mult pe scenă ? Nu-l mai comoda ca spectator ?**

— Cu siguranță că e mai comod. Și chiar e o adevărată desfătare să ocupi un fotoliu în sală și să asisti la o reprezentație. Dar nu vă puteți închipui ce înseamnă să calci pe scindura scenei. În unele roluri trebuie să apar desuțită. În clipa aceea am senzația că sînt iarăși în copilărie și merg cu picioarele goale pe pămîntul reavăn. E o voluptate de neînchipuit, care te umple de optimism, te face să te simți de neînvinș. Scena este pămîntul pe care atingîndu-l, ca și Anteu, capăt forță.

— **E greu să fii acrită, Sara Melody.**

— Nicl de data asta m-ați ghicit. Nu sînt Sara. Dar rolul acesta din **Fire de poet** de Eugen O'Neill mi-a oferit mari bucurii. Iar la întrebarea dumneavoastră nu pot decît să vă răspund, fără să mă aint cîtuși de puțin, că în general e greu să fii actor, iar acrită e cu atît mai greu. Fîndcă, din păcate, în jurul nostru, se mai țes de către unii prejudecăți fără nici o acoperire, se mai vîntură cuvinte lipsite de temei, doar de dragul cancanului, al vorbelor de clacă. Dar... fîndcă este un dar... lucrurile stau cu mult mai bine în clipa de față, în societatea românească, decît în urmă cu zece de ani, cînd meseria noastră era rareroși povățită cu acel respect cuvenit oricărei ocupații puse în slujba omului, a fericirii lui. E un semn neîndoielnic de creștere a orizontului cultural în care ne aflăm.

— **S-a făcut tîrziu. Decorurile s-au strîns de pe scenă, peste scaunele din sală s-au pus husele iar colegii dumneavoastră s-au demachiat, și-au luat costumele de fiecare zi și-au început să plece. E timpul să vă schimbați și dumneavoastră și să plecați acasă, unde să așteptați să vină binefăcătorul somn care vă va face să uitați că în seara asta ați jucat într-o piesă de Shakespeare. Noapte bună, Dana Dogaru !**

— Ba nu, Rozalind. Nu v-am spus că ies foarte greu din atmosfera unui spectacol ?

Digresiuni

Orașe metafizice

(file dintr-un jurnal vechi)

Amiază la Bruges. Soare și o barcă luncind pe canalele liniștite. Privesc steagurile breslelor care flutură, nu știu de ce, în aerul luminos: un fel de Ev mediu în sarbătoare. Se celebrează ceva, un eveniment care mie îmi e necunoscut, sau așa combate acest oraș-muzeu tristețea duminicilor însoțite? Îmi spun că Bruges seamănă totuși cu Venetia, dar nu din pricina canalelor (simplă scenografie!), ci a unui sentiment curios, de ieșire din timp. Lipsesc aici la Bruges nu „la terra ferma”, pământul sigur, ci timpul sigur. Secolele se amestecă în aer, așa cum se amestecă în clădiri gotic și romanic. Imita un moment dat te întrebi: în ce secol sintem? în ce an? Mu uit la rațele și la lebedele care alunecă imperceptibil pe apa somnolentă, putredă de lumină, și-mi pare că mă aflu pe riul Lethei. Uit de toate. Mă urmărește numai, ca o obsesie, amintirea Venetiei.

Venetia a fost un oraș prin excelență antimetafizic. Ea a pus în locul destinului istoria, iar în centrul istoriei s-a așezat pe sine. Nici un alt oraș n-a împins atât de departe încrederea nelimitată în istorie, într-un elan care spunea, în fond, că viața de apoi nu era deloc pe gustul venetian. Bravii negustori din lagună nu erau dispuși să amine pentru mai târziu ceea ce flota, negoțul și inteligența practică le puteau aduce imediat. Inclusiv pe Dumnezeu. Ei n-au ezitat să adune cu un aproape desăvârșit prost gust în bazilica San Marco toate bogățiile care pot să compromită rostul unui lăcaș de rugăciune și, transformând întreaga lor existență în spectacol, și-au învăluit în același fast victoriile, iluziile, ambițiile, plăcerile și crimele. Au prădat, și-au împodobit palatele, și-au aurit leișii așezați pe socluri, au sfidat marea și moartea, la fel cum au încurajat artele. Cutia pentru delatțiuni era sculptată în lemn prețios, iar Podul suspinelor, faimosul „Ponte dei sospiri”, avea spărturi, pentru ca, trecând, condamnații să mai poată vedea o dată laguna și să mediteze la gloria de a trăi. Acum cutia pentru delatțiuni a devenit obiect de muzeu, prin spărturile din Podul suspinelor curge tăcerea, gondolele au ieșit din istorie, luncă pe apele canalelor undeva dincolo de timp. Și tot dincolo de timp privesc leișii aurii de pe soclurile lor. Par gardienii unei somptuoase necropole, unde tot ce a fost glorie, putere, ambiție, vanitate, a devenit joc de umbre în mina destinului care a înscenat aici una dintre cele mai monumentale farse ale istoriei: i-a dat Venetiei insolentă, bogăție, grandoare, aroganță, pentru a o sili să-și contemple, apoi, în liniște, eșecul și a atras-o să mizeze totul pe istorie pentru ca tocmai istoria s-o trădeze, lăsând-o să se consoleze cu reverii metafizice, ea care a fost atât de sfruntat antimetafizică.

Văd din nou pe cheiri steagurile breslelor care dau acestui oraș flamand un aer festiv și anacronic. Și mă întreb dacă se poate trăi ca în secolul XIV știind că sintem în secolul XX. Experiența ar fi amuzantă, mă gândesc. Nu-mi place zgomotul, nici să-l fac, nici să-l suport, vreau să scriu, să citesc, să mă plimb, să iubesc ceea ce merită să fie iubit, să regret ceea ce merită să fie regretat, n-am alte ambiții, nu văd cu ce m-ar incomoda o alunecare din timp care nu mi-ar lua lucrurile fundamentale de care ființa mea are nevoie. Și totuși, și totuși, chiar faptul că mă simt foarte singur în această duminică însoțită la Bruges e un semn îngrijorător că se poate suferi și de o altfel de nevroză, a liniștii prea mari, că omul nu mai e, poate, un animal metafizic, sau eu nu mai sint, când am pierdut oare acest privilegiu? E atita pace în jur, încît instinctele mele, dezobșnuite să se relaxeze, învățate să mă aperse de vazăm, cu sau fără miros de benzina arsă, intră în alarmă, făcându-mă să mă simt ca într-o incurabilă convalescență. Da, sint și eu fiul acestui secol, cu toate diatribele mele împotriva lui. Undeva, prin Elveția cred, am văzut vinzându-se în pungi de plastic „apă de izvor”. Atunci am ris. Dovadă că nu pricepeam nimic. Atît poate face, probabil, omul modern, să-și imbutelieze natura, s-o aducă la domiciliu, dacă rădăcinile noastre transcendente au fost tăiate! La Venetia, lipsa străzilor și a mașinilor îți dă la început o stare de euforie ciudată, lată-te pieton fericit. Ai scăpat de ambuteiaje, ai scăpat de șoferii irascibili care nu pierd nici un prilej pentru a-ți aminti că bunele maniere nu mai sint la modă, ai scăpat de motocicliștii care încearcă rezistența țevilor de eșapament. Poți să mergi în voie, să caști gura, să râmii pe gânduri, fără să te imbrincească și să te apostrofeze nimeni, bineînțeles dacă eviți locurile bătute de turiștii grăbiți. După o vreme, însă, cînd ai obosit să vezi palate splendide cu ușile bătute în cuie și capodopere amenințate de umezală, pe un pod unde te-ai oprit să te odihnești, riști să descoperi ceva intradepăr infricosător, că tăcerea îți vîiește în urechi și că, vai, e prea multă monotonie în această intoxicație estetică, nu îți-ar strica puțin zgomot care să-ți liniștească nervii încordați de aștia reculegere. Singurătatea se transformă în rău metafizic și tu, bolnav de febrele secolului, nu mai ai puterea s-o infrunți. Cum să mai crezi în oaze cînd deșertul e gălăgios? Dealtfel, secolul puțin se sinchisește de solitari. El își vede imposibil de rădăcirile și de plăcerile lui. Numai naivii mai pot crede că Ulise se mai poate lega acum de catarg, înfundîndu-și urechile cu ceară, pentru a se feri de riscuiri. Cei care își inchipuie că păcălesc astfel secolul și i se sustrag nu fac în realitate decît să-l ajute să fie implacabil, lăsîndu-l să-și vadă nestingherit de capriciile, vanitățile și imprudențele lui. Nu, nu mai există refugiu în afară de cele ale adevărului. Existăm în acest secol și trecem odată cu el. Nu avem altă posibilitate decît să ne alegem, înlăuntrul lui, virtuțile sau erorile care ne corespund.

Liniștea din Bruges mi se pare acum necrutătoare. După ce mi-a dat senzația că pluteam pe riul Lethei, constat că, dimpotrivă, ea nu mă lasă să uit nimic. mă silește să mă gîndesc la toate, scoate la suprafață defectele mele, inaderențele mele...

Bruges, mai 1980

OCTAVIAN PALER ■

CENTENAR
LIVIU
REBREANUmerinde
pentru
calvarul
gloriei

Evocare cu Tiberiu Rebreanu.

14. „Înfășatul”

În toamna anului 1891 Liviu a fost înscris la școală, avîndu-l învățător pe Alexandru Jară. „Poetul clubului”, cum l-a etichetat mai târziu chiar scriitorul.

Jară era musafir nelipsit, atît în casa Rebreanilor cît și la club. Aici l-a cunoscut băiatul, martor al atîtor scene nocturne desfășurate în jurul mesei de joc. Jară îl trala pe băiatul colegului cu atenție mai deosebită, numîndu-l din primele zile în funcția de chestor al clasei, funcție îndeplinită de Liviu cu zel. Deși îi plăcea atît de mult să scrie la masa tatălui său, la școală, Liviu nu părea prea încîntat de lecțiile ce era obligat să asculte, să le învețe, nu părea încîntat să răspundă întrebărilor dascălului cu reacții ciudate. Totuși, mediul de acasă, cărțile, revistele și ziarurile tatălui, frecventarea spectacolelor teatrale, multele citire și poezii învățate de la mama îl situară pe Liviu pe primul loc în clasă pînă la absolvirea școlii primare din Maieru. Și, cum fiziceste se dovedi mai puternic decît toți colegii, aceștia îi știură de frică și de curiozitate că unii sef îi respectă. Liviu era exigent cu supușii săi. Ironia presărată în vorbe ustura ca sarea peste rana deschisă. Cînd venea acasă, după orele de clasă, își dăseceala fratele și surioara, deși aceasta nu împlinise decît doi anișori. Liviu nu minca niciodată înainte de a-și fi preparat lecțiile pentru ziua următoare. După prînz, o lua razna pe la colegi și nu revenea decît seara, după ce băteau toate coelaurile împreună, se cățarau prin toți pomii și săvîrșeau minuni de vitejie în marginea pădurii. Someșul rămăsese să se mîngie singur, cu valurile din ce în ce mai limpede, dezvelindu-și patul de bolovani albi și rotunzi. Uneori copiii organizau partide de pescuit și aduceau acasă rodul strădanților din preajma apelor străvezii, dîndu-i de lucru mamei cu prăjirea peștișorilor.

Apoi, cînd copacii își lepădară armura ruginitelor frunze, rămîind despuiți în așteptarea iernii ivite printre norii plumburii, copiii își pregătiră arsenalul jocurilor de iarnă. Cînd începu să fulguiască, bucuria lor nu mai cunoștea margini. Pe coastă porniră să zboare sănițele copiilor îmbrăcîșiți, avîntați la vale pe costișă pînă pe

malul Someșului strîns în zălele de gheață. Pozele copiilor sporeau cu iuptele cu bulgări, cu patinatul pe bucățele de scîndură anume fasonate, abia încît mai puteau fi adunați pe la casele lor, zgribuliți, uzi, înghețați, tremurînd dar neîndurîndu-se să se despartă de derdeluș ori de rău, așa cum se întimpla și vara cu scaldatul. Urmau uscătuț hainelor și al încălțămintei, spălatul, cina, rugăciunile apoi culcare, pentru ca dimineața să sară din pat tocmai cînd somnul părea mai dulce și mai ademenitor.

Într-una din diminețile lunii decembrie 1891, pe cînd ferestrele străluciau împodobite de mirajul florilor de gheață poleite de ger, se ivi în lume cel de-al cincilea copil al familiei Rebreanu, un băiețel subțirel, brunet, vioi, cu ochii de culoarea boabelor de cafea prăjite, nu prea tare și cu osatură delicată. Nașii Sanjoan i-au dat numele Emil.

Emil este steagul gloriei al familiei, avîndu-și înscris numele în filele istoriei naționale prin moartea de martir îndurată la Ghimes în mai 1917, cînd abia împlinise 25 de ani de viață.

Deși abia cu doi ani și două luni mai mare decît noul frățior, sora Livia îi stăcea mereu în preajma leagănului, cu un atașament nedeșmintit de-a lungul anilor, cînd au devenit cei mai buni prieteni.

Sărbătorile au venit la o săptămîină după nașterea băiatului, cu alaiul de colindători, vizitatori și multele bunătăți pregătite de nașa Sanjoan.

Primăvara, pînății reveniră pe scena Maierului, așteptați cu nerăbdare de notarul Dănilă Sanjoan, care între timp elaborase noi spectacole, deși și propria-i soție avea să nască în curînd pe Fabius, coleg de clasă cu Emil la liceul născăudean.

Redau una dintre relatările mamei noastre despre pastunerea lui Liviu pentru scaldat cînd era copil, episod devenit anecdotic în cercul familiei.

Într-una din seriile de vară, Liviu venise acasă tremurînd ca varga, după ce toată ziua se zbenzise în apele Someșului. Plecase dis de dimineață și, în afară de cafeaua cu lapte, tradițională dimineața pentru toți membrii familiei Rebreanu, nu mai mincase decît un puun de pere pădurețe culese în răgazul hoinăreilor prin pădurea

gratiosă a hodoronc-froncului tocmai acolo unde s-ar fi cuvenit să te întilnești cu fapta prozei, nu tu textualizare, detextualizare, intratextualizare a fondului epic, nu tu buzunărăse cu „poesii” cărora numai rima cu clopoței le lipsește, nu tu paradă de cultură, nu tu...

O carte plină de firesc, normală aș zice (cu un termen devenit aproape anormal), ba, iertare pentru extravaganță, o carte scrisă chiar spre a fi citită și citită în primul rînd de cititori și în ultimul rînd (hai, în penultimul...) de critici de specialitate (n-am zis literari), o carte afirmînd o înfinită cinste profesională. Și totuși o carte fără (marcate) servituzi de concepție ori de stil, fluidă și stenică. Scrisă fără obsesia deliberată a originalității și sfîrșind prin a fi înconfundabilă într-o „competiție” valorică plină de nume sonore.

Un roman ce se citește cursiv dar care e și un sirag de nuvele comperate ingenios (vase comunicante), cu titlurile fragmentelor înscrise nu la începuturi ci în finaluri (!), cu „puncte” de legătură înșelătoare. Delta dumitale rămîne cum a fost, cum mai e, cum sper să rămîna: mirifică Si... delta, adică păstrînd desenul literei grecești pe care-o semnifică. E, dar mai ales nu e, sadoveiană. E în ea doar un duh de Panait Istrati. Și sint, vagi, arome neagufanuziste. Mai repede aș zice că-ți treieră treștiile paginilor, întunecate, vechi balade nemurînd o lume cu legi ermetice, o lume cu simboluri anevoios, de nu imposibil de descifrat, vibrantă între transparente văzduhului și a dincul cosmic și el, al apelor vechi, o lume candidă și în același timp violent-senzuală, cu minute derulîndu-se în spațiu cu lentă de ore...

Cartea dumitale (n-am pruden-

învecinată. Grijiile, mama l-a oblojit în fel și chip, apoi toți s-au culcat, deranjați de citeva ori peste noapte de vîcărelile bolnavului. Dimineața, cînd într-un tîrziu Liviu se deșteptă dintr-un prelungit somn odihnitor, casa era goală, soarele urcase bineșor pe bolta senină iar de afară răzbeau vagi strigăte, fluterături și hohote de ris voios. Băiatul se ridică sprînjindu-se într-un cot și își aruncă privirea prin fereastra larg deschisă. Jos, la poalele costișei, zări pinza argintie a riului și droaia de copii zbenzîndu-se gălăgioși. Deși se simțea slăbit, nemîncat cum era, cedă numaidecît tentației, aruncă involuntar cit-colo și sări în picioare, apucînd-o fără ezitare în direcția Someșului. Zărindu-l din bucătaria alăturată, servitoarea înțepu să strige, surprinsă și alarmată totodată la vederea „bolnavului” care își nise din casă ca din pușcă:

— Înfașatul!... Doamnă!... A fugit înfașatul!...

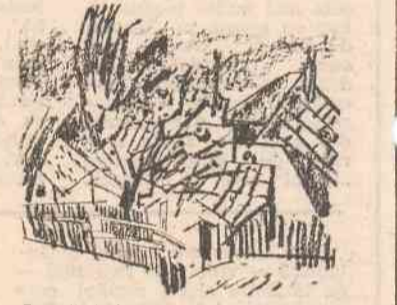
Apoi luîndu-se după copil, continua să țipe ca disperată:

— Înfașatul!... Prindeți înfașatul!

Bineînțeles că băiatul zbura, nu altceva, însă fiind legat peste mijloc cu un ștergar mai lung, care începuse să se desfășoare, împiedicîndu-i goana pe costișă la vale. Se oprî o clipă, scoase legătură stîngheritoare și își continuă fuga pînă la malul apei, unde se aruncă în valuri ca un pește, trecînd riul dincolo.

De atunci, Liviu a rămas poreclit „Înfășatul” și, ori de cite ori venea vorba despre el, era agrărit cu această poreclă.

Tot legate de copilăria lui Liviu petrecută pe malurile Someșului, au rămas în memoria mamei și a fratelui Iulius, nelipsit de la toate isprăvile fratelui mai mare, sumedenie de pozne și momente amuzante.

Parcă înfipti în apele proaspete, copiii nu se îndurau să iasă pe mal decît cînd nu mai puteau de foame ori tremurau înfiorați de răcoarea înșăririlor.

Pe acele vremi, lemnele de construcție erau transportate din pădurile munților pe calea apei sub formă de plute. Mai mulți trunchi de copaci erau legați între ei formînd o platformă destul de lată iar plutășii își conduceau ambarcația la vale, prevăzuți cu merinde pentru multe zile și cu unealta de strictă necesitate pe drumul fără pulbere al riurilor. Bineînțeles că la asemenea expediții nu se angajau decît inotători buni, obișnuși cu apa și cunoscători ai locurilor.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

Desene pe asfalt

Scrisoare către

un autor de carte

Parcă mi-e mai lesne să-ți adresez prezenta epistolă, stimat Radu Anton Roman, decît să desenez pe „asfaltul” încins al rubricii mele o banală recenzie. Mi-ar fi drag să te țin drag, deci primește rogu-te un mesaj de la răul scriitor de scrisori care sint...

„Si cum îți spuneam, avînd mare trebuință de o lectură „lejeră”, într-una din duminicile mele singuratic, am luat de pe teigheaua unei librării o carte a dumitale cu titlul „Zile de pescuit”. Îmi spuneam că, deși n-am patima pescuitului (avînd atele prea multe în irosurile biografiei mele) mă voi înfiln grație dumitale cu Delta mult pohtită de mine, care pînă mai ieri o străbăteam an de an într-o procesiune avîndu-l staroste pe unul. Nichita (nume de pescar, nu ?), că mă voi umbri de nuferi și sălcii despicate, ba, în plus, voi citi istoria vreunui amoriu petrecut într-o lotcă bine podită cu vrejuri amare și piersicoase burți de mreabă.

Și cînd colo... „decepție!” Nu tu construcție complicată ca în unele proze la modă, în care persoana naratorului se schimbă de la capitol la capitol de nu mai știți pe unde s-o ntorci, nu tu „eseuri” turnate adesea cu tehnica nu prea

ta de a mă rosti altcum, măi măsurat, mai cu tact „pedagogic”) e una dintre aparițiile de senzație ale ultimelor decenii de proză românească, anunțînd (abia acum, după citeva cărți de planare în gol) o mare vocație scriitoricească și un posibil mare scriitor! Entuziasmul meu poate fi amendat dar cred că avem obligația confraternală ca atunci cînd „pipăim” inefabilul să „urlăm” ca într-un celebru vers argeșian acei fabulos „Este!” iluminîndu-ne de izbînda celui lingă care trudim.

Pînă în dimineața aceasta în care-ți scriu, n-am citit în presă nici măcar un singur rînd consacrat „Zilelor” și mă nedumeresc de calmul de acvariu (care e o parodie a mării, nu-i așa?) ce-i face pe bunii noștri critici să scrie, concertat, despre aceiași cițiva scriitori, fără a avea curajul de a întinde năvod spre misterioasa „lume a treia” a literaturii...

N-am ce-ți face, Radu Anton Roman? ti-e dat să te bucuri rar. Nu e R.A.R. sigla dumitale de noblete? Poetul Maiakovski din care nu se mai citează acum nici o vocabulă, zicea că am putea tăia din „găina gloriei” cite-un hartan egal. Eroare. Nu totdeauna gloria e direct proporțională cu valoarea. Lasă-le altora povara gloriei și recitește-ți „Zilele!” Dacă și dumneata ești convins că mari semne se deslusec din litera lor, lipește-ți carnea inimii de galera unei noi cărți, cu înverșunarea de acum, cu disperarea de acum, cu apăsata dumitale credință în oamenii buni și în bunătatea, spre bucuria „doar” a cititorului anonim, spre a împărți, peste timp, cu poetul rîndurilor de față (păgubos foarte, la rîndu-i) delfinul, dar ce zic eu delfin, rechinel chinului, balena gloriei!

GHEORGHE TOMOZEI ■

În Bihor și la Alba, momente de romantism revoluționar

Mare sărbătoare la Beiuș

Localitatea: **Beiuș, 8 mai 1985, stadion.**
Număr de spectatori: 5 000.
Calitatea spectacolului: **excellentă.**
Aportul organizatorilor: **foarte bun.**

Oameni mulți veniți pe stadionul din Beiuș să participe la spectacolul Cenuclului Flacăra, organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra” și condus de poetul Adrian Păunescu.

Între o finală a cupei U.E.F.A. — finală receptată de micile ecrane — și Cenuclul Flacăra, oamenii au ales cenuclul.

Ploaia nu ne iartă nici în această zi de mai, ceea ce ne face să vă propunem ca dacă aveți nevoie de ploaie, să chemați Cenuclul Flacăra.

Totul decurge normal. Noi ne simțim bine, desi sintem foarte oboșiți, oamenii se simt bine și nu ne rămâne decât să continuăm. Atmosferă excepțională la cantecele trupei „Totuși”. Într-un moment de vîrf al spectacolului, poetul Adrian Păunescu recită magnific, într-o atmosferă plină de intimitate, din Mihai Eminescu, George Bacovia, Lucian Blaga, Serghei Esenin, Rainer Maria Rilke și A.P. Sorina Hașigan deschide seria cîntecelor de patrie, pace și revoluționare cîntînd Colindul Apusenilor, acum, cînd am intrat în ziua de 9 mai — Ziua victoriei asupra fascismului, zi care pentru noi coincide cu ziua independenței naționale.

Cu cită dăruire și conștiință revoluționară cîntă oamenii prezenți pe stadion „Fiecare munte știe-aici să cînte / Imnul Desteptății-vă români / ca apoi să izbucnească precum un vulcan „Desteptă-te române / Din somnul cel de moarte / În care te-adînciră barbarii de tirani”. Un om în vîrstă de 69 de ani, născut pe plaiuri moldovene, cere cu insistență „Treceți batalioane române Carpații”, iar noi îl cîntăm cu gîndul la acest om, că oricine-ar fi, de oriunde-ar fi, să nu uite niciodată că este român.

Ce poate fi mai emoționant decît faptul că avînd o pană de curent electric, mai bine de 10 minute, oamenii aflați în tribuna stadionului cîntă cu noi, fără amplificare, într-o liniste desăvîrșită. „Trăiască România!”, „Iancu la Tebea”.

Pacea, care nu este un cadou, ci un drept cucerit prin jertfa atîtor ființe omenesti, este cîntată și cerută de întreg stadionul, de parcă ai impresia că glasurile miilor de oameni de aici se aud pînă la masa de tratative de la Geneva. Minute în sir se scîndează: „Pace, pace...!”, „România, pace...!”

Fie ca glasurile acestor oameni, la care se adaugă cele ale milioanei de români, să fie auzite acolo unde trebuie.

Fie ca Anul Internațional al Tineretului, a cărui deviză este „Participare, Dezvoltare, Pace”, să-și pună amprenta pe firmamentul lumii întregi.

VALERIU PENIȘOARĂ ■

„A.I.T. — Participare, dezvoltare, pace”

Localitatea: **Aleșd, 9 mai 1985, orele 17, inițial pe stadion, apoi în sală din cauza vremii nefavorabile.**

Număr de spectatori: 1 500.
Atmosfera: **excepțională.**
Noutăți: **prezențe locale — surorile Adina și Luminița Dumitrescu, Palie Marcela.**

Calitatea spectacolului: **foarte bună.**
Aportul organizatorilor: **indatoritor.**

„Urmăriți de ploaie unanim” — iertată să-mi fie parafraza, dar așa e — începem spectacolul cu ochii pe cer unde norii grei nu ne lasă nici cea mai mică șansă. Stringem sub ploaia torrențială (echipa tehnică a beneficiat în acest sezon de zile întregi pentru a se afirma!). Și plecăm în grabă în sală unde montarea sculelor durează cam 15 minute; continuăm de unde am rămas, adică de la Arpad

Domokos, dar bineînțeles că se mai întimplă ceva: un trăsnet ne lasă în întuneric! Cîntăm „la rece” împreună cu sala arhiplină pînă la remedierea defecțiunii. La reaprinderea luminii avem senzația unui fenomen de implozie; izbucnesc urale ce deschid ușile prin forța lor; sala este dominată de pancarte și lozinci pe care scrie „A.I.T. — Participare, dezvoltare, pace”, iar peste toate se așterne o ploaie de liliac alb și roșu.

Plutește un aer de Victorie, dintr-o stampă veche; vedem, parcă, triumful regimentelor române în 1877 dobîndind cu prețul singurii independența românilor sau consfințind peste aproape 60 de ani victoria finală asupra fascismului.

Cîntecele de țară se declanșează automat, firesc; cîntăm „Duhul lui Iancu” și „Trăiască România”. „Treceți batalioane române Carpații” întoarce pagina cărții de istorie a țării și revenim în ziua de 9 mai 1985 la minunatul public din Aleșd.

Femininele cenuclului, în frunte cu Carmen Antal din Deva, cuceresc publicul interpretînd citeva dintre cele mai iubite și autentice cîntece populare românești. Pentru că tot sintem la capitolul feminine trebuie să remarcăm eforturile foarte tinerelor membre ale cenuclului — Oana Hanganu, Liliana Ioniță, Angela Kiss, Carmen Antal din Toplița, Doina Gogu, Nica Zaharia — de a atinge cotele necesare consacrarii și recunoașterii valorii lor. Exemplul cel mai viu în acest sens îl constituie seriozitatea micuței Sorina Hașigan — prilej cenuclului — al cărei repertoriu cuprinde de la cîntece vechi populare pînă la șlagăre internaționale și... prima compoziție: „oameni ce nu mor / oameni ce nu mor / oameni care niciodată nu mai mor”, textul lui Adrian Păunescu, reluat de toate sălile și tribunele orașelor unde Sorina l-a cîntat. Deschid aici o paranteză și remarc preocuparea poetului Adrian Păunescu de a schimba „din mers” garnitura și de a investi, cu o deosebită intuiție în tineri și foarte tineri interpreți, încredere și responsabilitate pentru construirea unor spectacole de mare dificultate. Dar această investiție nu s-a oarbă, ea bazîndu-se pe o vastă experiență și pe urmărirea evoluției unor virtuozii artiști de la vîrstă fragedă; astfel, Carmen Antal din Toplița a fost „descoperită” de A. P. în urmă cu patru ani.

Una sută unu pentru Aleșd și Carul Mare de deasupra va căra și această povară.

AUGUSTIN FRĂȚILĂ ■

Muntele lăudat

Localitatea: **Salonta, 10 mai, orele 17, stadionul „Recolta”.**
Număr de spectatori: 7 000.
Atmosfera: **extraordinară, Salonta a confirmat marelui spectacol din toamnă. Din nou 101 pentru Salonta.**

Calitatea spectacolului: **foarte bună.**
Noutăți: **Nicolae Dobra, Dobre Augustin, Marinela Ruja, Aurica Popescu, grupul „Alfa”, Viorel Petcana.**

Aportul organizatorilor: **fără reproș, indatoritor.**

Am început spectacolul păstrînd încă vie amintirea unui formidabil spectacol desfășurat aici. Cu emoții, că de data aceasta s-ar putea să nu mai repetăm seara, „pomul lăudat” să-l găsim fără roade. N-a fost așa, și pe cit se lăsa seara, se împlinea și bucuria unui nou succes de Salonta. Prima parte a spectacolului a cuprins între recitalurile de bază și o foarte bună prestație a grupului „Paradox”, grup care de altfel pe toată lungimea turneului a confirmat încrederea acordată de către conducătorul cenuclului. Odată cu venirea nopții, spectacolul a atins cele mai înalte culmi. „Pe fruntea Salontei să fie scris de-a pururi Trăiască Libertatea, Trăiască România”. Sorina Hașigan a primit public din nou nota 10, recitalul ei fiind bisat și împlinit de o tribună întreagă ce scanda nota maximă. Dar la capitolul inițiative, punctul maxim constituindu-l cele treizeci de minute în care s-a scîndat „Să fie pace”. De altfel și biletele din tribună au confirmat marea dorință de liniște și pace a oamenilor din Salonta ce trăiesc în deplină frățietate. „Cu toate că n-ați venit decît o singură dată la

Salonta, noi am învățat prin Cenuclul Flacăra să ne iubim și mai mult țara, istoria, trecutul, strămoșii, să prețuim pacea și pe cel care luptă pentru ea, tovarășul Nicolae Ceaușescu.”

Poetul Adrian Păunescu a susținut și aici un recital de poezie încheiat cu ultima mare poezie scrisă de Mihai Eminescu, „de la Mihai Eminescu în sus nu mai e decît cerul”. Momentul a fost întregit de tribune cu sute de făclii vecine cu stelele. Au urmat cîntecele de țară re-luate excepțional de publicul tînăr.

„Ultima zi” a fost cîntată memorabil și de către public dar și de autor, Alexandru Zărnescu, remarcabil om de muzică. Dar în fața unui public de notă maximă întreaga trupă a cenuclului, începînd cu sunetistii Costel Ionescu și Sandu Petre pînă la inimosul om al radioului Marian Vileu, s-a comportat la înălțime.

Spectacolul s-a încheiat cu urarea „Glorie Salontei unite”, urare destinată unui public minunat, care, așa cum trăiește, în deplină unitate, așa s-a și manifestat într-un spectacol memorabil.

UCU BERTZI ■

Oradea — izvor de fapte bune

Localitatea: **Oradea, 11 mai 1985, orele 17, stadion.**
Număr de spectatori: 10 000.
Atmosfera: **incandescentă, extraordinară.**

Calitatea spectacolului: **excepțională.**
Noutăți: **Daniela Hasas, Marathon-Grup, Luminița Tomuța, Bodea Adriana, Romeo Dărăban și Traian Cosma, care, de fapt, revine în cenuclu.**

Aportul organizatorilor: **excellent. Mulțumim, acum, la încheierea stagiunii noastre în județul Bihor tuturor celor care ne-au sprijinit și au făcut totul pentru ca spectacolele noastre să se țină în condițiile cele mai bune. Mulțumim activiștilor Județenei U.T.C. Bihor, în frunte cu primul secretar Viorel Sabău, care ne-au înconjurat cu căldură, competență și tandrețe întreaga săptămîină cit am stat în Bihor.**

Oradea este într-o zi de sărbătoare. O zi fastă a Cenuclului Flacăra și a orădenilor. Tribuna stadionului plină cu oameni care cîntă și se simt bine arată superb. Tinerii au adus cu ei și flutură în miini drapele roș-galben-albastre, semn al dragostei și atașamentului față de patrie. Cîntăm noi pentru noi, laolaltă cu publicul pentru ca, indiferent cite furtuni s-ar abate asupra integrității noastre de fiecare zi, să știm: „Nu uita că ești român”, „Că dacă tatăl tău, cioban / Bunicul tău a fost Traian / Și-n țara asta te-a lăsat să fi stăpîn”. Generația tînără are nevoie de adevărate că pe tot pămîntul de azi al României a fost istorie / Că rădăcina ta de veacuri stă înfiptă în ogor / Și nu o poate

smulge-un vifor trecător. Tinerii din tribună aruncă deasupra capetelor tricouri. Unii alătură cele trei culori dragi românilor (roșu, galben și albastru) ce le au în îmbrăcăminte. Deasupra tribunei, în jurul stemei țării, se urcă tinerii purtînd în miini steaguri tricolore. Atmosfera este incandescentă. Se scîndează îndelung un nume drag: ROMANIA! Din istorie apare cîntată și „Lancea lui Horea” adăugînd la Oradea „Popor cumsecade și om cumsecade / Cu fraternitate, iubire și dor / Dar Lancea lui Horea rămii tu Orade / O Lance-a lui Horea întregul Bihor”. Un grup de oameni extraordinari dezlanțule Hora Unirii. Inițiativele din partea publicului curg una după alta. La un moment dat tribuna cîntă șase cîntece o dată. Cîștigă intuietate grupul care este de părere că trebuie „Să fie pace în lume”. Artificii plutesc în aer. Luminări aprinse — stele în miinile oamenilor. Lanterne colorate pulsează către scenă. Luminile scenei cîntă o dată cu noi. În tribună oamenii se prind de umeri și dansează — simbol al frăției. O șansă păcii se aude acum mai intens. Urmăm firesc publicul.

Ne întorcem prin Eminescu la Ștefan cel Mare, domn a toată Moldova. Ne întorcem tragic doîndînd și-i cerem să-și vadă fiii, jurîndu-i credință veșnică patriei noastre. Un public excepțional cîntă excepțional. Publicul cere prin cîntec „Colindul Ardealului” fiind convingi că „Pentru-această țară / Poate să-și moară / Fiecare om rizînd.” Participînd și la cîntecul „Desteaptă-te române”, publicul din Oradea ne face apoi demonstrația de forță cîntînd singur de la început pînă la sfîrșit marelui cîntec de luptă al românilor „Treceți batalioane române Carpații!” Ne impresionează cit de bine se cunosc toate cîntecele suferințelor și nădejdlor poporului nostru. „Avem sentimentul că din dumnezeavoastră izvorăște tot ceea ce este bun în noi”, spune emoționat A. P. Programul artistic al Cenuclului Flacăra decurge la aceeași cotă maximă. Se ascultă poezie, se cîntă hard rock, cîntece de suflet și cîntece ale folclorului adevărat ce au străbătut timpul plecînd din sufletul românului. Un public absolut extraordinar, care cunoaște valorile culturii românești și știe să le respecte cîntîndu-le în vibrația sufletului său tînăr. Mulțumim pentru demonstrația pe care au făcut-o iubind toate cîntecele frumoase ce vin din interiorul aceluiași granițe, cîntece făcute de oameni pentru oameni.

VICTOR RĂDULESCU ■

„Să mergem la Alba!”

Localitatea: **Alba Iulia, 12 mai, ora 20, stadionul Cetate.**
Număr de spectatori: 10 000.
Atmosfera: **emoționantă și deosebit de caldă, de-a lungul**

celor citorva ore de spectacol, dar, înspre final, din cauza unor bețivani certafi cu normele de civilizație, minunatul dialog dintre scenă și public a trebuit să se scurteze.

Calitatea spectacolului: **excellentă, într-un deplin acord cu istoria măreață ce s-a scris pe fiecare piatră din acest străvechi oraș.**

Noutăți: **Cornel Frățilă, Simona Timar, Reimi Tudorache, Ioan Goguță, Grup Rocky (Claudia Vizitiu, Delia Lupășcu, Claudia Filipescu și Adriana Muntean).**

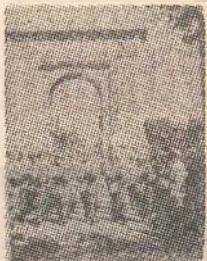
Aportul organizatorilor: **la înălțime. Totuși, o observație: nu e normal să fie adus alcool pentru vinzare la un spectacol de cultură.**

Conform unei mai vechi promisiuni — orice turneu al Cenuclului Flacăra în Transilvania va cuprinde în traseul său și o escală la Alba Iulia — ia-țane, după un impresionant număr de spectacole ce s-au desfășurat nonstop de-a lungul a 57 de zile în cetatea de legendă și adevăr a istoriei noastre, la Alba Iulia. Spectacolul a explodat pur și simplu cu maiestuosul și avîntatul Iancu la Tebea, pe acordurile căruia tribuna s-a umplut de steaguri tricolore, timp în care de scena cenuclului s-au apropiat tineri cu steaguri tricolore. Într-un astfel de cadru, emoționant pînă la lacrimi, a început spectacolul nostru care a continuat cu un cîntec nou, în premieră absolută, **Să mergem la Alba**, pe versuri de Adrian Păunescu. Dacă acest prim cîntec l-a avut ca interpret pe Alexandru Zărnescu, șeful trupei Flapo, cel de-al doilea cîntec, rostit tot în premieră absolută la Alba Iulia, a avut-o ca interpret pe Liliana Ioniță, din Oradea, și s-a numit **Părinți și copii**. Un alt interpret, tot din Oradea, Traian Cosma, a captat tribuna printr-un energetic și fremetător cîntec, **Zid deasupra căderii**, dar acestui nou membru al cenuclului i se cuvîna, credem, alte cîntece, mai exacte, mai adecvate spiritului promovat de noi. Dar, pînă la aceste trei noi cîntece, tribunele au cîntat, dimpreună cu scena, **Intregitorul, Trăiască România, Să fie pace în lume, O șansă păcii, Treceți batalioane române Carpații**. Aoi, după o magnifică recitare din Mihai Eminescu, au răsănat, ample și profunde, de un cîntec de clopote, acordurile **Jurămîntului la Putna**. N-a lipsit, firește, **Colindul Ardealului**, cîntat de Sorina Hașigan, această feiță care, în clasa întii fiind, n-a învățat încă tot alfabetul, și deci nu poate acorda, deocamdată, nici un autograf pe care mulți tineri și l-ar dori, și Doru Ghiaja, această voce de excepție, Doru Ghiaja care, aflîndu-ne noi la Alba Iulia, nu putea să lipească din cuprinsul întregului nostru spectacol. Au mai răsănat, grație excepționalei sale voci, **Desteaptă-te române, Colo-n munții Tebei și Colind la fereastra țării**. Li s-au adăugat acestor cîntece-manifest ale cenuclului, toate celelalte piese ce alcătuiesc repertoriul fiecărui interpret în parte. Și pentru că am încheiat la Alba Iulia un turneu lung, oboșitor pe-alocuri, dacă nu chiar în majoritatea sa, dar plin, totuși, de mari satisfacții, între care cea mai importantă este cea a datoriei împlinite, să transcriem numele la numele de pînă acum și pe ale celor ce-au înfruntat ploile, frigul, oboseala, dar au găsit, cu toate acestea, resurse, nebanuite resurse, și au cîntat, de fiecare dată și peste tot, la fel de proaspeți, ba, am spune, fericiți să innobileze mii, zecile de mii de spectatori de pretutindeni cu silaba de aur a poeziei și sunetul curat al muzicii. Deci: Valeriu Penișoară, Duce Bertzi, Augustin Frățilă, Majay Gyözö, Arpad Domokos, trupele Flapo, Totuși și Paradox, Raul Cârstea, Octavian Bud, Emilian Onciu, Cristian Buică, Andrei Almasi, Felician Stîngaci, Valentin Geera, Valentin Văran, Vanghele și Doina Gogu. Am transcries astfel numele fraților Gogu pentru a continua cu numele tuturor fetelor: Carmen Antal din Deva, Nica Zaharia, Angela Kiss, Carmen Antal din Toplița, Oana Hanganu. Dar, așa cum se obișnuiește, asupra întregului turneu vom reveni.

VICTOR NIȚA ■

DREPTUL LA BUCURIA VICTORIEI

Berlin — Karlshorst

Marti, 8 mai 1945. Tirziu, către miezul nopții, o coloană de mașini se îndreaptă spre clădirea cu două etaje a Școlii militare de ingineri din Berlin-Karlshorst unde în acel moment se afla Comandamentul Frontului 1 Bielorus. Din mașinile sosite au descins mareașali, generali și ofițeri superiori aliați și totodată un grup restrins de militari germani care dețineau posturi de înaltă comandă în Wehrmacht. În sala de festivitate a amintitei clădiri — care adăpostește în prezent un muzeu — au luat loc reprezentanții marilor puteri aliate împuterniciți să primească capitularea fără condiții a celui de al III-lea Reich. În prezența comandantului Frontului 1 Bielorus mareșalul G. Jukov (în numele Comandamentului suprem al Armatei Roșii) și a mareșalului britanic din armata aerului A. W. Tedder (în numele Comandamentului suprem al Corpului expediționar al aliaților) ca și a generalului Carl Spaatz, comandantul Forțelor aeriene strategice ale S.U.A. și a generalului J. de Lattre, de Tassigny, comandantul armatei întâia franceze, a fost semnat documentul de capitulare fără condiții a forțelor armate ale Germaniei naziste.

În numele Oberkommando der Deutschen Wehrmacht (Comandamentul suprem al armatei germane) documentul a fost semnat de W. Keitel, șef al O.K.W., de amiralul H.G. Friedeburg, care devenise de citeva zile comandantul Marinei militare germane și de general-colonelul de aviație I.J. Stumff, din partea Luftwaffe (comandantul aviației germane, mareșalul R. Greim, nu a putut fi prezent).

În momentul în care delegația germană era scoasă din sală, imediat după miezul nopții, capitularea necondiționată intrase în vigoare.

Germania nazistă înceta oficial orice rezistență militară. Cel mai reacționar regim înregistrat de istorie și mașina sa de război prin care a atârnat în modul cel mai violent și barbar la drepturile omului și ale popoarelor erau pulverizate și dispăreau de pe scena istoriei.

Victoria Coaliției antihitleriste asupra Germaniei naziste era victoria libertății și democrației, a rațiunii și civilizației, a unității de acțiune a marilor majorități ale statelor și popoarelor.

La obținerea victoriei asupra Germaniei naziste, cu implicații istorice de lungă durată, un rol important l-a jucat și contribuția României care a fost, după cum este cunoscut, prin mărimea forțelor armate angajate după 23 August 1944 cea de-a patra putere a coaliției antihitleriste.

Mentținerea cu fermitate a unității de acțiune a Coaliției antihitleriste a dejucat încercările repetate, chiar și din ultimul moment, ale Germaniei naziste de a se sustrage capitulării

necondiționate sau de a ajunge la o pace separată. Această realitate era demonstrată, între altele, pregnant de faptul că acceptarea capitulării necondiționate germane semnate la Reims, la 7 mai 1945, orele 2,41 de mareșalul A. Jodl și amiralul H.G. Friedeburg în fața forțelor aliate a fost condiționată de semnarea de către reprezentanții armatelor de uscat, navele și aeriene ale celui de-al III-lea Reich a documentului la un loc care urma să fie stabilit de aliați; acest loc a fost Berlin-Karlshorst.

Drumul spre victorie, spre capitularea necondiționată a Germaniei — drum care solicitase enorme sacrificii materiale și umane țărilor coaliției antihitleriste și în primul rând Uniunii Sovietice — nu a fost deloc ușor nici în lunile și săptămânile care au precedat semnarea documentului din noaptea de 8 spre 9 mai 1945 de la Berlin-Karlshorst. Chiar în ultima mare bătălie purtată contra Germaniei naziste de armatele Coaliției antihitleriste — bătălia pentru Berlin — 300 000 de soldați sovietici și-au sacrificat viața sau au fost răniți.

Obsesia lui Hitler — petrolul românesc

Acționând convulsiv, regimul nazist și mașina de război pe care acesta o crease loveau încă cu putere chiar și în agonie, căutând soluții disperate de supraviețuire. Sub puternica presiune a fronturilor care înaintau concentric spre Germania și spre Berlin, Hitler a încercat să arunce în luptă ultimele resurse umane și materiale ale celui de-al III-lea Reich. Pentru a stopa „fenomenele de dizolvare”, manifestate tot mai pronunțat în societatea germană, au fost accentuate, printr-un ordin din 26 februarie 1945, măsurile de reprimare.

La 5 martie a fost ordonată încorporarea celor născuți în 1929, adică chemarea sub arme și trimiterea sub luptă a unor adolescenți. O zi mai târziu, din zona lacului Balaton era lansată o ultimă ofensivă germană, absurdă și nerealistă, care viza, între altele, obiectivul fantezist al readucerii sub control german a regiunii petrolifere românești. Aceasta constituia o obsesie pentru Hitler în condițiile crizei de carburanți. Germania nazistă aruncă în luptă aceste ultime luni și săptămâni de război noi formațiuni de „Mistel” (un complex zburător constituit din două avioane, fixate unul de altul, din care unul fusese transformat în bombă) și temutele avioane Me-262, primele avioane de luptă cu reacție. Dar economia de război germană se prăbușește în ritm accelerat în februarie-martie 1945 în urma crizei de materii prime, a pierderii unor regiuni industriale și a bombardamentelor aliate. În același timp, criza carburanților începe să paralizze mașina de război germană. Ultimele V-2 sunt lansate contra Angliei

la 27 martie; una din ultimele creații ale tehnicii de război germane, Hs-293 — un avion bombă, cu mare putere de distrugere, radiopilotat de un avion însoțitor — este utilizat în mică măsură în absența unui număr suficient de avioane însoțitoare.

Hitler a simțit apropierea sfârșitului, dar furios a decis să atragă prezentul și viitorul poporului german în prăpastia în care se prăbușea Reichul său nazist. La 19 martie 1945 Hitler emite așa zisul „Nero-Befehl” („Ordinul Nero”) prin care se cerea distrugerea sistematică a întregii economii, a instalațiilor și sistemului de comunicații și transmisiunii din regiunile germane care urmau a fi cedate, apreciind că acei dintre germanii care nu căzuseră în luptă erau de valoare inferioară și nu trebuia să le rămână nici condiții minime, primitive, pentru supraviețuire. Planul de a transforma sud-estul german într-o ultimă „Festung” (fortăreață) nazistă este abandonat și, la 22 aprilie 1945, Hitler decide să rămână în bunker-ul său din Berlin, unde opt zile mai târziu se sinucide, numind în prealabil în fruntea guvernului german pe marele amiral C. Doenitz, comandantul marinei militare. Regimul nazist era însă în dizoluție de mai mult timp, importanții lideri nazisti și generali germani căutau, fără știrea lui Hitler, soluții de salvare personală, întrucât cel de al III-lea Reich nu mai putea fi evident salvat.

În pofida eforturilor sale disperate, Germania nazistă pierduse continuu și irecuperabil de la începutul anului 1945 terenul pe plan militar, politic, economic.

Joncțiune pe Elba

Victoriile înregistrate de forțele armate ale țărilor din Coaliția antihitleristă, reconfirmarea unității de acțiune militară dintre conducătorii U.R.S.S., S.U.A. și Marea Britanie și exprimarea viziunii lor cu privire la organizarea lumii postbelice în cursul Conferinței de la Ialta (Crimeea) din 4-11 februarie 1945 au determinat, între altele, sporierea numărului membrilor acestei coaliții. În cursul lunilor februarie-martie 1945 au declarat război Germaniei naziste noi țări: Ecuador, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela, Turcia, Egipt, Liban, Arabia Saudită, Finlanda, Argentina (care rupseseră relațiile diplomatice cu Berlinul încă în anii precedenți).

Din punct de vedere militar, drumul de la începutul anului 1945 și până la semnarea capitulării necondiționate a fost marcat de o serie de lovituri puternice, succesive ale forțelor armate ale țărilor Coaliției antihitleriste care nu a mai permis nici o pauză de refacere, nici un răgaz, mașinii de război a celui de al III-lea Reich.

Ritmul loviturilor militare primite de Germania au transfor-

mat fronturile de luptă europene în cercuri concentrice tot mai mici care au redus rapid și constant spațiul care se mai afla sub controlul lui Hitler.

Pe frontul de est, operația strategică Vistula-Oder (12 ianuarie — 3 februarie) cu participarea Frontului 1 Bielorus și 1 Ucrainean și părți ale Fronturilor 2 Bielorus și 4 Ucrainean și a Armatei polone a dus la eliberarea Varșoviei (17 ianuarie), a Poloniei și atingerea liniei Oder-Neisse; pe același front forțele terestre și maritime sovietice au desfășurat o operație ofensivă de mari proporții în Prusia orientală (13 ianuarie — 25 aprilie). În cadrul acestei operații, la 30 martie 1945 era eliberat Gdansk (Danzig) unde, în zorii zilei de 1 septembrie 1939, răsunaseră primele împușcături ale celui de al doilea război mondial.

La 16 aprilie 1945, trupele Fronturilor 1 și 2 Bielorus și 1 Ucrainean au declanșat marea ofensivă sovietică „Berlin”, destinată să încercuiască și să zdrobească inamicul din zona capitalei Germaniei și să asigure ieșirea sovietică pe Elba. La 2 mai, garnizoana germană din Berlin capitulează. Cu o săptămână mai înainte, trupele sovietice și americane făcuseră joncțiune pe Elba.

Pe frontul de vest după succesul contraofensiv din Ardeni (inițiat la 3 ianuarie 1945) sînt declanșate luptele, de o deosebită duritate, pentru cucerirea zonei renane. Ofensivele armatelor britanice și canadiene din 8 februarie de pe Rinul inferior, îi succede, la 23 februarie, marea ofensivă a armatelor 1 și 9 americane, în zona Köln. La 17 martie sînt ocupate Koblenz și Köln, în timp ce, la 7 martie, se consuma cunoscutul episod al podului de la Remagen peste care unități americane trec pe dreapta Rinului. La 23 martie, era declanșată de trupele armatelor 2 Britanică și 9 Americană bătălia pentru bazinul Ruhr-ului. La 18 aprilie, orice rezistență germană înceta aici, odată cu această fiind administrată lovitura de grație economică de război germane.

Pe frontul de sud, la 9 aprilie era declanșată ofensiva aliată care a condus la prăbușirea, la 21 aprilie, a frontului german din Italia. La 1 mai luptele încetau în Italia, iar la 4 mai trupele americane din sudul Germaniei și din Italia făceau joncțiunea pe Brenner.

Ordin de front al Armatei 4 Române

Pe frontul de sud-est unde în ianuarie-mai 1945 au acționat marile unități sovietice ale Fronturilor 2 și 3 Ucrainean împreună cu Armatele 1 și 4 Română și alte formațiuni militare românești, ca și mari unități iugoslave și bulgare, s-au desfășurat unele din cele mai grele lupte.

Din mai multe considerente — importanța strategică a Dunării, importanța pentru economia de război germană a Cehoslovaciei

și necesitatea închiderii accesului spre Germania de sud, care trebuia să devină ultimul „birlog” al liderilor nazisti — pe frontul de sud-est au fost concentrate forțe deosebit de numeroase ale Wehrmachtului. În momentul capitulării Germaniei, în Cehoslovacia și Austria se aflau concentrate aproape 4/5 din totalul forțelor germane din est.

Pe aceste direcții, după încheierea „operației Budapesta” — capitala Ungariei a fost eliberată la 13 februarie — se desfășoară puternice lupte pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei. La 13 aprilie 1945, trupele Frontului 2 Ucrainean ocupă Viena. În această ultimă fază a războiului la luptele pentru eliberarea Austriei participă și Regimentul 2 care de luptă român.

Însă, după 15 ianuarie, cînd Corpul 7 Român fusese scos din operația Budapesta și subordonat Armatei 1 Română, toate marile unități române de pe front se aflau concentrate în Cehoslovacia.

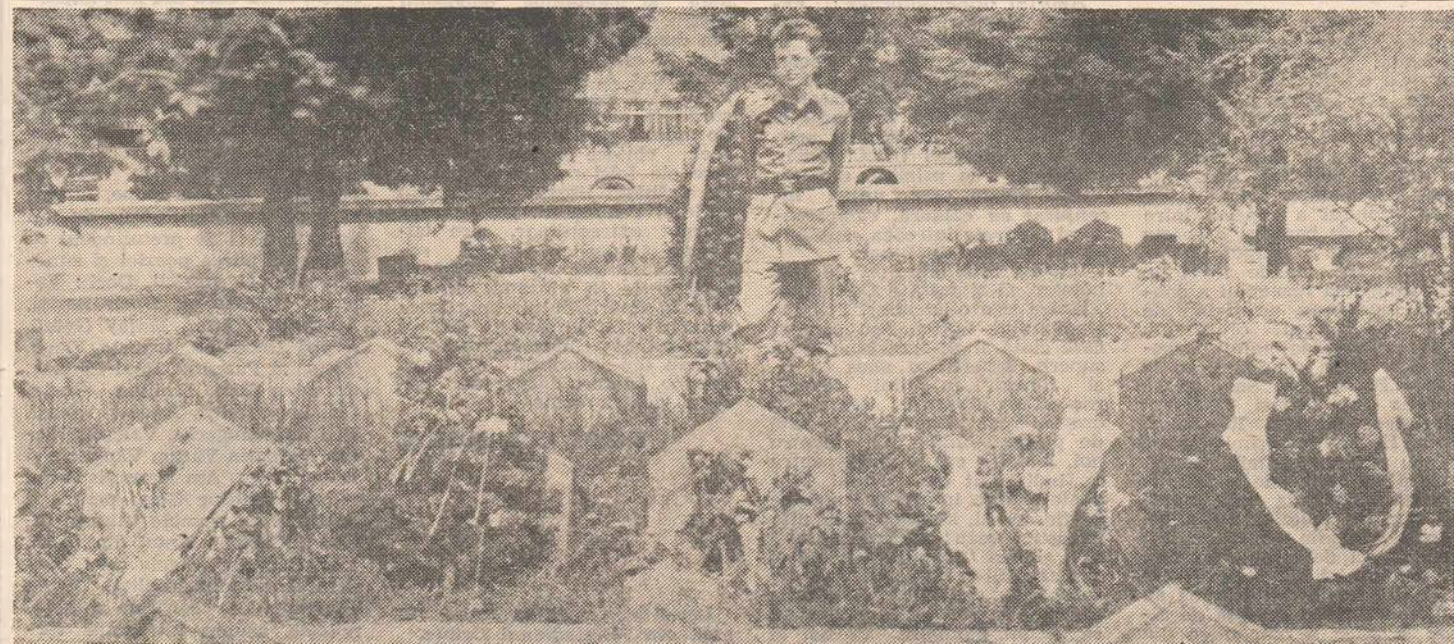
Trupele române au luat parte, asigurînd lovitura frontală, la numeroase operații și bătălii, într-o continuă ofensivă pe direcția principală de înaintare a frontului în Cehoslovacia. Ele au înaintat peste 600 km, forțînd cursuri importante de apă, între care Hron, Nitra, Vah și Morava și străpungînd, în condiții grele de larnă, mai mulți masivi muntoși ca Javorina, Nitra, Carpații Albi, Tatra Mare, Tatra Mică etc. și au eliberat 1722 localități dintre care 31 orașe.

În ultimele săptămîni de luptă împotriva Germaniei naziste întregul efectiv al celor două armate române care acționau în Cehoslovacia (14 divizii) au luat parte la bătăliile din munții Tatra Mică și Carpații Albi (2 aprilie — 2 mai 1945) și bătălia pentru Moravia (12 aprilie — 12 mai 1945).

Împrejurările au făcut astfel ca după 9 mai 1945 diviziile române din Cehoslovacia să fie angajate în urmăriri sau în ciocniri cu o importantă grupare a Wehrmacht-ului care nu a executat imediat prevederile documentului privind capitularea necondiționată.

Cei peste 248 000 militari români care au luptat în Cehoslovacia au dat dovadă de deosebită tenacitate, combativitate și spirit de sacrificiu în confruntarea cu un inamic puternic, bine dotat tehnic și cu o apărare avansată considerabil de forme de relief și în special de masivi muntoși. Îndrăgirea cu care trupele germane au rezistat timp îndelungat în Cehoslovacia relevă încă odată deosebita importanță pentru grăbirea victoriei finale a faptului că armata română a fost capabilă, după 23 august 1944, să dejoace planurile hitleriste de organizarea a unor linii de apărare pe lanțul Carpaților.

Peste 66 000 de militari români — morți, răniți și dispăruți — s-au jertfit pentru eliberarea Cehoslovaciei. Eroismul, ca și comportamentul trupelor române în Cehoslovacia au adăugat pagini noi în cartea tradițiilor de prietenie româno-cehoslovace. Încă la 17 decembrie 1944 comandantul Armatei 4 Române a transmis un ordin care preciza: „Prim succesul ofensivei Armatei 4, trupele noastre pășesc dincolo de granița Ungariei și intră pe teritoriul Cehoslovaciei. Comandanții de toate treptele vor comunica tuturor ostașilor acest fapt și vor depune toate stăruințele în a le arăta că intrăm, într-o țară care ne-a arătat întotdeauna cea mai sinceră prietenie și că fiecare ostaș trebuie să se trudească a fi cel mai blind și corect cu populația cehoslovacă, tratînd-o ca și cum ar fi populație românească”. Peste tot în Cehoslovacia armata română a fost intimpinată cu bucurie și recunoștință de populație. Participînd la luptele pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și o parte a teritoriului Austriei, armata română a înscris o glorioasă pagină în cartea de aur a istoriei românești și a avut o apreciată contribuție la înfrîngerea Germaniei naziste, la obținerea marilor victorii de la 9 mai 1945.

Oarba de Mureș, 9 mai 1985

Presărați pe-a lor morminte

Fotografie de SORIN POSTOLACHE

DR. IOAN CHIPER

Oameni cu idei

Nu suferim de lipsă de idei. Ele se nasc în diverse locuri. Izvorăsc de cele mai multe ori din necesitate și surprind prin eficiență și simplitate. Aplicarea lor necesită de cele mai multe ori forțe și materiale locale și, bineînțeles, dorința de a face. E mai greu uneori ca ele să se facă știute de cei interesați. Mulți se străduiesc să redescopere lumea, să-și rezolve problemele cu care se confruntă fiind totul de la capăt. Ajung la o soluție, dar după o vreme mai înțelept să-și aducă aportul de inventivitate la

perfecționarea celor existente. La ducerea lor înainte? Cu siguranță da. Vom continua deci să facem cunoscute ideile culese în drumurile noastre sau din scrisorile primite la redacție, pe care le considerăm propice aplicării imediate cu mijloace la îndemina multora, care pot fi adaptate la condițiile locale cu maximă operativitate. Cine are nevoie de ele, să le folosească. Nu este interzisă perfecționarea acestor idei și este de dorit ca ele să nască alte idei, pe care ne vom strădui să le găzduim în aceste pagini.

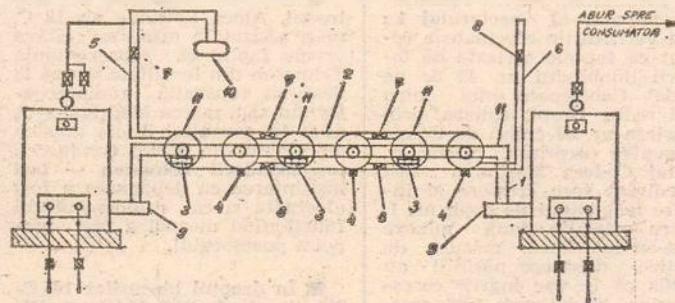
Astăzi — Aurică Berbece

E de fel din Fierbintii — Dimbovița. E muncitor fochist la centrala termică a hotelului Platra Mare din Poiana Brașov, aparținând de O.N.T. Carpați Brașov. Telefonul de acasă: 922.62373. Propune schema unei încălziri centrale cu gaze arse pe conductă de diametru 500. Iată descrierea acestei instalații: Conducta de 500 preia gazele de la un cazan de abur sau, în caz de defecțiune al acestuia, de la unul de rezervă. În spațiile cazanelor se montează

3 bazine stil boiler, de circa 3500—4000 litri. Se trece conducta de gaze arse prin centrul boilerelor până la ultimul canal de gaze. În spatele conductei, după ce s-a făcut intrarea în canal, se montează un subar, atît la cazanul de abur cît și la ultimul canal unde se face legătura. Pe capacul cel mare al boilerului se va decupa un orificiu și se va face un capac, cu suruburi cu capetele sudate în interior, demontabil, pentru a permite curățirea pietrei, bi-

neînțeles, numai după golirea boilerului și cu lampă de control de 24 volți. Pe aceste bazine se mai montează robinete de golire și purjare. Se va face legătura cu turul și returul instalației de încălzire. Se vor monta vane și pe tur și pe retur. La ieșirea din cazanul de abur, care funcționează pentru masa caldă, piscina Cristal și restaurantul Miorița, gazele arse ies cu circa 250—300 grade. Automat se vor scoate din funcțiune 3 cazane de încălzire și 3 arzătoare, care consumă fiecare circa 70 metri cubi gaz pe oră. Făcînd un calcul aproximativ, în 6 luni din sezonul rece se economisesc 200 000 metri cubi gaze naturale. Să mai spunem că din 6 în 6 luni cazanele intră în reparație din cauza pietrificării elementelor. Cu toate că apa se dedurizează, operația nu poate fi evitată. Ea este greoaie și necesită multă manoperă. Tot din acest motiv, la 7—10 ani cazanele se înlocuiesc. Boilerelor pe care le propune Aurică Berbece evită această deoarece au debite mari și flacăra nu este directă. Apa este încălzită la temperaturi scăzute față de flacăra cazanului. Apa din ele se încălzește la parametri corespunzători încălzirii centrale, care poate deservi mai multe unități.

În centrala termică Aurică Berbece a mai adus câteva im-

1. Canal de gaze arse cu conductă diametrul 500 mm
2. Boiler
3. Capac pentru curățirea pietrei din interior
4. Robinet de golire și purjare de 2 1/2 toli
5. Turul instalației de încălzire
6. Returul instalației de încălzire
7. Vane tur
8. Vane retur
9. Șubere
10. Pompa de recirculare a încălzirii centrale
11. Termometre

bunătățiri. La circuitul apei menajere a oprit două pompe din anul 1981. La returul instalației de încălzire a făcut o legătură de la stația de dedurizare, pentru situația cînd se golește instalația. Cu presiunea pe care o avem, putem completa instalația fără să mai funcționeze pompa de adaos.

În schema pe care o propu-

nem, oamenii de meserie vor înțelege exact cum funcționează instalația și cum poate fi adaptată la fiecare tip de centrală în parte.

Cine este interesat să vadă instalația la lucru, trebuie să-și facă drum pînă la Poiana Brașov.

OPREA GEORGESCU ■

Vehiculul pe care îl avem în vedere nu posedă, nici roți, nici motor clasic pentru tracțiune. El funcționează prin sustentatie, în punct fix sau dirijat, ridicîndu-se de la sol prin forță aerodinamică: se deplasează în croazieră propulsat de un motor cu reacție, distanța de la sol fiind controlată și dirijată automat printr-un radioaltimetru. Noul mijloc de locomotie (o variantă terestră a aerodinelor lenticulare, concepute de Henri Coandă) mai are în dotare un pilot automat asistat de un microprocesor, care îi permite să se deplaseze în orice condiții de vizibilitate). Viteza maximă: 350—400 km la oră, frînarea executîndu-se aerodinamic cu ajutorul unor cuve pliabile. El se poate deplasa pe orice suprafață (pămînt, mlaștină, apă), motiv pentru care drumurile devin practic inutile. Tocmai de aceea se preconizează desființarea treptată a soselelor asfaltate, terenul dezafectat urmînd să fie redat agriculturii... Stop.

Acest vehicul fabulos există deocamdată doar în imaginația și schițele de lucru ale inginerului Romeo Oancea. Acesta consideră însă că un asemenea automobil (care plutește nu prin pernă de aer, ci prin sustentatie aerodinamică) este perfect posibil. Argumentele nu sînt de natură strict ideatică. Realizările de pînă acum îi permit inginerului Oancea să-și calchieze fantezia constructivă pe elemente concrete, palpabile, verificate experimental. Dar să începem cu începutul.

Cu un an în urmă, inginerul Romeo Oancea (în prezent pensionat pe motive medicale) ne-a vizitat la redacție pentru a ne înfățișa motorul său AGER, un model experimental cu acțiune pneumatică, alimentat electric și capabil de a obține în paralel o recuperare importantă a energiei cheltuite. El are următoarea schemă constructivă: un acumulator de 12 v și 68 amperi/oră alimentează un motor electric ce roteste un compresor. Aerul comprimat la valoarea de 10 bari trece prin spițele unei roți cu motoare reactoare, care, prin forță de reacție, produc cuplul motor. În același timp, jetul ejectat de motoarele reactoare învîrtește recuperatorul, care, la rîndu-i învîrte un alternator ce produce o tensiune de 12 volți cu 38 amperi/oră. Cu această energie se reîncarcă acumulatorul. Motorul funcționează non stop pînă cînd energia recuperată nu mai poate face față puterii disipate de către sistem. Cu alte cuvinte, un motor capabil de a realiza o conversie optimă de energie. În faza noastră, agregatul a funcționat fără întrerupere timp de o oră. Măsurătorile au dovedit că în acest răstimp au fost cheltuiți 470 de wați, iar prin sistemul de recuperare bateria a fost reîncărcată cu 450 de wați. Acest lucru demonstrează că motorul poate funcționa neîntrerupt 40 de ore alimentîndu-se numai din acumulator. Cu alte cuvinte, în loc să se folosească din rețea o sursă de 25 kW pe oră, agregatul s-a mulțumit doar cu cei 800 de wați cît constituie capacitatea bateriei. De 30 de ori mai puțin!

Toate acestea deci cu un an în urmă. Între timp, inginerul Romeo Oancea a realizat o variantă hidroalică a motorului descris mai sus. În locul aerului comprimat, agregatul folosește lichid hidroalic de turbină prin care a fost obținută o nouă amplificare de putere, deoarece coeficientul de acțiune al uleiului este dublu față de cel al aerului comprimat. Asta înseamnă că la o putere de intrare de 800 w se pot realiza 50 kW, deci prin cheltuială și recuperare de energie, motorul este capabil să funcționeze fără întrerupere timp de 30 de zile, pînă la epuizarea completă a bateriei. Inventatorul apreciază însă că durata poate fi prelunghită pînă la 3—5 ani prin optimizarea sistemului, deci prin utilizarea unui motor electric de curent continuu cu stator rotativ, sau un motor electric liniar cu acțiune circulară, comandat în impulsuri.

Care poate fi utilitatea unui asemenea agregat? Inventatorul lui are în vedere construirea pe această bază a unei microcentrale de apartament, care ar

fel încît arborele motor al evantaiului cu spițe reactoare să se cupleze cu discul de ambreiaj printr-o bucușă cu nuturile corespunzătoare discului. Conform calculelor estimative, un asemenea motor electric ar putea dezvolta o viteză de 120 km/oră, avînd o autonomie de 1000 km.

În sfîrșit, inginerul Oancea lucrează în prezent la o nouă variantă a motorului său, la care spițele sînt înlocuite cu elice terminate cu motoare cu reacție, un angrenaj complicat realizînd însumarea cuplurilor aerodinamice. Se va folosi în continuare tot o baterie obișnuită. Aceasta, ne declară interlocutorul nostru, va putea fi înlocuită cu o pilă de combustie, sau cu un stocator electrostatic de energie, sau cu un stocator, cu generatoare de curent. Dar acest lucru presupune îmbunătățirea activității compresorului sau a pompei volumice.

L-am întrebat pe inginerul Romeo Oancea de ce nu se adresează unor institute de specialitate.

— Lumea — ne-a răspuns — s-a săturat de invenții pe hirtie. Există o întregă armată de inventatori care anunță soluții tehnice fabuloase fără ca, în mod practic, să monteze un singur șurub. Eu doresc să înfățișez specialiștilor de profil motoarele mele în funcțiune. Așa cum am făcut-o cînd m-am adresat revistei Flacăra. Un motor care va funcționa o zi, o săptămînă, o lună, alimentîndu-se numai de la o baterie obișnuită de 12 volți cu 68 amperi la oră, va constitui o realizare palpabilă cu avantaje atît de evidente încît nimeni nu va mai avea argumente să o combată. Pînă atunci doresc să-mi exprim și pe această cale mulțumirile mele față de cei care m-au ajutat să-mi realizez în mod practic agregatele mele. Este vorba de un grup de muncitori de pe platforma industrială Pipera. Numele lor: Ion Brobeca, sudor, Iosif Birtai, strungar, Ion Pena, turnător, Nicolae Pătrașcu, timplar, Marin M. Radu, maistru mecanic.

Am aflat totuși că interlocutorul nostru a fost chemat să-și prezinte motoarele în cadrul unei sesiuni științifice organizate la 20 octombrie 1984 de către Academia Republicii Socialiste România. Comunicarea s-a bucurat de un mare succes. Demonstrația inginerului Romeo Oancea ne îndeamnă să ne întoarcem gîndurile la un alt eveniment, petrecut tot aici, în aula Academiei Republicii Socialiste România, cu mai mulți ani în urmă, cînd celebrul savant Hermann Oberth a susținut că cea mai bună conversie de energie este conversia fotovoltaică în cosmos. Între timp, teza sa a fost probată experimental. El bine, îndrăznim să ne întrebăm dacă vom ajunge oare să considerăm comunicarea inginerului Romeo Oancea ca un alt moment de referință în istoria energeticii mondiale, moment în care s-a apreciat că cea mai bună conversie de energie pe pămînt o reprezintă cea obținută prin fructificarea sursei potențiale de energie a oricărui jet ejectat de către un motor cu reacție? Vom trăi și vom vedea.

LIVIU TIMBUS ■

Noi medicamente la Biofarm

Am putut constata cu bucurie și anul acesta că la Întreprinderea de medicamente „Biofarm” din București se acordă în continuare o atenție particulară realizării unor produse farmaceutice după rețete originale românești. Receptivitatea manifestată de conducerea unității față de crearea de medicamente (conform principiului: reușita unui nou produs răsplătește răbdarea și eforturile inutile depuse pentru alte 99 de încercări) a condus de-a lungul anilor la îmbogățirea substanțială a nomenclaturii de medicamente al Ministerului Sănătății. Aici au fost sau sînt pe cale de a fi finalizate drogurile cu acțiune farmaceutică propuse de cercetătorii Tamara Păunescu, prof. dr. Ion Brad, chimist Natalia Roșoiu, dr. farm. Octavian Contz, dr. farm. Radu Ghiocel dr. chimist Vlădica Tamaș, dr. Magdalena Timăr, V. Ilieșiu.

În rîndurile care urmează dorim să vă informăm în legătură cu cele mai noi medicamente realizate sau în curs de realizare la Biofarm, în colaborare cu diferite institute de specialitate și cu Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetare farmaceutică:

Pentru început cîteva din medicamentele puse la dispoziția cumpărătorilor în 1984: **Furazolidon** (suspensie), produs pentru uz pediatric, destinat combaterii enterocolitelor. **Macronil** (dragouri) cu acțiune profilactică și curativă în procesele inflamatorii ale căilor respiratorii superioare, biostimulator general. Este creat din macroruri de pește de către medicul Gheorghe Vasile de la Institutul de igienă. **Fergluron** (soluție buvabilă), indicat în anemii (anemia ferivoră). **Calmodin** (soluție) pentru uz stomatologic. **Saprometin** (pentru uz veterinar), destinat combaterii

și prevenirii enterocolitelor la purceii sugari (obținut în colaborare cu ICCF). **Ovestrol**, comprimate vaginale pe bază de hormoni cu acțiune anti-septică și antiinflamatorie.

În cursul anului 1985 vor apărea, între altele, următoarele produse farmaceutice:

Esfogran: granule contra tulburărilor lipidice și hiperlipidemiei, medicament cercetat de ICCF, realizat la Biofarm, similar cunoscutului produs de import Essential. **Glutamat ferros**, soluție buvabilă, cu conținut de fier, cu acțiune favorabilă în tratamentul anemiilor feriprive. **Asolecitină**, (granule), energizant pe bază de lecitină vegetală extrasă din soia superioară. **Conecama E-5**, hormon polipeptidic epifizar, indicat în toate tulburările determinate de lipsa acestui hormon, recomandat de asemenea în neoplasmul mamar hormonodependent. **Endomiocel**, suspensie pentru uz veterinar, cu acțiune antimicrobiană, similară produsului de import Tardomiocel. **Colir de propranolol clorhidrat 1%**, indicat în glaucomul cronic cu unghi deschis și cu acțiune profilactică în prevenirea glaucomului acut după cercețarea fundului de ochi. **Soluție otică** cu cloramfenicol și floclol, medicament antiinflamator și antimiotic indicat în otita medie catarală, suorată. **Pansebil**: produs tip Festal sau Cotizin forte. El poate aduce în organism un aport de fermeți pancreatici, săruri biliare și celuloze. **Romeis** (cis-diclorodiaminooctană), medicament antitumoră, similar produsului de import Platinal, destinat în chimioterapia tumorilor testiculare și ovariene. **Hexavinat de calciu**: soluție injectabilă cu efecte anticoagulante, similară cu produsul de import Calci-parine.

LIVIU TIMBUS ■

Energia eoliană captare și conversie

Acesta-i titlul unei interesante lucrări științifice apărute recent în Editura Științifică și Enciclopedică, colecția „Știința pentru toți” sub semnătura inginerilor Constantin Iulian și Petru Dan Lazăr, ultimul și poet și traducător. Preocuparea permanentă de găsire a noi surse de energie — idei ce au făcut obiectul a multor articole ale revistei „Flacăra” — a făcut ca atenția oamenilor de specialitate să se îndrepte către energia eoliană, marină și solară. De fapt acest lucru este ideea de bază a cărții respective. Cele trei feluri de captare a energiei, susțin și demonstrează autorii, duc la rentabilizarea investițiilor destinate la scară industrială.

Astfel se justifică ideea exploatarea concomitentă a energiei solare, a energiei eoliene și a energiei valurilor pe structuri plutitoare marine prevăzute cu instalații mixte. Autorii prezintă de multe ori și în paginile revistei noastre, specialiști în domeniu, au apelat atît la rezultatele cercetărilor proprii cît și la informațiile preluate din literatura de specialitate, cartea analizînd din punct de vedere economic, tehnologic și ecologic problema utilizării energiei vîntului. Scrisă într-un stil alert, într-o formă accesibilă tuturor, lucrarea de față ne prezintă particularitățile și ne dezvăluie tainele pe care le prezintă captarea și conversia energiei vîntului ca formă de energie cunoscută din cele mai vechi timpuri. Și, plecînd de la afirmația oamenilor de știință de pretutindeni care consideră vîntul ca o sursă permanentă de energie, prezentînd în același timp un caracter total nepoluant, o alternativă energetică realizabilă credem că ar fi bine ca în scurt timp soluțiile tehnice și ideile cuprinse între copertile cărții prezentate să prindă contur în viața de zi cu zi.

SORIN POSTOLACHE ■

■ Primim din partea Consiliului popular al sectorului 1: „Din verificările efectuate a rezultat că faptele sesizate de locatarii imobilului nr. 42 de pe strada Cobălcescu erau intru totul reale. Drept urmare, prin hotărârea nr. 66 emisă de Comisia pentru ocrotirea minorilor, copilul Codrea Marius a fost încredințat spre creștere și îngrijire leagănului de copii nr. 1. Pentru celelalte două minore nu s-au luat încă măsuri de ocrotire, deoarece părinții au promis că le vor îngriji corespunzător. Modul cum sînt crescute și supravegheate a fost până acum verificat de către noi de trei ori, urmînd ca și de acum înainte situația să rămînă în atenția noastră.”

■ Ieșind la pensie, **Petre Neagoș** s-a retras în satul său natal **Cătușu**, comuna **Poeni**, din județul **Teleorman**. Fiind încă om în putere și vrînd să-și creeze o ocupație permanentă, a încropit o crescătorie de nutrii. Doi ani totul a mers bine, desi pielea nu le putea desface docit în județul Argeș, o astfel de activitate neîntînd în atenția cooperatiei teleormăne. Apoi a fost îndrumat către întreprinderea de recuperare și valorificare a materialelor refozabile. Anul acesta însă nu a mai avut nici aici acces și crescătorul se întreabă pe bună dreptate ce face cu cele 52 de poci conservate prin uscare și dacă nu e cazul să desființeze crescătoria. Noi am răspunde negativ la această ultimă întrebare. Credem că factorii de răspundere din județul Teleorman vor găsi mijloacele de a încuraja activitatea sa.

■ **Consiliul popular al județului Călărași** a rezolvat favorabil cererea lui **Ion Vasile** din comuna **Spanțov**, de a fi ajutat să-și găsească un loc de muncă. Petiționarul a fost repartizat pentru calificare la Combinatul siderurgic Călărași.

■ Despre o atitudine incalificabilă ne scrie o femeie în vîrstă de 70 de ani, **Steliana Teodorescu** din **București**, strada **Hagi Moscu nr. 14**. La începutul anului 1984, Antrepriza de construcții montaj nr. 2 a început construcția blocului 17 A de pe strada **Dr. Felix**. Șeful de lot a cerut petiționarului permisiunea de a dărma gardul din spate al curții și de a face un racord temporar la cisterna sa promișind că totul va fi pus la loc în cel mai scurt timp. De bună credință, femeia a acceptat. Și rău a făcut! Căci după ce racordul nu a mai fost necesar, șantierul nu mai vrea să-i refacă gardul. Ba, culmea, i s-a cerut să aducă aprobare de la conducerea antreprizei. Nici măcar după obținerea aprobării șeful de lot, **Ion Szöke**, nu a binevoit să repare ce a stricat. Curtea bătrînii a devenit un fel de teren viran pentru depozitarea gunoului. După o veche vorbă „Bună ziua ti-am dat, belea mi-am căpătat!” Chiar nu-i poate determina nimeni pe cel de la șantierul în cauză să respecte regulile elementare ale bunului simț?

■ „Am căutat în ultimul timp, fără succes însă, prin farmaciile din județul nostru „Vădierein”, produs al întreprinderii de medicamente **Biofarm** — **București**. Sint suferind de arterită obliterantă și acest medicament îmi este absolut necesar. Vă rog să mă sprijiniți în procurarea lui” (**George Husdup** din **Rădăuți**, strada **Bogdan Vodă nr. 10, bl. 80, sc. E, ap. 65, județul Suceava**). Adresăm, la rîndul nostru, această rugămînt compartimentului de resort din Ministerul Sănătății.

■ **Ștefan Goleanu** din comuna **Independența**, județul **Galați**, a solicitat aprobarea de a se stabili în comuna **Foltești** pentru a lucra cu familia la socrul său. Scrisoarea sa a fost trimisă de noi spre rezolvare **Consiliului popular al județului Galați** care ne răspunde că Inspectoratul județean al Ministerului de Interne a aprobat această cerere.

■ „Odată cu termoficarea orașului **Petroșani**, adevărat dar pentru noi, locuitorii lui, în subsolul blocului în care locuiesc a fost amenajat și pus în funcțiune un punct termic. Deși locatarii imobilului s-au adresat atît Consiliului popular, cit și IGCL-ului pentru a se executa izolarea fonică necesară, acest lucru nu s-a realizat însă pînă în prezent. De doi ani, în perioada de iarnă, zgomotul pom-pelor se propagă pînă la etajele superioare, avînd intensitate maximă și producînd vibrații în apartamentele aflate imediat deasupra lor” (**Ioan Grosu** din **Petroșani**, str. **Minerului**, bl. 19, sc. 1, ap. 2).

■ **Dumitru Asofronic** din **Boțoșani**, Aleea **Rotundă nr. 18 C**, ne-a sesizat în urmă cu citiva vreme faptul că reprezentanța **Tehnoton** din localitate amină la nesfîrșit reparația radioreceptorului său, marca **Madrigal — 2**, aflat în garanție. Zilele acestea am primit din partea conducerei întreprinderii **Tehnoton** — **Iasi** înștiințarea că depanarea a fost efectuată și că radioreceptorul funcționînd normal a fost înapoiat posesorului.

■ În dreptul blocurilor **105 C-220** din strada **Sbl. Cristescu Dima**, sectorul 2, a fost amenajat de către **ADP**, cu sprijinul cetățenilor, un spațiu verde. S-au adus citeva tone de pămînt, care a fost nivelat și greblat, s-au plantat arbori și arbuști, s-a în-sămîntat gazon, alcătuiindu-se astfel un mic parc. Dar unii locatari au considerat că terenul poate fi folosit pentru jocul copiilor, desi la numai citiva metri mai incolo se află amenajat un loc dotat cu aparate adecvate jocurilor celor mici. Din respect pentru munca depusă, pentru banii investiți și în fond pentru frumusețea cartierului credem că ar trebui luate măsuri de către cei în drept pentru protejarea acestui spațiu.

■ **Sanatoriul TBC Moroeni, județul Dimbovița**, se află izolat, la o altitudine de 1100 de metri și la o distanță de circa 20 km. de comuna **Moroeni** și **Pietrosița**. Cei aproape 90 de oameni ai muncii de la această unitate medicală sînt nevoiți să parcurgă zilnic traseul cu ajutorul autobuzului **ITA**. Cursa este făcută de o singură mașină (evident cu o capacitate limitată) la care mai apelează normal, alți bolnavii externai cît și vizitatorii. Din această cauză, nu de puține ori, personalul sanatoriului s-a văzut pus în situația de a nu ajunge la timp la program sau de a se întoarce pe jos acasă. Rugăm conducerea **ITA** **Dimbovița** să analizeze posibilitățile de rezolvare a acestei probleme.

■ **Neglijența** inexplicabilă a unui funcționar îi dă de furcă de mai multe luni lui **Titu C. Petecel** din comuna **Tintăreni, județul Gorj**. Trebuînd să-și completeze cartea de muncă în vederea pensionării, petiționarul a solicitat o adeverință privind perioada în care a lucrat ca paznic al depozitului din **Tintăreni** al întreprinderii de prospecțiuni geologice și geofizice — **București**. Adeverința i-a fost trimisă pe numele **Marin Petecel**. Deci ea nu-i poate folosi la nimic. Toate demersurile ulterioare s-au lovit de o totală indiferență, desi o verificare mai atentă a dosarului său de încadrare ar fi limpezit ușor lucrurile.

■ În urma unei note apărute în numărul 15 din anul acesta al revistei noastre, am primit din partea **Întreprinderii de Transport București** următorul răspuns: „Pentru fapta comisă de conducătorul auto de pe taximetrul nr. 1-B-14218, comisia de disciplină a garajului a hotărît sancționarea sa cu reducerea retribuției pe o lună, cazul fiind prelucrat cu toți conducătorii auto din exploatare”.

■ **Doctorul Gheorghe Neagoș** — despre care revista „Flacăra” a scris în mai multe rînduri și despre care ne întreabă mulți cititori, lucrează la Spitalul C.F.R. din **Drobeta-Turnu Severin**.

■ Primim din partea **Întreprinderii județene de gospodărie comunală și locativă Buzău**: „Cercetîndu-se la fața locului aspectele sesizate de **Adriana Mihnea** s-a constatat că ventilul de la baia apartamentului 3 era fisurat, fapt care provoca infiltrații în apartamentul petiționarului. Constructorul a remediat defectiunea. În cea de a doua decadă a lunii mai lucrările la blocul C2 de pe strada **Independenței** vor fi încheiate”.

■ Pe data de 22 decembrie 1982 (ați citit bine: 1982!) **Nicolae Pantilimon** din localitatea **Daneș, județul Mureș**, a dus la cooperativa de specialitate din **Sighișoara** un aparat de radio pentru înlocuirea unor lămoși îmbătrîniți. Timp de doi ani a făcut de mai multe ori drumul pînă la **Sighișoara**, fără a putea obține aparatul reparat. La sfîrșitul lui 1984, a fost chemat să-l ridice. Să ridice ce? O cutie în care se mai aflau doar un difuzor și citeva fire! E clar că aparatul de radio nu stătuse „înutil” atîția ani. Mari meșteri, domnule!

■ În urma intervenției revistei dumneavoastră, am putut intra în posesia celui de al doilea set de chei de al autotu-

rismul contractat prin **IDMS Craiova**. Vă mulțumesc”. (**Gheorghe Enache**, din **Galați**, str. **Mihail Sadoveanu**, nr. 4).

■ **Lucian Cășvan** din **Bistrița, strada Apiculorilor nr. 7** ne scrie că, de mai multă vreme, din magazinele de specialitate din localitate lipsesc tuburile fluorescente. Cum baia și bucătăria apartamentului său sînt prevăzute a fi iluminate cu astfel de tuburi corespondentul nostru este nevoit să apeleze la o improvizație. Plimbă o veioză cînd la baie, cînd la bucătărie. Factorii de resort din comerț vor îndrepta lucrurile rapid — sîntem siguri — cu alit mai mult cu cit, se știe, iluminatul fluorescent este mai economic.

■ Analizînd situația **Teodorei Drangă** de la **Cooperativa de mobilă și tapiterie** din **Iasi**, conducerea **Uniunii județene a cooperativei meșteșugărești** a hotărît ca petiționarul să fie reincadrată la vechiul său loc de muncă.

■ **Asociația de locatari** a imobilului de pe strada **Știrbei Vodă nr. 17** din **București** ne scrie, plîngîndu-se că întreprinderea de sucuri și răcoritoare nu achită cotele parte de întreținere ce revin unității sale situate la parterul blocului în cauză. Repetatele adrese și apeluri telefonice au adus doar vagi promisiuni din partea conducerei întreprinderii. Cum fondul de rulment al asociației este pe punctul de a se epuiza, locatarii ne roagă să facem publică atitudinea acestor rai platnici, în speranța că vor fi astfel determinați să achite restanțele și cotele la zi.

■ Analizînd contestația lui **Bujor Murariu** din **Lugoj**, strada **Olari**, nr. 14, sc. C. et. IV, ap. 19, Biroul permanent al **Comitetului executiv al Consiliului popular municipal Lugoj** a hotărît anularea amenzii ce i se stabilise prin procesul verbal de contravenție nr. 8/1985.

■ **Nicolae Tompa** din satul **Nerău**, comuna **Teremia Mare, județul Timiș** ne semnaleză faptul că din cele două hidrofoare care pompează apă spre gospodăriile localnicilor, unul nu funcționează de la începutul anului, iar celălalt se defectează foarte des. Cum în sat există mulți crescători de animale, apa fiindu-le deci foarte necesară, semnatarul scrisorii ne roagă să intervenim pe lângă **Consiliul popular comunal** ca acesta să dispună o reparație temeinică a hidrofoarelor. Sintem convinși că acest apel va găsi audiență.

■ „În ziua de 15 iulie 1983, mă deplasam cu autoturismul pe ruta **Orăstie — Sebeș**. La circa 7 km de **Sebeș** autoduba **31-AB-4261** (de la **OGA — Alba Iulia**) condusă de șoferul **Petru Iolondcovschi**, mi-a spart parbrizul și un far, lucru consemnat în procesul verbal nr. **K. 0585522**. Am depus actele la **ADAS Hunedoara** pentru a fi despăgubit. La rîndul său **ADAS-ul**, în cele 21 de luni de cînd s-a întimplat accidentul a cerut de 8 ori confirmarea de la **Alba Iulia** pe care însă n-a primit-o. Motivul: conducătorul autodubei n-ar fi fost asigurat. Mă întreb cum a circulat acest șofer fără asigurare pe o mașină de stat”. (**Valeriu Nicolae Țiu, Hunedoara, strada Brazilor nr. 3**). Același lucru ne întrebăm și noi, pentru că din cite cunoaștem există o obligativitate în acest sens.

■ „Un grav accident de circulație a pus în pericol la început viața și apoi, lungă vreme, piciorul sting al băiețelului meu **Ciprian**, în vîrstă de 5 ani. Cîteva săptămîni am trăit cu spaima că verdictul va fi anșputarea piciorului. Părea că nu există nici o speranță de salvare. Spre marel nostru noroc, medicul **Vasile Lupescu** de la **Spitalul sanatorial din Mangalia** s-a „încăpăținat” într-un splendid efort profesional să așeze la loc, bucățică cu bucățică, oasele fracturate și deplasate. După aproape 2 luni de la operație, **Ciprian** a putut păși cu ambele picioare. Nu pot descrie fericirea noastră, așa cum nu voi putea uita vreodată binele pe care medicul **Lupescu** și echipa sa l-au făcut pentru toată viața băiețelului

meu”. (**Eugenia Neculache** din **Cogecalac, județul Constanța**).

■ **Leonard Dumitrache** din comuna **Găneasa**, **Sectorul Agricol Ilfov** a solicitat sprijin în vederea transferării sale într-un post de mecanic auto sau șofer. **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a Municipiului București** a rezolvat cererea sa repartizîndu-l la **Autobaza 5 Transcom**.

■ **Gheorghe Costea** din comuna **Tămădău**, satul **Seinoiu**, județul **Călărași** se plînge că publicațiile la care este abonat îi parvin nu în mod ritmic, așa cum ar fi normal, ci cite cinci — sase numere odată, la date imprevizibile. Chiar și în acest sistem de difuzare — dacă el poate fi numit așa — lipsesc foarte multe numere. Rugăm conducerea **Direcției județene a poștelor și telecomunicațiilor** să verifice cauza acestor deficiențe din activitatea oficiului **PTR Fundulea** unde petiționarul ne scrie că a achitat respectivele abonamente.

■ **Ministerul Comerțului Interior**: „În legătură cu scrisoarea tovarășii **Maria Teacă** din **București**, **Soseaua Ștefan cel Mare nr. 35, bl. 31, ap. 151** vă comunicăm că s-a luat măsura să se încheie contracte de școlarizare cu cei cinci elevi ai școlii profesionale comerciale de vitrinieri-decoratori de pe lângă liceul de artă **N. Tonitza**, care nu au astfel de contracte, cu întreprinderi din nomenclatura **MCI: ICS „Central”, ICS „Romart”, ICS „București”, ICS „Victoria” și ICS „Comalimint”**.

■ „În luna februarie a.c. am primit pensia cu un minus de 500 de lei. Fără nici o explicație. Am mers la **Galați** să lămuresc lucrurile. Funcționarii de la **Asigurările sociale** nu au fost în măsură să-mi dea o explicație privind reținerea în discuție, ba, culmea, mi-au cerut mie să dovedesc că nu am nimic de plată. Am obținut dovada de la **Administrația financiară Tecuci**. Am dus-o și i s-a dat la **Galați** numărul de înregistrare **2012/1985**. La 15 martie însă am primit tot cu 500 de lei mai puțin. **Asadar**, din nou la drum, alți bani, alit timp irosit, iar la **Galați**, la aceeași instituție, o funcționară de la ghișeu nr. 4, verificînd, a ajuns la concluzia că s-a făcut o greșală și că pe data de 30 martie mi se vor restitui cei 1000 de lei reținuți fără justificare. În aprilie însă, nu numai că nu am primit diferența, dar pensia mi-a sosit din nou ciuntită cu 500 de lei. Întrucît nu cred că pretind prea mult cerînd respectarea drepturilor pe care mi le-am dobîndit în cei 31 de ani de muncă și a legilor care mi-au conferit aceste drepturi, vă rog să mă ajutați în rezolvarea situației”. (**Lucia Dumitriu, din Tecuci, strada Vasile Alecsandri nr. 2, bl. K., sc. 3, et. 1, ap. 46**).

■ **Mihai Pușcașu** din comuna **Mirești**, satul **Iugani, județul Iasi**, și-a pierdut auzul și are nevoie de un aparat auditiv. Îl sfătui să se adreseze Centrului medical de fono-audiologie din **București**, strada **Mihail Cioranu**, nr. 21, sector 5, unde poate fi consultat și ajutat să obțină acest aparat.

■ **Vasile Traian** din **București, strada Poiana Muntelui nr. 2, bl. OD 3, sc. 3, ap. 115** se plînge de atitudinea necorespunzătoare a responsabilului magazinului din strada **Uverturii nr. 15**. Congelatorul pe care l-a cumpărat din această unitate i-a fost livrat fără probe — desi era desiglat. Mai mult. Adus acasă congelatorul s-a dovedit a avea motorul defect și ușa demontată. Evident, omul a fost nevoit să apeleze la o cooperativă de specialitate care i-a înlocuit motorul și a reparat ușa. Nici pînă acum însă nu a izbutit să obțină de la magazin caictul cu instrucțiunile de folosire, desi acest caiet este strict necesar pentru o bună exploatare a aparatului.

■ „La parterul blocului în care locuim se află restaurantul cu autoservire „**Dunărea**”. Vă scriem pentru a ne plînge poate nu atit de zgomotul produs de consumatori și personalul unității (căci nu există nici un fel de izolație fonică) cît mai ales

de faptul că de la o vreme a fost instalat pe trotuar, chiar sub balcoanele noastre un grătar de fript mici, care funcționează toată ziua. Vă puteți închipui deci, că nu mai e posibil să deschidem nici o fereastră fără ca fumul să ne intre în casă.” (În numele mai multor locatari semnează **Octavian Popa, Brăila, strada Școlilor nr. 39, ap. 54, et. 1**).

■ „Mă numesc **Dumitru Benlenchi** și locuiesc în satul **Șinca** județul **Boțoșani**. Împlinînd vîrsta necesară am solicitat întocmirea dosarului de pensionare. Întîmpin însă greutăți deoarece **Direcția județeană a poștelor și telecomunicațiilor Boțoșani**, al cărei angajat am fost cu ani în urmă, mi-a eliberat o adeverință pe altă perioadă decît cea cuprînsă între 1 octombrie 1952 și 15 aprilie 1957, cînd am îndeplinit funcția de supraveghetor linii. Sînt înclinat rectificarea, am fost sfătuit să-mi găsec doi martori și să recurg la judecată.”

Credem că este anormal să se ajungă la un proces pentru un lucru care poate fi rezolvat printr-o verificare mai atentă a actelor.

■ **Consiliul popular al județului Neamț** a soluționat favorabil cererea lui **Viorel Constantin** din comuna **Borlesti** de a fi repartizat într-un loc de muncă. Luîndu-se legătura cu întreprinderea de morărit și panificație **Neamț**, petiționarul a fost încadrat ca mecanic la secția de paste făinoase **Bicaz**.

■ „Dețin o garsonieră la parterul blocului din strada **Iulius Fuiek, nr. 1**. Deoarece **ICRAL Colentina** a hotărît că liftul imobilului trebuie înlocuit, am fost înștiințat că am obligația să particip cu o cotă parte la plata acestei lucrări. Nu mi se pare normal, pentru că locuiesc la parter, iar spălătoria și uscătoria blocului sînt la subsol. Deci nu folosesc liftul în nici un fel”. (**Ilie Pancev** — pensionar, **București**).

■ **Direcția generală comercială a Municipiului București** a verificat scrisoarea trimisă revistei noastre prin care erau semnalate o serie de nereguli privind servirea, aprovizionarea cu marfă, afișarea de prețuri, starea igienico-sanitară la restaurantul „**Retezatul**”, aparținînd de **IAPL Amzei**. Sesizarea fiind întemeiată, au fost luate măsuri de sancționare a celor vinovați, inclusiv a șefului de unitate, aplicîndu-se 6 amenzi contravenționale.

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Maramureș** a luat în discuție cererea **Rodica Măteș** din **Baia Mare**, strada **Independenței nr. 24—35** de a fi încadrată la pensie de invaliditate. După efectuarea explorărilor de specialitate, documentația medicală a fost prezentată comisiei județene de expertiză, care a stabilit că starea sănătății petiționarei s-a agravat în ultima vreme printr-o decompensare cardiocirculatorie. În consecință, **Rodica Măteș** a fost încadrată în gradul II de invaliditate, prin decizia 363/1985.

■ Starea sănătății l-a obligat pe **Ion Ardeleanu** din satul **Dealul Frumos**, comuna **Pietrosița, județul Dimbovița**, să se pensioneze. Faptul acesta, ca și nevoia permanentă de medicamente, au dezechilibrat, cel puțin acum, la început, bugetul său. De aceea, a cerut **Cooperativei de credit** din orașul **Fieni**, al cărei membru este, să-i restituie fondul. Aceasta însă refuză. Avînd în vedere situația specială în care se află corespondentul nostru, rugăm cooperativa de credit să manifeste înțelegere față de cererea sa.

■ **Pătru Rădulescu** din comuna **Valea Mare, județul Viteez**, ne scrie că a căutat în magazinele de specialitate cînd diferite orașe, nu numai din județul său, cuie de dimensiuni mici și o pilă pentru ascuțit fierăstrăul și securile. El ne roagă să atragem atenția factorilor de resort asupra lipsei acestor articole atit de necesare mai ales într-o gospodărie sătească.

Pagină realizată de **ALEXANDRU ȘERBAN**

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

3 interviuri despre VICTORIA PETROLULUI LA GALAȚI

Pentru a ilustra etapa fotbalistică de duminică, ne-am oprit nu asupra unui meci de A, ci asupra derbyului seriei I a diviziei B, care a opus, la Galați, într-o partidă decisivă (zicem noi) pentru promovare, Dunării C.S.U., lider în clasamentul la zi și în cel al adevărului (+16 față de +15), pe Petrolul Ploiești, cea de a doua clasată. Jucând acasă, Dunărea părea cu atât mai mult favorită cu cât, o săptămână mai devreme, Petrolul cedase, surprinzător, un punct pe teren propriu celeilalte reprezentante a fotbalului gălățean, Oțelul! Numai că, duminică, echipa din Ploiești a demonstrat, concret, cât de subiectiv e uneori „calculul hirtiei” (ați de des invocat !): ea a învins cu 1-0, prin golul lui Mocanu (n-a marcat Cringașu, cum a scris, eronat, „Sportul” de luni!), făcând astfel un pas foarte important pe drumul revenirii în A. Sigur, e prematur de dat verdicte, mai sînt posibile destule surprize, dar la fel de adevărat e că, înaintea ultimelor 8 etape, Petrolul s-a distanțat la 3 puncte (+17 față de +14), avînd și avantajul unui golaveraj superior (+38 față de +33).

Observatorul federal :

„SUCCES MERITAT, CHIAR DACĂ GOLUL E AL PORTARULUI !”

— Tovarășe inginer Gheorghe Glisici, în calitate de observator federal al meciului Dunărea — Petrolul, aveți cuvîntul.

— A fost un derby, o partidă cu miză, dar ea s-a desfășurat, spre lauda ambelor formații, într-o atmosferă de deplină sportivitate.

— Să punem punctul pe i: cum a arbitrat Ion Crăciunescu?

— Impecabil, ca și ajutoarele sale de la linie, Biră din Agnita și Frunză din Sibiu.

— În privința organizării?

— Nimic de reproșat. Publicul gălățean a înțeles pînă la urmă că Petrolul a fost mai bună și i-a aplaudat pe oaspeți.

— N-a fost deci o victorie întâmplătoare?

— Petrolul a evoluat, după opinia mea, ca o echipă de divizia A, matură, harnică și urmărind cu strictețe scopul propus. Portarul Jipa și, în primul rînd, fundașul central Cringașu s-au evidențiat în mod deosebit, ca și Butuței, Pitulice și Grigore. Marcajul lor a fost drastic, ploieștenii au ajuns, de fiecare dată, primii la minge. De la Dunărea, mi-au plăcut Borali și, pînă la accidentare, Balaban.

— Cînd și cum s-a accidentat Balaban?

— Prin minutul 75 a făcut o întindere.

— Ce impresie v-a lăsat Dunărea?

— Echipa gălățeană mi s-a părut ușor obosită. Parcă fără elan.

— V-am ruga să ne descrieți golul. L-a marcat Cringașu sau Mocanu? De la ce distanță? Cît a fost de vinovat portarul Oană?

— Nu putea să marcheze Cringașu pentru că lovitura liberă, executată de el de la circa 30 de metri, a fost indirectă. Cringașu i-a pasat scurt lui Mocanu, șutul acestuia n-a fost prea tare, dar a „mușcat” pămîntul și l-a păcălit pe Oană, care a greșit, zic eu, de două ori. Una, că a stat pe partea zidului, alta, că a plonșat cu întîzire. Oricum, un gol de portar.

— Finalul partidei a apărînt gazdelor?

— Acestea au atacat în trombă, dar reluările lui Ralea și Antohi, la centrările venite de la Diaconescu, nu și-au atins ținta. Ratări la Coraș, în meciul cu Anghia.

— În rezumat?

— A cîștigat, absolut meritat, echipa mai ambițioasă și mai lucidă. Chiar dacă, repet, golul i se poate imputa, în mare măsură, portarului Oană.

Președintele Dunării C.S.U. :

„AM PIERDUT UN CAMPIONAT ÎN 90 DE MINUTE !”

— Cred că n-am ales, stimată, tovarășe inginer

Grigore Buhancă, momentul cel mai potrivit pentru un interviu, dar asta e situația: în fotbal se mai și pierde!

— Se pierde, de acord, dar nu cum am făcut-o noi!

— Adică?

— Am condus atîta vreme în clasament și, în 90 de minute, am ratat tot! Ba încă în fața publicului gălățean, care a dorit din tot sufletul victoria Dunării!

— A fost multă lume la meci?

— Stadionul a fost arhiplin, iar alți 10.000 de spectatori, dacă nu mai mulți, au rămas pe-afară!

— Observatorul federal ne spunea că organizarea s-a ridicat la cea mai mare înălțime.

— Vreți să mă consolăți? Degeaba. Personal, sînt distrus.

Autorul golului: Mocanu

Mai bine se ridică echipa la cea mai mare înălțime! Ea parcă a avut plumb în picior!

— A jucat slab Dunărea?

— A vrut, nimic de zis, dar n-a știut cum să-și croiască drum spre victorie. A și ratat imens, 4-5 ocazii clare, mai ales prin Ralea, Antohi și Ichim. Petrolul a tras un singur șut la poartă și acela, desi de la 40 de metri, i-a adus două puncte uriașe.

— Se pare că șutul a fost totuși de la 28-30 de metri!

— Posibil, dar Oană a greșit copilărește.

— Așadar, Petrolul a cîștigat cu noroc, da?

— N-am spus asta. Ploieștenii și-au jucat cartea cu multă ambiție, cu abnegație și, în general, au fost mai hotărîți.

— L-am căutat și pe antrenorul Marcel Pigulea, nu l-am găsit, el ce zice?

— Nu mai zice nimic!

— Cum vi s-a părut arbitrajul vilceanului Ion Crăciunescu?

— După mine, nu la nivelul renumelui, dar n-a influențat rezultatul.

— Ce credeți, tovarășe președinte, lupta pentru

promovare s-a încheiat?

— Mi-e teamă, mă întrebgeți?, să dau un răspuns. Teoretic, da, mai avem șanse, numai că practic acestea s-au împușinat serios. Trei puncte sînt trei puncte și ele vor fi greu de recuperat. N-am deșus armele, firește, dar nici nu mai avem optimismul dinaintea meciului cu Petrolul.

— O ultimă întrebare: cum a reacționat publicul gălățean?

— Sportiv, i-a aplaudat pe oaspeți, dar cred că nici acum nu s-a trezit de-a binelea!

Antrenorul Petrolului :

„ȘI TOTUȘI, PROMOVAREA ÎNCĂ NU S-A DECIS !”

— Felicitări, Petre Dragomir.

— Nu trebuie să mi le adresați mie, ci echipei, care și-a făcut datorita la Galați, învingînd, zic eu, pe merit.

— Trăgînd însă, așa ni s-a spus, un singur șut la poartă!

— Poftim?! Cine v-a spus o asemenea enormitate, a uitat, între altele, că, pe lângă golul validat, înscris de Mocanu, noi am mai avut două, anulate!

— Pe drept?

— Am să vă răspund altfel: Crăciunescu a arbitrat excelent, fără greșală, trecînd de cîteva ori și peste tușieri. Unul dintre aceștia, Biră din Agnita, e cel care ne-a frustrat de un gol perfect valabil la Pascani! Dar nu mai insist însă, am cîștigat un meci mare.

— E adevărat că ați urmărit finalul partidei din tribună? De ce?

— Tensiunea a fost extraordinară, iar eu, primul gol, cel marcat de Roșu și anulat pentru fault la portar, am strigat de pe bancă „gol valabil”! Crăciunescu m-a auzit și m-a pofit în tribună. La pauză însă, prin intermediul delegatului echipei, mi-am cerut scuze.

— Sincer, ați sperat într-un succes?

— Nu ne-am gândit, fără exagerare, decît la victorie și ne-am luat toate măsurile în acest sens.

— De pildă?

— Simbătă am dormit la Brăila, ajungînd la stadion la 10 fără 5. Ne-am ferit, ca să zic așa, să intrăm în atmosferă. Am gîndit apoi, ca să fiu mai explicit, jocul la mijloc, unde am și cîștigat. Și a mai fost ceva, foarte important.

— Ce-a mai fost?

— Ne-am făcut socoteala că, dacă noi am fost inhibați, crispați, la meciul cu Oțelul, venise rîndul Dunării să fie așa, adică foarte încordată psihic. N-am greșit. Ei s-au complicat, noi am jucat simplu, direct.

— Publicul?

— Cei două, trei mii de ploieșteni, se înțelege, cu noi. Restul, vreo douăzeci de mii, ostili la început, au sfîrșit prin a ne aplauda. Anul trecut am pierdut cu 2-0 și am avut neazuri, geamuri sparte la autobuz. Acum, am plecat în liniște, motivul fiind simplu: echipa s-a impus.

— E adevărat că și Dunărea a ratat?

— Care gazdă nu ratează?! Noi cit, am ratat cu Oțelul?! Fotbalul însă se joacă pe goluri, nu-i așa?

— Firește. Considerați izbînda de la Galați hotărîtoare în privința promovării?

— Victorie mare, fără discuție, dar nu sînt atît de naiv încît să cred că promovarea s-a decis. Sîntem în fața, dar ne așteaptă încă 4 deplasări grele, la Rimnicu Sărat, la Pălticeni, la Constanța și la Birlad. Mai e mult deci pînă departe! Asta și încerc să le explic băieților: că nu trebuie să se culce pe lauri, că mai e încă mult de tras! Totodată, trebuie să le mulțumesc pentru modul cum s-au bătut, din răspuneri, la Galați, îndeplinind un obiectiv pretentios.

Ce s-a întîmplat ?

Mereu în fruntea ierarhiilor internaționale, gimnastica noastră feminină s-a întors de la cea de-a 15-a ediție a campionatelor europene, desfășurate săptămîna trecută în Finlanda, cu un bilanț mai mult decît modest, o medalie de argint (Szabo la sărituri) și una de bronz (Silivas la sol), echivalînd cu cea mai slabă comportare din ultimii 10 ani! Firește, două medalii nu sînt chiar de ici, de colo, mai ales într-o competiție cum a fost cea de la Helsinki, care a adunat întreaga elită continentală a disciplinei, dar ele reprezintă, să nu ne ferim s-o spunem, mult prea puțin, nepermis de puțin față de palmaresul și pretențiile școlii românești, în atîtea rînduri și în mod justificat elogiata pretutîndeni. Situația e cu atît mai îngrijorătoare, înviînd la o analiză imediată și responsabilă, cu cit, pentru prima oară după 1975, fetele noastre nu izbutesc să urce, la C.E., pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere! Asta după ce 5 ediții la rînd, începînd cu cea de la Skiern, unde a strălucit, ca nici o alta, steaua Nadei Comăneci, și încheind cu cea de la Göteborg, unde Ecaterina Szabo și-a adjudecat două titluri (sol și paralele), gimnastele române au dominat copios întrecerile respective înregistrînd o frumoasă suită de izbînzii: 4 medalii de aur, 2 de argint și 2 de bronz la Skiern (1975), 2 A, 1 a la Praga (1977), 3 A, 3 a, 1 b la Copenhaga (1979), 1 A, 2 a, 2 b la Madrid (1981) și 3 A, 3 a, 3 b la Göteborg (1983).

Recul e evident. Fără a ne erija în mari specialiști, e cazul să spunem că o serie de greșeli, comise atît la nivelul antrenorilor lotului (în atîtea rînduri laudati în aceste pagini!), cit și la acela al federației însăși, au făcut posibil eșecul de la Helsinki. Una din ele, pe care am numi-o de tact, de orientare, s-a produs chiar în timpul desfășurării europenei cînd, spre surprinderea unanimă, multipla campioană olimpică (4 medalii) și mondială Ecaterina Szabo a fost înscrisă în grupa I, de dimineață, în reuniunea „vedetelor” rezervîndu-i-se loc, alături de Susunova (viitoare cîștigătoare la individual compus), Gnauck ș.a., mai tinerei și mai neexperimentatei Daniela Silivas! Nu credem că tehnicienii lotului, antrenorii Adrian Goreac, Maria Cosma și Octavian Belu, au urmărit elementul surpriză, cit credem că și-au dat ei înșiși seama, fie și în ultimul moment, că Szabo, dubla campioană a ediției anterioare, nu e în cea mai bună dispoziție! Dealtfel, din cîte cunoaștem, Szabo n-a avut inițial ca obiectiv C.E., ea vizînd mondialele, programate între 3 și 10 noiembrie la Montreal. Obiectivul i s-a schimbat însă pe parcurs, fără ca nivelul ei de pregătire să mai poată fi rapid, adus la nivelul cerut de o întrecere de anvergura europeană. Pînă și ultimul examen de verificare, internaționalele României de la Ploiești, a evidențiat lipsa de pregătire și de aplomb a Ecaterinei Szabo, nu o dată dominată, la mai multe aparate, de Daniela Silivas. Numai că, negăsînd alte soluții de izbînda, cum au procedat în atîtea și atîtea rînduri, probînd competență și îndrăzneală, antrenorii au apelat tot la Szabo, a cărei prezență „neplanificată” la Helsinki a compromis, vai, o „carte de vizită” dintre cele mai impresionante în gimnastica feminină a acestor ani! Cu alte cuvînte, prin inserierea la recente C.E. a Ecaterinei Szabo, care, potrivit programului ei de pregătire, nu se afla în cea mai bună formă, ei și, implicit, gimnasticii românești nu li s-au făcut nici un serviciu, ba dimpotrivă!

Se naște, în acest context, întrebarea logică de ce antrenorii s-au văzut totuși nevoiți s-o alăture pe Szabo Danieli Silivas (care s-a comportat meritoriu la debutul ei într-un mare concurs) și Laurei Cutina (locul II la individual compus, noroc că europenele nu s-o întrecere pe echipe!)? Răspunsul nu trebuie prea mult căutat: pentru că ei n-au știut sau n-au putut să mențină „în priză”, la un nivel competițional cit mai ridicat, o serie de valori consacrate ca, în primul rînd, Lavinia Agache și Simona Păucea, ambele (se afirmă) ieșite din formă ultima într-o situație chiar mai dificilă, scoasă din lot și suspendată pe un an din competițiile internaționale! Mai ales această sancțiune, dictată în ședința Biroului federal din 1 mai, deci în ajunul C.E. (!), a avut darul să surprindă prin duritate, iar noi, care am luat cunoștință (prin amabilitatea secretarului adjunct al F.R.G., Vasile Chioreanu) alit de stenograma respectivei ședințe, cit și de argumentele tatălui Simonei, Dumitru Păucea, maestru principal la întreprinderea de cinescoape (care ne-a vizitat la redacție), ne permitem să apreciem că suspendarea e cu atît mai greu de susținut, mai ales în partea ei finală, cu cit Simona Păucea, dubla campioană olimpică la Los Angeles (cu echipa și, ex aequo cu Szabo, la birnă), n-are decît 15 ani și jumătate, ea putînd să mai obțină, măcar la birnă, aparatul ei forte, succese de prestigiu. Nu e momentul să intrăm în amănunte, conșinși fiind că federația va reveni (eum ar fi normal) la sentimente mai bune, trăind cu asprime numai ceea ce e de tratat așa, dar trebuie să declarăm că mirarea tatălui campioanei (pe care l-am sfătuit să se amestece cit mai puțin în procesul de instruire al Simonei!) ni s-a părut justificată: „mi-au trimis-o acasă pentru că s-a îngrășat, avînd 46 de kilograme în loc de 41, greutatea ei ideală, de la Olimpiadă! Dar cine e vinovat că s-a îngrășat, eu, care n-am văzut-o de luni de zile, sau antrenorii lotului, care o au în pregătire, la Deva, de atîta timp?” Firește, gimnastica noastră feminină a demonstrat, de atîtea ori, că are resurse nebanuite, dar nici nu credem că ea își poate permite să risipească valori confirmate, împărțind sancțiuni grave fără a cîntări cu atenție și, de ce nu?, cu omenie.

Să se fi culcat antrenorii lotului pe lauri mai vecilor victorii? Să fi căzut ei pradă automulțumirii? Cu luciditate trebuie analizat insuccesul, depistînd cauzele și luînd-o de la capăt pentru a face ca la Montreal, la campionatele lumii, gimnastica românească să se întoarcă acolo unde îi este locul, în fruntea ierarhiilor. Am spus-o și o repetăm: cînd intră în discuție reprezentarea culorilor țării, nici un efort nu e prea mare, nici un sacrificiu nu e destul! Este exact ceea ce așteaptă opinia publică de la gimnastele noastre „de aur” și de la antrenorii lor, cit mai multă muncă, cit mai multă dăruire, cit mai multă răsponabilitate pentru ea pozițiile înalte, dobîndite prin sudoare și inspirație, să fie păstrate, spre gloria sportului românesc și a patriei.

OIDIU IOANIȚOIA ■

„Diagonale”

● În turneul zonal de la Veliko Tрноvo, maestra internațională Dana Nutu, secundată de antrenorul emerit Serban Neamtu, a demonstrat un vîrf de formă sportivă întrecînd jucătoare cu mare experiență competițională și a cîștigat pentru intîia oară dreptul de-a par-

ticipa la unul dintre cele două turnee interzonale ale campionatului mondial. La începutul lunii iulie cunoscuta jucătoare timisoreană va lua startul în grupa A a C.M., care se va desfășura mai mult ca sigur în Cuba, țara de bastină a renumitului fost campion mondial J.R. Capablanca. Cap de afiș va fi marea maestră internațională Pia Cramling, jucătoarea suedeză va debuta astfel în campionatul mondial feminin. Pînă acum aparițiile sale în turneele feminine au fost foarte rare pentru o jucătoare situată pe locul doi în „topul” Elo internațional. Denumită și „Navratilova a șahului”, Pia Cramling

se pregătește intens pentru a ataca titlul suprem. De curînd a susținut un simultan la 17 mese în localitatea Lugano și a pierdut doar o singură partidă în celelalte iesînd învingătoare.

● Grupa B a C.M. va fi organizată de federația sovietică. Prima favorită este, desigur, fosta campioană mondială, Nona Gaprindasvili, care cunoaște o nouă ascensiune sportivă. La turneul internațional masculin din Luanda a întrecut-o doar antrenorul... Cunoscutul maestru internațional Elizbar Ubilava a totalizat 13,5 puncte din 15 posibile adică un punct mai mult decît eleva sa. În cel de-al doilea

turneu interzonal ceasurile vor fi pornite la 20 june, printr-o serie de 18 participante urmînd a figura și semnătura acestei rubrici.

● Gabriela Olărașu a evoluat învingător în turneul zonal fiind pînă în ultima clipă în luptă pentru unul dintre cele cinci locuri de calificare. La debutul său în C.M. al senioarelor, vice-campioana europeană de junioare, eleva cunoscutului antrenor Traian Stanciu, a ratat o mare șansă, rămînd cu consolare obținînd titlul de maestră internațională.

● O premieră românească reprezintă succesul celeilalte reprezentante a României în C.M., Cristina Bădulescu. Prin

jocul său solid și eficient, vice-campioana noastră de junioare a fost surpriza competiției de la Veliko Tрноvo. La nici 18 ani, Cristina a devenit cea mai tînără maestră internațională a țării! Încă de la primele sale concursuri cu multă înțelegere și răbdare i-a îndrumat pașii doar un singur antrenor: Iulian Drăghici. Prezent și la turneul zonal, desi acest fapt nu a fost remarcat la timpul potrivit în presa sportivă, antrenorul coordonator al lotului de juniori, I. Drăghici a fost sigur de șansele talentatei sale eleve și a secundat-o cu multă pri-

cepere.

MARGARETA MUREȘAN ■

S.O.S. în junglă

Dacă cineva s-ar fi arătat, nu acum câteva sute de ani, nu în secolul trecut, ci chiar cu numai 2-3 decenii în urmă îngrijorat cu privire la fauna africană, ar fi stăruit cu siguranță ilaritate. Africa era așa de tare cunoscută ca rai pentru nenămurite specii de animale, dintre care unele nu se găseau decât aici, încât orice dificultăți legate de viitorul acestor viețuitoare păreau excluse. Dar astăzi, alături de alte zone ale lumii, continentul african se află în situația de a lua, până nu este prea târziu, măsuri hotărâte pentru a-și apăra fauna. Fîndcă dacă aceste măsuri nu se iau, specii care atrag încă numeroși vizitatori din întreaga lume ar putea fi nimicite.

După cum rezultă din datele publicate de Uniunea internațională pentru conservarea naturii și a resurselor sale, deceniul anilor '70 a bătut triste recorduri. În acești ani, distrugerea faunei Africii a atins un ritm comparabil numai cu cel de la sfîrșitul secolului trecut, cînd amaterii de vînat mai cureauă după bunul lor plac jungla și pășunile continentului. Astfel, în cursul deceniului trecut au fost nimicite 90 la sută dintre rinocerii din Kenya, Uganda și nordul Tanzaniei. În prezent, Africa mai numără

Comentariul săptămîinii

doar 20 000 de rinoceri în libertate. Dacă se continuă în acest ritm, pînă în 1990 vor dispărea toți rinocerii în libertate din regiune. Nu cu mult deosebită este și situația elefanților. În intervalul 1974-1978, se spune într-un raport al forului internațional menționat, se înscriseră în istoria ecologică drept perioada celei mai necontrolate nimiciri a elefanților, pentru fildeșul lor. Numai în Africa de est au fost vînați 70 000 de elefanți anual. Ca urmare, regiuni întregi, altădată puternic populate — cum este Tuli Block, din Botswana —, sînt în prezent lipsite de pahiderme. Alături de rinocer și de elefant, alte animale au suferit mult în ultimii ani. Printre ele — gorila. În prezent, numărul gorilelor de munte din Zair și Ruanda reprezintă doar jumătate din cel existent în 1960. Leoparzii, gheparzii și crocodilii africani sînt socotiți drept specii aflate în pericol.

De ce se diminuează numărul acestor adevărate podoabe ale naturii, nu numai a Africii, ci a întregului mapamond? Sărăduindu-se să răspundă, reprezentanții organizațiilor pentru protecția animalelor enunțară multe cauze, între care un loc important îl ocupă reducerea continuă a habitatului natural, prin defrișări tot mai intense. Dar cauza cea mai gravă este revirimentul, în anii '70, a braconajului în întreaga Africa. Imboldit de prețurile ridicate de pe piața internațională la fildeș, corn de rinocer, piei și trofee de vînațoare. Și astfel, după ce au rezistat multor generații de vînători și asaltului naturii, animalele sălbatice din Africa (și nu numai de aici) dau în prezent o luptă pentru a supraviețui „dorinței insaziabile a omului de pradă și de pămînt”, după cum scria o revistă americană.

Fiind o chestiune de excepțională importanță, salvarea faunei Africii ține atît de eforturile țarilor de pe continent, cît și de activitatea unor organisme internaționale. Cu forțe unite, s-au luat pînă acum unele măsuri, cum ar fi campania globală pentru salvarea rinocerului. Mai multe state africane au suspendat vînzarea și vînzarea unor specii; între aceste țări, se distinge Kenya, care în urmă cu cîtiva ani a interzis vînzarea oricărui specii și a scos în afara legii comerțul cu trofee de vînațoare. Dar toate acestea reprezintă doar primii pași. Noi și noi pași, din ce în ce mai fermi, trebuie făcuți, astfel încît natura africană să-și poată păstra și pentru viitorime configurația și echilibrul.

ION CODRU ■

Că insuccesul indispuie, imbolnăvește și, uneori, omoară este bine cunoscut. Dar, cu toate că într-o măsură mai mică, și succesul imbolnăvește, atît pe autorii lui, cît și, mai ales, pe cei din jur. Iată un exemplu, din multe care s-ar putea da. După premiera cu vedevilul său „Iorgu de la Sadagura”, Alecsandri, bolnav de marele succes pe care l-a avut piesa, s-a retras la Mircești și a zăcut mai multe zile, incapabil de a „se aduna”.

Ce li s-a întîmplat lui Hillary și Tensing? Lor personal, s-ar putea spune, mai nimic. Însă altora da, li s-au întîmplat mai multe, rezolvate în cele din urmă tot de cei doi temerari care au cucerit Everestul.

Mai întii s-a pus problema: șerpașul este bine să fie considerat coautor al victoriei, sau trebuie tratat ca un auxiliar, meritul de cucerire revenindu-i doar lui Hillary? După cum am arătat în unul din articolele anterioare, deși Tensing era angajat ca sirdar (conducător) al șerpașilor, el fusese de la bun început considerat ca alpinist, atît datorită calităților sale native deosebite — priceput, stăruitor, inteligent, rezistent —, cît și experienței foarte valoroase pe care o acumulase timp de mai mulți ani însoțind expediții care asaltau piscurile Himalayei. Era clar pentru toată lumea că în cea de-a doua echipă de asalt a expediției conduse de John Hunt, Tensing nu participase ca purtător de bagaje, ci ca alpinist sută la sută, ca egal al lui Hillary. (Deși sperăm că din lectura articolelor noastre de pînă acum cititorul s-a lămurit pe deplin, precizăm totuși că șerpaș — în engleză sherpa — este denumirea nu a unei meserii, ci a unui grup etnic, trăitor în zona Everestului; prin urmare, cuvîntul este comparabil, de pildă, cu apaș — membru al unui trib de indieni din America de Nord. La expedițiile din munții Himalaya șerpașii au participat ca porteri — cărători, hamali — aducîndu-și, prin aceasta, o contribuție importantă la reușita ascensiunilor. Această contribuție, pe care nimeni nu o neagă, nu are nici un rost să fie contrapusă activității propriu-zise de cucerire a

giganților Himalayei, întreprinse, după cum e și normal, de alpinisti).

După ce contribuția ca alpinist a lui Tensing la cucerirea Everestului a fost unanim recunoscută, a apărut o nouă chestiune: care din cei doi a fost șeful, care din ei a pus primul piciorul pe virful Everestului, căruia dintre ei trebuie să i se atribuie, realmente, victoria? Orgolii de moment, copios stimulate, în unele cazuri, de interese și de cercuri politice din exterior, au făcut să se meargă un timp pe trasee exclusiviste. Cităm din prefața scrisă de I. Vornic la ediția românească a cărții lui Hillary: „Primind vestea victoriei din... Anglia, nepalezii au căutat să se răzbune, difuzînd versiuni după care Tensing ar fi făcut aproape singur ascensiunea și că l-ar fi cărat în spinare pe Hillary. Faptul

URCAȚI CU NOI PE EVEREST!

9. Boala succesului

l-a supărat la culme pe Hunt, care a declarat atunci că Tensing nu numai că n-a făcut singur ascensiunea, dar că din punctul de vedere al măiestriei este un alpinist de mina a doua. Conflictul care a izbucnit s-a aplanat abia în cabinetul primului ministru al Nepalului, unde a fost întocmită o declarație menită să pună capăt oricăror zvonuri și interpretări neîntemeiate. Un exemplar al declarației, contrasemnat de Tensing, a fost înminat lui Hillary, iar alt exemplar, contrasemnat de Hillary, i-a revenit lui Tensing. Reproducem mai jos conținutul acestei declarații: „La 28 mai, eu, împreună cu șerpașul Tensing, am pornit din tabăra noastră superioară pe Everest la asaltul culmilor. În timpul ascensiunii pe creasta de sud, mergea înainte cînd unul, cînd altul. Am trecut peste creasta de sud și am început să ne urcăm pe creasta dinainte de culme. Am ajuns pe culme aproape concomitent.

Ne-am strîns reciproc miinile, fericiți de victoria noastră. Apoi l-am fotografiat pe Tensing cu steagurile Marii Britanii, Nepalului, Națiunilor Unite și Indiei. Semnat: E.P. Hillary”. Mai târziu, Tensing avea să comenteze astfel declarația: „Fiecare cuvînt din această declarație este adevărul pur. Întocmai așa s-a întîmplat. Am atins culmea aproape concomitent”.

Prin urmare, o chestiune pe care interese politice conjuncturale nu făcuseră decât s-o incurce a fost rezolvată de cuceritorii înșiși: victoria era a amîndurora, indivizibilă și egală. În episoadele anterioare am citat din aprecierile lui Hillary cu privire la Tensing. Iată acum și părerea lui Tensing despre alpinistul neozelandez: „Din momentul repartizării și pînă la sfîrșitul expediției, eu și Hillary am format o pereche. Ni se cereau tot timpul mari eforturi, Hillary este un alpinist minunat, are multă forță și rezistență. A mers deosebit de bine pe zăpadă și pe gheață. După cum le stă bine oamenilor de acțiune, el vorbește puțin, ceea ce nu-l împiedică să fie un tovarăș bun și vesel. Șerpașii îi iubeau — era întotdeauna gata să-și împartă cu ei alimentele și

echipamentul. Și astfel, prin acțiunea celor doi așa ai alpinismului, boala succesului a fost învinsă. Lucrurile au intrat pe făgașul lor normal. Și nu putem să nu fim de acord cu aprecierea cuprinsă în aceste rînduri din amintita prefață: „Aventura alpinistului neozelandez și a șerpașului nepalez este cu mult mai mult decît o performanță sportivă cu totul neobișnuită, este o victorie a căutărilor și încercărilor omenești din toate timpurile de a supune forțele orbe ale naturii înconjurătoare, este satisfacerea pasiunii omenești de a cerceta și de a cunoaște tot mai mult, este acțiune și poezie, este ilustrarea puterii de luptă, de sacrificiu și de abnegație a acelora dintre oameni care și-au cîștigat faimă de eroi în lupta pentru progres și civilizație”.

ION D. GOIA ■

ACCENTE IN LUME

Un McEnroe de altă dată

În filmul „Amadeus” al regizorului Milos Forman, film premiat cu opt Oscaruri, rolul lui Mozart este interpretat de Tom Hulce, preferat lui David Bowie și lui Michael Barishnikov. Fascinat de personalitatea genialului compozitor, Tom Hulce mărturisește că l-a impresionat dragostea acestuia de viață și-l compară cu McEnroe — tînăr, talentat, strălucitor, refuzînd însă să se încadreze în normele societății și atrăgîndu-și adesea oprobriul ei.

„Vrăjitorul din Țara Ovală”

Numele Serge Blanco se poate confunda cu însuși cincisprezecele francez căci, la ora actuală, el este cel mai bun jucător al echipei franceze de rugby, supranumit „Pele al rugbyului” sau „Carl Lewis al balonului oval”. Serge Blanco s-a născut la Caracas dintr-o mamă basco-bearneză și un tată sud-american. Copilăria și-a petrecut-o în sudul Franței. A debutat în rugby în echipa Biaritz Olympique demonstrînd în scurt timp că este înzestrat cu calități deosebite. La douăzeci de ani a jucat în primul său meci internațional cînd a înscris 16 puncte. Printre admiratorii vedetei se numără copiii și acest lucru nu este surprinzător în momentul în care află această afirmație a jucătorului francez: „fără copii noi sintem nimic”. Tot datorită unui copil, fiul său, Sébastien, deviza sa este „să faci totul pentru a fi fericit”.

Dorința „bătrînei doamne”

În anul 1997 echipa Juventus Torino sau Gioventu va implini 100 de ani. Pînă la sărbătorirea centenarului mille de fani ai echipei trăiesc cu speranța unei victorii în finala Cupei Europei, în ziua de 29 mai, la Bruxelles. E singurul titlu care lipsește din palmaresul lui Juventus. După ce a învins echipa Bordeaux-ului acest lucru nu pare imposibil, avînd în vedere că la meciurile cu această echipă, Platini, care a jucat la Juventus a avut rolul calului troian, adică s-a văzut pus în situația ingrată de-a lupta împotriva foștilor coechipieri, de-a dezvălui antrenorului echipei Juventus defectele, calitățile și trucerile jucătorilor bordelezi. Decl. nemaifînd vorba de procese de conștiință (dacă au fost) ale unuia din cei mai buni jucători ai lumii care ar putea inclina sorții izbinzii spre Juventus, nu este exclus ca titlul atît de rîvnit să revină aproape centenarei echipe.

ELENA GRECESCU ■

Văzînd cite se vîd, va fi ordinatorul în stare să se dovedească și un bun scriitor? Întrebarea s-a auzit sub arcadile de la Grand Palais, acolo unde întîr două expoziții ontogiale de pictură și-a desfășurat cu voluptate ședințele Salonul cărții. Meseriile de autor, de editor, de tipograf, de distribuitor, de librar sînt pe cale a fi totalmente bulversate, atrăgea atenția un demnitar implicat în desfășurarea evenimentului cultural parizian amîntit.

Primul vizat, autorul. S-a sfîrșit cu viața frumoasă, cu manuscrisul, cu mașina de dactilografiat și probabil cu dactilografele pe seama cărora erau date greselile de tot felul. Un microordinator personal face oficiile mașinii de scris. El va fi programat pentru a prelucra texte, șterge greselii, inversa paragrafe, oferta, spre lectură, de ciorne curate. Nu sînt prea mulți cei care au trecut deja la acest stil de lucru, dar ordinatorul face deja servicii notabile pentru amatorii informației de volum — oamenii de știință, istoricii, sociologii. Cine s-ar fi încumetat să umble în arhiva pe un secol a orașului, numărînd 30 000 de dosare?

Calculatorul a ieșit de sub incidența instrumentului de lucru. El este acum privit drept un mod de a trăi. Eseiul care

și-a propus să scrie o carte s-a înzestrat mai întii cu două microordinate. Un „Olivetti” M 10, de mărimea clasorului, poate fi întrebuințat în mașină, în avion, în pat. „Apple II” este prins la birou. Cele două mașini dialoghează între ele, dar și cu diverse bănci de date. Informațiile primite sînt subliniate, etichetate, fi-

Amurgul peniței

sate de mașină și catalogate în despărțiturile de capitole ale viitoareii cărți. Autorului îi rămîne sarcina defrișării. Ca și cum ar avea blocul de marmură, întregul din care, prin cioplire, va dezvălui statuia, partea utilă. Și ce mai are de făcut el, autorul, după ce totul a fost finisat și pregătit pentru ieșit în lume? Eventual, poate ruga cîtiva prieteni să-și spună părerea. În consecință, va expedia pe adresa lor, pe terminalele lor de acasă sau de la birou — depinde unde stau mai bine cu timpul — textul cărții.

După autori, editorii. Ghiduri, anuare, dicționare, enciclopedii sînt cu prioritate pe agenda electronicii devastatoare. Încă

Roza vînturilor

Jean Follain (Franța)

Taina

Unde zaci tu taină a lumii
cu mireasmă atît de puternică?
Citeodată un muncitor blașin
în orașul înfrigorat
se prăbușește de pe-o schelă
și vîntul tot a liliec miroase;
o năpăstă-dirjită
sălaşluiește în cele mai frumoase
trupuri

seara miinile se string
un animal adoarme
într-o lojă mesterită de oameni
se degradează pururea pacea
iar războiul
n-are vîrstă.

Viața

Se naște un copil
într-o imensă priveliște
o jumătate de secol mai tîrziu
e soldatul mort
și totuși el era omul
pe care l-am văzut învîndu-se
și apoi lăsînd jos
un sac plin de cartofi
dintre ei doi sau trei s-au rostogolit
zgomot al unei lumi
în care pasărea cînta
pe piatra pragului.

În românește de PETRE STOICA ■

În anii '60 francezii își propuneau să scoată un nou dicționar, „Tezaurul limbii franceze”, după noile tehnologii. Primul volum a apărut în 1971, al zecelea în 1984. Este ceva, s-ar putea spune, dar nu sintem decît la mijlocul alfabetului. Se caută cu disperare cuvinte, nuanțe. Au fost găsite 650 000 de cuvinte noi. Mașinile copiază, clasează, compară, regrepează. Rămîne să fie creată o bază gigantică de dicționar pe discuri, care poate fi consultată acasă pe micul ecran. Dar între timp, „Encyclopaedia britanica” este la dispoziția celor ce vor s-o răsfoiască pe terminal.

Ochiul atent al afaceristului a sesizat dintr-o privire cam cu ce se poate lăsa o întreprindere condusă cu pricepere. „Larousse” și-a dat seama că o lucrare de proporții, odată pusă la punct, oferă șansa de a întoarce avantajele prin puzderia de mici dicționare ce se pot naște cu ușurință din lucrarea-mamă deja introdusă în memoria calculatorului. După ce a pus pe terminal un verficator ortografic pentru uzul microordinatorului, același „Larousse” are în studiu un corector automat al erorilor ivite în faza de redactare.

NEAGU UDROIU ■

La mare e vară!

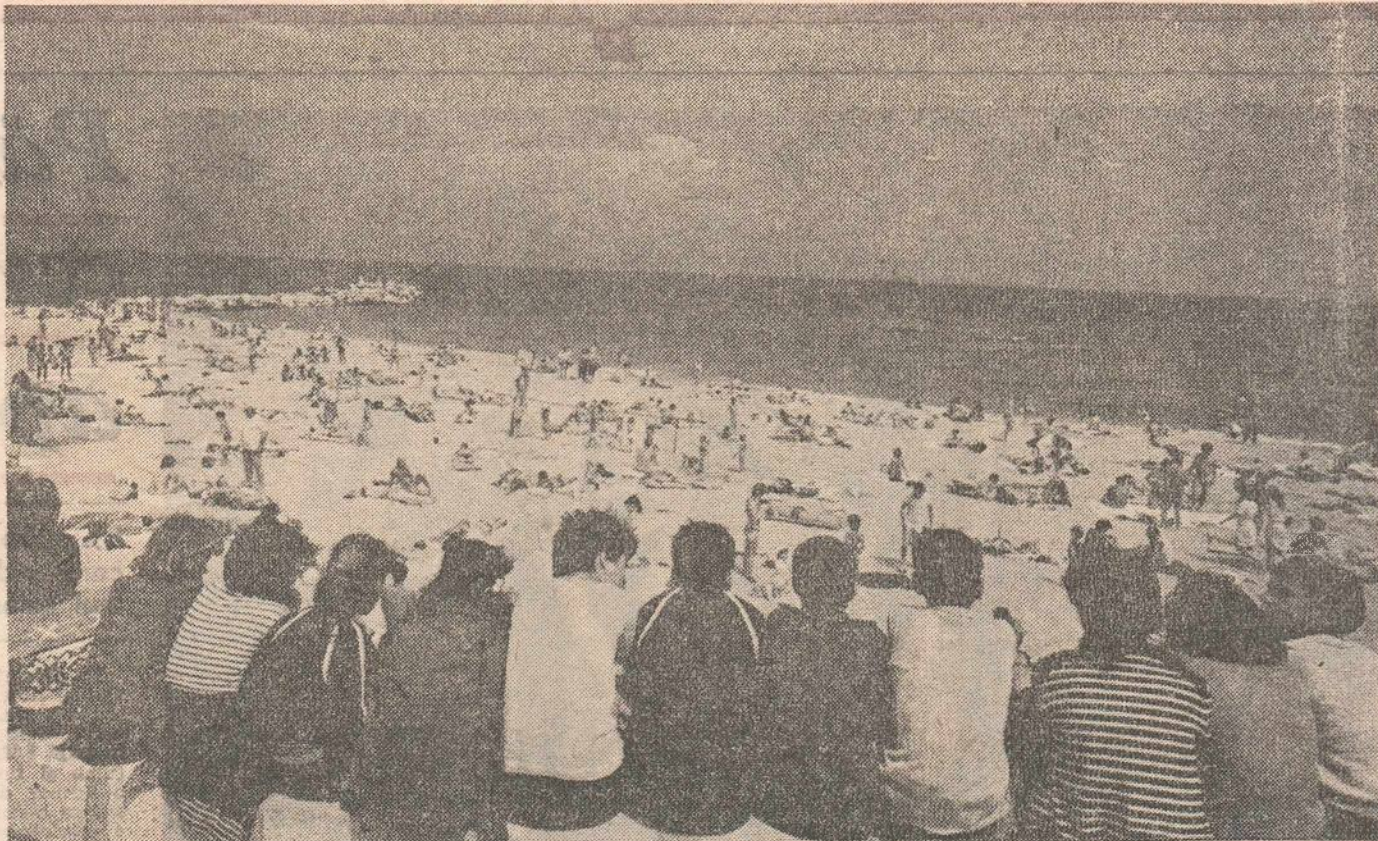
Cind cerul miezului de mai s-a limpezit, iar rozele sărutate de suflarea brizei își deschid larg spre soare petalele multicolore, e un semn că sezonul estival a început, că marea, marea noastră cea albastră, cu valuri azurii izbindu-se repetat de țărmul cu nisip de aur, iată, s-a grăbit să ne întâmpine punctuală, ca întotdeauna.

...Uf, ce căldură caniculară! Dar ce ne pasă?! La doi pași doar se află marea cea mare și răcoroasă. Liniștită dar și involburată uneori, mai totdeauna însă, vara, suavă și prietenoasă. Primitoare.

La întâlnirea aceasta cu noi, grație ediliilor și gospodariilor săi, Litoralul românesc al Mării Negre a ținut neapărat să ne primească în noua-i haină exuberantă, nespuns de frumoasă, voind parcă să ne vrăjească, să ne fărâșească cu splendoarea noilor hoteluri, cu pastelul piscinelor, cu scoarurile și grădinile cochete pline cu flori și verdeață, cu servicii îmbogățite și diversificate. Primii viligiaturisti au și sosit și sint bucuroși să vadă zborul albatroșilor, să se bucure de briza mării, de apă și soare. La Mangalia, la Eforie Nord, la Mamaia sau la Navodari și Costinești s-a făcut vremea de mare.

Fiiți bineveniți, cu toții, în concediu sau într-un simplu sejour, pe litoralul românesc al Mării Negre!

MIHAI STĂNESCU ■

ARO UN SECOL PE ROȚI

Pledoarie pentru păstrarea identității

B.

La 15 sept. 1978, am început cursurile serale la Facultatea de subingineri și acolo numele oamenilor care născuseră mi s-au urmărit. Studiam diferite procedee tehnice pe care ei le folosiseră, pe care le inventaseră chiar. Într-un fel le-am reînviat trecutul, munca mea era mai ușoară pentru că ei munșiseră. M-am simțit furată, smulșă din cele pe care le credeam ale mele. Am înțeles că majoritatea gândurilor despre ei erau censurate de o accepțiune confuză asupra proprietății, care plutea în aer, în zonele joase ale conștiinței politice. Că ideea mea despre proprietate venea și din romanele de dragoste în care acțiunile se petreceau în lumi trecute, pline de fast, un fast de care mă simțeam lipsită. Nu sint supărată pe acele cărți. Ar fi culmea. Aș face o altă gresală.

În iarna anului 1980, pe 16 februarie, m-am căsătorit cu Lucian Catrinescu — lăcătuș în aceeași secție, în același atelier. Dimineața eram la program în atelierul de lăcătușerie, între 15 și 16,30 eram liberă și mergeam la cantina întreprinderii să îmi iau masa, începeam apoi cursurile la facultate.

Mi s-au creat condiții, lucram în schimbul întâi, aveam asigurată masă caldă la cantină. Superbia mea de la început, mi se părea din ce în ce mai greoaie și inutilă. Căpătasem din recunoștință un fel de umilință programatică în fața coechipierilor. Era în umilința asta un soi de cabotinism. Fusese și în superbia mea ceva justificat pe care îl abandonasem inutil. Mă simțeam în momentul de reală maturitate ca o ridicătoare de haltere care, după ce ridică greutatea deasupra capului, o lasă jos aruncând-o. Ei-au înțeles și asta și au avut iar răbdare. Părea că atitudinea lor intra în normalul de lucru, că erau obișnuți cu acest fel de a fi, cu aceste schimbări. În sfârșit, nici nu știu dacă există ridicătoare de haltere, nu cred, că există, dar exemplul acesta mi se pare bun.

Eu și soțul meu am încercat să asigurăm condiții cât mai bune copiilor. Datorită muncii constante pe care au depus-o în secție, am reușit să obținem retribuții suficiente de mari pentru a ne putea acoperi cheltuielile zilnice, necesarul pentru îmbrăcăminte, distracții, să ne mai punem și câte ceva de-o parte. Am

primit prin grija întreprinderii apartament în rate, am reușit să ne închegăm încet, încet gospodăria. Am intrat în greutate pentru care nu fusesem pregătită, de care nimeni nu mă avertizase, am reușit să le depășesc ajutată de oamenii de lângă mine. Greutățile depășite m-au făcut să fiu firească, să mă asemăn lor, să mă simt legată de ei. Gândurile mele despre fericire și confort nu fuseseră abandonate, dar nu mai erau atemporale, căpătaseră concrete, un prezent problematizat.

Îmi aduc aminte cu multă plăcere de momentul cind am cumpărat mobilă. Nimeni nu mi-a deranjat bucuria. Am intrat în Magazinul Confortul și întâi mi-am cumpărat mobilă de sufragerie. După o jumătate de oră de ales între tipurile de mobilă, ne-am oprit la mobilierul pentru o cameră combinată, Georgica, cu o vitrină frumoasă, cu o oglindă, un pat mare, o comodă, un sifonier de culoare închisă. Mobilă pentru sufragerie are culoare deschisă. Rog să mi se scuze atita concretețe, dar e dintr-o plăcere reală și mă slujește în ceea ce vreau să spun. Dacă în gând mă port astfel, este onest să mă port și cind vorbesc așa. Ne-am cumpărat aragaz, frigider, mașină de spălat. Am fost anunțată de conducerea întreprinderii că mi s-a aprobat și butelia.

Mărturie a subinginerii Felicia Catrinescu AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

Stradă liniștită, străjuită de castani în floare, cu asfaltul bine întreținut, cu căsuțe cochete, inundate de verdele crud al tufelor de liliac, nu lasă deloc impresia că peste puțin timp va fi teatrul unei întâmplări atât de tragice. Pe această uliță, nimeni dintre locatari nu-și aminteste să se fi auzit vreodată strigăte, sudalme, gălăgie. „Chiar și bețivii, care se abat rar pe strada noastră, devin cuminți și se limitează doar să cinte, ne spune un profesor — pensionar. Este exact efectul psihologic care îl au sălile de teatru mari, frumoase, cu arhitectura lor specifică, strălucitoare de curățenie, asupra spectatorilor, care, din respect pentru atmosfera înfilită, evită stridențele și se străduiesc să se comporte cât mai civilizată”, continua pensionarul.

Actorul principal al întâmplării din ziua aceea este un tânăr. La 30 de ani, arată de 60, slab, girbovit de spate, cu sănătatea zdruncinată de băutura. Părinții — dealfel oameni onorabili — tatăl economist și mama contabilă, au murit prematur, cum se zice de inimă rea. N-au putut suporta să-și vadă unicul fiu ducind un mod de viață care atrăgea aprobriul întregului cartier, căci Fane e cunoscut ca un cal breaz.

A avut peste 30 de locuri de muncă, pe care le-a abandonat, a fost și este mereu în conflict cu organele de ordine, iar cazierul reprezintă o listă cu nu mai puțin 20 de isprăvi. După ce bea, devine violent, iar cei din jur, care îl știu ce-i poate pielea, și chiar cei care nu-l cunosc, preferă să folosească, în asemenea situații, trotuarul oșus. Cum a nimerit Fane pe străduța cu pricina, nu se știe. Probabil că din cauza stării bacheice în care se afla, nu s-a mai înscris pe traseul spre cartierul în care locuia. Băuse exact atât încît să devină agresiv. Era în stadiul în care se lega de toată lumea. Starea lui de nervozitate excesivă se explica poate și prin eşecurile tentativelor sale de a

căuta cearta cu luminarea. Toți îl evitau, nu-i răspundeau la provocări, se făceau că nu-l văd.

Cei care l-au observat intrind pe strada descrisă la începutul povestirii noastre, doi băieți, vecini cu el, ne-au descris sentimentul de satisfacție care s-a așternut pe fața lui Fane, cind și-a zărit potențialele victime: un băiat înalt, bine făcut, îmbrăcat într-un costum bej fără cusur, la braț cu o fată scundă, cu părul șaten, spre care tânărul era nevoit să se aplece mereu spre a-i vorbi pe șoptite la ureche. „Ce căutați în cartierul meu, mă, nepricopsiților?” se stropsește Fane la cei doi tineri. Surprinși neplăcut, aceștia în-

era mult mai puternic ca mine. Un atac din partea mea s-ar fi soldat cu un eșec și mai mare. Trebuia totuși să mă răz bun. Fierbeam de minie. Ce să fac? Tinerii se depărtaseră. Se aflau la circa 50 de metri. Dacă mai întârziam puțin îi scăpam. Am pus mina pe o piatră de riu, din acelea care se folosea la fundații și am aruncat-o în direcția tinerilor...”

Bineînțeles că proiectilul, prezenta pericol nu numai pentru tinerii care erau ținta atacului ireponsabil, dar și pentru oricine ar fi trecut pe stradă în clipa aceea, inclusiv pentru geamurile caselor din apropiere. Neșansa a reprezentat-o apariția autoturismului, rulină din sens contrar, exact pe traiectoria pietrei. Proiectilul a străpuns parbrizul, lovindu-l puternic în barbă pe șofer, care a pierdut controlul asupra volanului. Mașina necondusă, după un stalom haotic, a pătruns pe trotuar lovind mortal o bătrnică, care se ducea tocmai să facă vizita de seară nepoților, la distanță de câteva case.

„Eu am vrut să fac o glumă și uite ce-a ieșit. De altfel era o piatră așa de mică încît nu putea face rău nici măcar unei pisici. Cui să-i dea prin cap că pe strada asta circula mașini. Vina-i a lui, pentru că prea cu viteză mare mergea pe o stradă îngustă. Eu nu beau, dom-le, că am ulcer. M-au chemat oamenii la înmormintarea prietenului meu cel mai bun. La masă, după îngropăciune, am gustat doar un păhărel de vin. Mă împac bine cu ei, ce-are aface dacă is „bruneți”, tot oameni se cheamă că sint. Singurii care mă mai admit în mijlocul lor. Numai ghinioane am avut în viață. Tocmai mă pregăteam să m-angajez... Ajung din nou la zdup și pentru ce? Pentru o nenorocită de piatră! Vinovatul principal e însă golanul ăla. Adică pentru că am glumit cu fata să mă trimită la podca. Nici la box nu se lovește așa!”

VICTOR BEDA ■

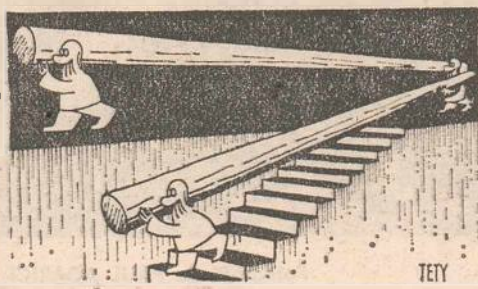
Cronica șoselei

Pe o stradă liniștită

torc capul, dar își continuă mersul, fără a-i acorda vreo atenție. Nu i-a ieșit pasiența, tânărul n-a răspuns la prima provocare. Urmează a doua. Fane țiutește pasul și se apropie de tineri, dind impresia că vrea să treacă pașnic pe lângă ei. Cind ajunge însă în dreptul fetel, o cuprinde brusc de mijloc, trăgînd-o spre el. Fata surprinsă începe să țipe. Bărbatul nu stă mult pe gânduri. Un pumn aplicat fulgerător, îl expediază pe bețiv la pămînt unde începe să-și scuture capul, spre a se dezmetici.

„Ce m-a deranjat cel mai mult, mărturisea Fane, era risul băieților adunați în jurul meu. Prestigiul meu era serios sifonat. Îmi dădeam seama că nu pot să mai repar nimic. Băiatul

Stefan Boroș-Tety

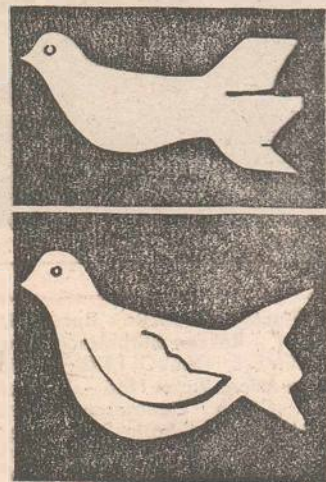
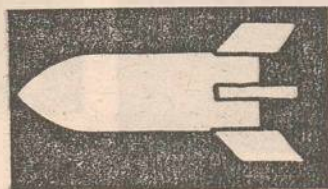

「二対一」 ステファン・ボロシュ(ルーマニア) STEFAN BOROȘ (ROMANIA)

Unul din caricaturistii interesanți la ora actuală este fără îndoială și Stefan Boroș din Tîrgu Mureș. Modest, cu răbdare și perseverență el își trimite desenele, de cinsprezece ani, pe la publicații, pe la expoziții din țară și peste hotare. Și premiile au început să apară. Premiul „La voile” la concursul internațional de caricatură de la Pescara (Italia)

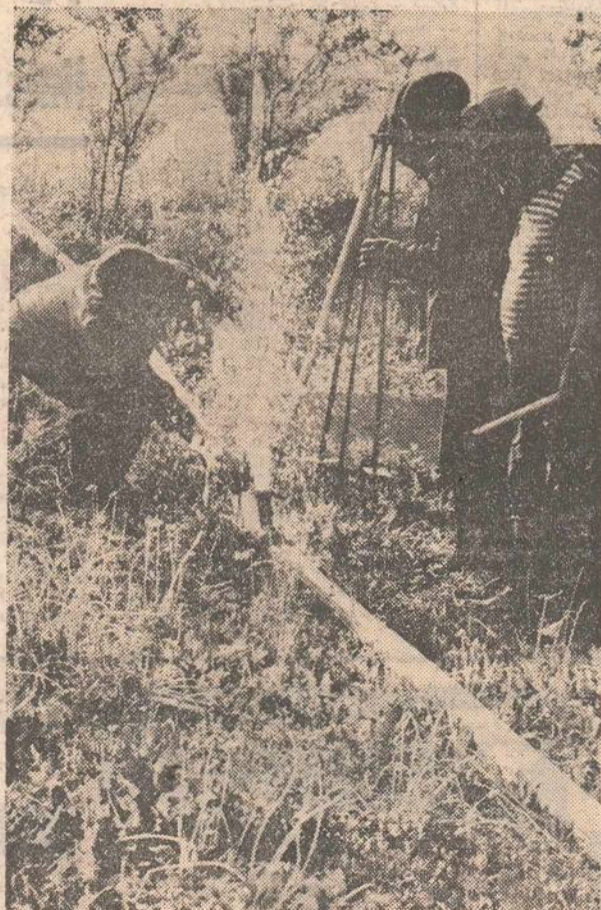
și „Prizes for Excelent”, la Concursul internațional de la Tokyo, iar anul trecut, tot la Tokyo, a obținut „Premiul special al comitetului de selecție”. Toate acestea, la care se mai adaugă încă multe premii obținute în țară vin ca să contureze activitatea lui Stefan Boroș. Dar cel mai drag premiu, să spun așa, reprezintă faptul că fiul său, la numai 12

Olimp Boroș

ani, Olimp Boroș este de pe acum un concurent demn de luat în seamă. Pe lângă faptul că a expus la mai multe saloane de caricatură din țară, Olimp Boroș a participat (lucrările fiindu-i reproduse în cataloage) la ultimele două ediții de la Montreal și la Tokyo.

SORIN POSTOLACHE ■

Fotografii de PAUL AGARICI

OPREA GEORGESCU

Pământul cere apă!

Un episod dramatic în bătălia recoltei care evidențiază încă o dată și eroismul celor tineri

Pe pământurile C.A.P. Otopeni din Sectorul agricol Ilfov, în vecinătatea imediată a Bucureștiului, n-a mai plouat din ziua de 22 martie. Inginerul Aristide Roman, șeful Fermei 1 vegetală, are în grijă 1626 de hectare de cultură: grâu, orz, porumb și floarea soarelui. Din întreaga suprafață a fermei, doar 200 de hectare pot fi irigate în sistem amenajat, prevăzut cu 4 aripi de ploaie și 4 electropompe. Echipa de 25 de udători, aparținând de I.L.L.F. Buftea, în picioare în fiecare zi de cum mijesc zorile, merge ceas, însă rămâne o suprafață mare de cultură, care fără intervenția susținută a oamenilor, ar fi în pericol de a fi compromisă.

Când am ieșit din iarnă, pământul avea un nivel optim. Vânturile puternice de la începutul primăverii uscau pământul de parcă cineva ar fi tras apa cu pompa, ne spune inginerul Roman.

Privirile ridicate spre cer dimineața, la apăsătoare și seara întâlneau același albastru senin, fermos, dar descurajant. Dacă ar fi putut să strige, pământul ar fi strigat un singur cuvânt: apă! Oamenii au înțeles necesitatea momentului, de primă urgență, și au pornit cu hotărâre la treabă.

A urmat ceea ce era firesc: o mobilizare a tuturor forțelor, în primul rând a cooperanților din Otopeni. Ioana Voicu, prunarul comunei, a organizat acțiunea și a cerut ajutorul Sectorului 1 al Capitalei. Pe lângă cele două cisterne ale S.M.A. Mogosoaia au mai fost repartizate alte două de la I.C.A.B. La floarea-soarelui și la porumb se poate aplica o singură metodă de udare, o cană de apă la rădăcina fiecărei plante. Fiind singura, s-a adoptat. În primul rând trebuiau udate cele 200 hectare de floarea soarelui. Acțiunea a început din plin în ziua de 7 mai. Cuvântul de ordine: calitatea. Nici o plantă să nu fie omisă. Oare, cinecândi de apă au fost necesare pentru cele peste 100 de hectare udare până acum? Cine stă să facă o asemenea socoteală? De câte ori s-au aplecat oamenii la rădăcina fiecărei plante?

Zilnic, de la întreprinderea de avioane, Automatica, Energomontai, F.E.A., I.P.A. și din alte unități ale Capitalei, între 500 și 800 de oameni ai muncii, în două schimburi, vin să dea o mână de ajutor tărânilor din Otopeni să iasă din impas.

De dimineața până seara, stau pe cîmp în mijlocul oamenilor Cornel Ceaușu, coordonatorul acțiunii din partea Sectorului 1 al Capitalei, Vasile Vinătoru, secretar adjuncț al Comitetului de partid comunal, inginerul șef Cristea Burdea, inginerul Cristian Ionică, șeful fermei de legume. De câteva zile s-a trecut și la udarea porumbului. Până simbătă se vor uda toate cele 200 de hectare de floarea soarelui.

Zilnic, câteva sute de oameni își lasă deoparte îndelungurile obișnuite, munca la planșete sau la birouri și, urmînd indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, de a nu precupeți nici un efort pentru a înlătura urmările secetei prlungite din zonele de cîmpie din sudul țării, muncesc cu conștiinciozitate și abnegație, cum se poate vedea din fotografiile de la fata locului.

Oamenii au muncit bine, ne spune tovarășul Cornel Ceaușu. În urmă cu o săptămînă floarea soarelui abia de ieșise din pămînt. Uitați cum s-a înălțat, cum a prins viață. Vom continua să udam pînă ce va ploua. Nu avem altă soluție. Nu ne este îngăduit nici măcar să ne gîndim la posibilitatea compromiterii recoltei, un bun al tuturor.

Sîntem în grupul oamenilor muncii de la I.L.T.P.I.C., Institutul de inginerie tehnologică și proiectare pentru industria chimică, cei care au gîndit și proiectat marile combinate chimice ale țării. Astăzi, în schimbul întii, institutul este prezent pe cîmp cu aproape 150 de oameni. Printre rîndurile de floarea soarelui, cu cana sau cu găleata, îi întîlnim pe inginerii Paul Nitescu, șeful Secției instalații generale, membru în Comitetul de partid, Mircea Constantinescu șef colectiv automatizări, inginerii Dan Popescu, Paul Irizoiu și Sanda Ristea, proiectanții Viorica Cristescu, Marilena Leventu de la Secția Construcții 3.

Ne-am însușit și continuăm să ne însușim un mare adevăr al timpului pe care-l trăim: nimic din ce se întîmplă în țara noastră nu poate să ne fie indiferent, pentru că tot ce se face este spre binele nostru de azi și de mâine.

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori-audiențe-anchete) - Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Stefănescu - 25 42, 21 30, 25 58; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică-economie-știință) - Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus - 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură-artă-învățămînt) - George Arion, Victor Niță - 14 57; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj-urgente-sport) - Ovidiu Ioanitoaia, Ilie Purcaru, Cici Iordache-Adam, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan - 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) - Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache - 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 21 43; redactor-șef adjuncț - Nicolae Arsenie - 21 24; redactor-șef 2Q02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-Import presă F O Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU